

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

453

На основу члана IV 4.a) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на сједници Дома народа, одржаној 23. новембра 2004. године, и на сједници Представничког дома, одржаној 2. децембра 2004. године, усвојила је

ЗАКОН О ЦАРИНСКОЈ ПОЛИТИЦИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ДИО ПРВИ ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

ГЛАВА I - ДЈЕЛОКРУГ И ОСНОВНЕ ДЕФИНИЦИЈЕ

Члан 1.

1. Царински прописи састоје се од овог закона о царинској политици БиХ (у даљем тексту: Закон) и прописа усвојених од стране Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Савјета министара Босне и Херцеговине и/или Управног одбора за њихово спровођење у складу са прописима Европске уније.
2. Закон регулише основне елементе система за царинску заштиту привреде Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ), права и обавезе свих субјеката у царинским поступцима, регулише царинско подручје, царинску линију, царински гранични појас, царински надзор, поступак царињења робе и других института који регулишу систем царинске заштите.

Члан 2.

1. Царински прописи примјењују се јединствено на царинском подручју БиХ.
2. Овај закон проводи Управа за индиректно опорезивање (у даљем тексту: Управа).

3. Одређене одредбе царинских прописа могу да се примјењују и ван царинског подручја БиХ на основу прописа којима се регулишу те области или на основу међународних конвенција.

Члан 3.

1. Царинско подручје БиХ је јединствено.
2. Царинско подручје БиХ обухвата територију БиХ укључујући територијалне воде, унутрашње воде и ваздушни простор БиХ.
3. Царинско подручје БиХ ограничено је царинском линијом која је идентична с границом БиХ.
4. Царински гранични појас на копну обухвата онај дио царинског подручја БиХ чија се ширина протеже пет километара од царинске линије у дубину подручја БиХ.
5. Одредба става 4. примјењује се и када се царинска линија протеже дуж граничних ријека.
6. Царински гранични појас на мору обухвата онај дио царинског подручја БиХ чија се ширина протеже три километра у дубину копна од обале и подручје од обале до спољних граница територијалних вода.

Члан 4.

У примјени овог закона, појмови имају следеће значење:

- (1) "Лице" значи:
 - (а) физичко лице;
 - (б) правно лице;
 - (ц) када је таква могућност предвиђена важећим прописима, то је удружење лица којем је призната способност да врши правне радње, али које нема статус правног лица (у даљем тексту: удружење).
- (2) "Лице регистровано у БиХ" значи:
 - у случају физичког лица, свако лице које има пребивалиште у БиХ,
 - у случају правног лица или удружења, то је свако лице које у БиХ има регистровано сједиште, канцеларију или сталну пословну фирму.

- (3) **"Царински органи"** значе органе који су између осталог надлежни за примјену царинских прописа.
- (4) **"Царинска канцеларија"** значи сваку службену канцеларију у којој могу да се обављају све или неке од радњи и поступака предвиђених царинским прописима.
- (5) **"Одлука"** значи сваки званични акт царинских органа који се односи на царинске прописе, а којим се доноси одлука у вези с конкретним предметом, с тим да такав акт има законски учинак на једно или више одређених лица или на оне чији идентитет може да се утврди; овај појам, између осталог, обухвата обавезну информацију у смислу члана 11. овог закона.
- (6) **"Царински дуг"** значи обавезу лица да плати одређени износ увозних/извозних дажбина које се примјењују на одређену робу према прописима БиХ.
- (7) **"Увозне дажбине"** значе царине и друге дажбине са подједнаким ефектом као царинске дажбине наплативе при извозу робе, али не укључујући накнаде и трошкове за извршене услуге.
- (8) **"Извозне дажбине"** значе царинске и друге дажбине са подједнаким ефектом као царинске дажбине наплативе при извозу робе, али не укључујући накнаде и трошкове за извршене услуге.
- (9) **"Дужник"** значи свако лице које је одговорно за плаћање царинског дуга.
- (10) **"Надзор од стране царинских органа"** значи радњу коју ти органи предузимају у општем смислу с циљем обезбјеђивања примјене царинских прописа, и када је то потребно, других прописа који се примјењују на робу која подлијеже царинском надзору.
- (11) **"Царински статус"** значи статус бх. робе или робе која није бх. роба.
- (12) **"Бх. роба"** (босанскохерцеговачка роба) значи:
- (а) роба која је у потпуности добијена у царинском подручју БиХ под условима из члана 20. овог закона, а која не садржи робу увезену из других земаља. За робу добијену из робе која је стављена под аранжман обуставе плаћања не сматра се да има статус робе из БиХ;
 - (б) роба увезена из других земаља која је стављена у слободан промет;
 - (ц) роба добијена или произведена у царинском подручју БиХ, искључиво из робе наведене у алинеји (б) или робе наведене у алинеји (а) и (б) ове тачке.
- (13) **"Роба која није бх. роба"** значи другу робу од оне из тачке (12) овог члана. Бх. роба губи тај свој статус када стварно напусти царинско подручје БиХ.
- (14) **"Контрола од стране царинских органа"** значи обављање специфичних радњи као што је преглед робе, провјера постојања и вјеродостојности докумената, преглед пословних књига и друге евиденције, преглед превозних средстава, преглед пртљага и друге робе коју лице носи са собом или на себи и спровођење било којих службених истрага и сличних поступака с циљем обезбјеђивања примјене царинских прописа и, када је то потребно, других прописа који се примјењују на робу која подлијеже царинском надзору.
- (15) **"Царински одобрено поступање или употреба"** значи:
- (а) стављање робе у царински поступак;
 - (б) улазак робе у слободну зону или слободно складиште;
 - (ц) поновни извоз робе из царинског подручја БиХ;
 - (д) уништење робе;
 - (е) уступање робе надлежном органу.
- (16) **"Царински поступак"** значи:
- (а) стављање у слободан промет;
 - (б) провоз;
 - (ц) царинско складиштење;
 - (д) унутрашња обрада;
 - (е) обрада под царинском контролом;
 - (ф) привремени увоз;
 - (г) спољна обрада;
 - (х) извоз.
- (17) **"Царинска пријава"** значи радњу којом лице у прописаном облику и на прописани начин изражава жељу да робу стави у одређени царински поступак.
- (18) **"Декларант"** значи лице које подноси царинску пријаву у своје име или лице у чије се име она подноси.
- (19) **"Пријављивање робе царини"** значи обавјештавање царинских органа, на прописани начин, о приспијећу робе у царинску канцеларију или на било које друго мјесто које је одређено или одобрено од стране царинских органа.
- (20) **"Пуштање робе"** значи радњу којом царински органи стављају робу на располагање за оне сврхе које су предвиђене царинским поступком у који је роба стављена.
- (21) **"Носилац поступка"** значи лице у чије име је поднесена царинска пријава или лице на које су, у погледу царинског поступка, пренесена права и обавезе горе наведеног лица.
- (22) **"Ималац одобрења"** значи лице којем је дато одобрење.
- (23) **"БиХ"** значи Босна и Херцеговина.
- (24) **"Управни одбор"** значи Одбор формиран Законом о систему индиректног опорезивања у Босни и Херцеговини.

ГЛАВА II - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЛИЦА У ПОГЛЕДУ ЦАРИНСКИХ ПРОПИСА

Одјељак 1-Право заступања

Члан 5.

1. Под условима прецизираним у члану 61. став 2. овог закона, свако лице може да именује представника у пословима пред царинским органима за предузимање радњи и поступака предвиђених царинским прописима.
 2. Такво заступање може да буде:
 - (а) директно, када представник поступа у име и за рачун другог лица; или
 - (б) индиректно, када представник поступа у своје име, али за рачун другог лица.
 3. Осим у случајевима из члана 61. став 2. тачка (б) и став 3. овог закона, представник мора да буде регистрован у БиХ и уписан у регистар који води Управа.
 4. Представник мора да изјави да поступа за рачун лица које представља, прецизира да ли се ради о директном или индиректном представљању и да буде овлаштен да поступа као представник.
- За лице које не изјави да поступа у име или за рачун другог лица или које наведе да поступа у име или за рачун

другог лица, али није овлаштено да то ради, сматра се да поступа у своје име и за свој рачун.

- Од сваког лица које изјави да поступа у име или за рачун другог лица, царински органи захтијеваће да предочи доказе о својим овлаштењима да поступа као представник.

Одјељак 2 - Одлуке које се односе на примјену царинских прописа

Члан 6.

- Када неко лице захтијева да царински органи донесу одлуку која се односи на примјену царинских прописа, то лице дужно је да достави податке и документа која од њега траже ти органи како би донијели одлуку.
- Одлука се доноси и доставља подносиоцу захтјева у року од 30 дана од дана пријема захтјева. Када је захтјев за доношење одлуке сачињен у писаном облику, одлука се доноси у наведеном року који почиње да тече од дана када царински органи приме захтјев. Таква одлука мора да се достави подносиоцу захтјева у писаном облику.
- Рок уз става 2. овог члана може да се прекорачи када га царински органи не могу испоштовати. У том случају, ти органи о томе обавјештавају подносиоца захтјева прије истека горе наведеног рока, уз навођење разлога који оправдавају његово прекорачење, те наводе накнадни рок за који сматрају да је неопходан како би се донијела одлука по том захтјеву.
- У одлукама које царински органи донесу у писаном облику, а којима се захтјеви одбацују или су на штету лица на која су насловљена, наводе се основи на којима се заснивају. У њима се упућује на право жалбе предвиђено у члану 236. овог закона.
- Царински органи могу да одлуче да став 4. овог члана на исти начин примјењују и на друге одлуке.
- Царински органи воде управни поступак и доносе одлуке у складу са прописима о општем управном поступку ако одредбама овог закона није другачије прописано.

Члан 7.

Донесене одлуке одмах су извршне од стране царинских органа, осим у случајевима предвиђеним у члану 237. став 2. овог закона.

Члан 8.

- Одлука повољна за лице на које се односи, поништава се ако је донесена на основу нетачних или непотпуних информација и ако:
 - је подносилац захтјева знао или је објективно требао да зна да су информације нетачне или непотпуне; и
 - таква одлука није могла да буде донесена на основу тачних и потпуних информација.
- Лица на која је таква одлука била насловљена обавјештавају се о њеном поништењу.
- Поништење ступа на снагу од дана када је поништена одлука донесена.

Члан 9.

- Одлука повољна за лице на које се односи укида се или се врши њена измјена у другим случајевима од оних из члана 8. овог закона када није испуњен или се више не испуњава један или више услова предвиђених за њено доношење.
- Одлука повољна за лице на које се односи може да се укине када лице на које је насловљена не испуњава обавезу која му је наметнута том одлуком.
- Лице на које је одлука насловљена обавјештава се о њеном укидању или измјени.
- Укидање или измјена одлуке ступа на снагу даном ручења обавјештења. Међутим, у изузетним

случајевима, када то захтијевају легитимни интереси лица на које је одлука насловљена, царински органи могу да одгоде датум када укидање или измјена одлуке ступа на снагу.

Одјељак 3 - Информације

Члан 10.

- Свако лице може од царинских органа да затражи информације о примјени царинских прописа. Таква захтјев може да се одбије када се не односи на стварно предвиђену радњу увоза или извоза.
- Информације се подносиоцу захтјева достављају бесплатно. Међутим, када се царински органи изложе посебним трошковима, нарочито због вршења анализе робе, сачињавања стручних извјештаја о роби или враћања робе подносиоцу захтјева, од њега може да се наплати одговарајућа накнада.

Члан 11.

- Царински органи на писани захтјев издају обавезујућу информацију о тарифном разврставању робе, односно обавезујућу информацију о поријеклу робе, у складу с проведеним прописима овог закона.
- Обавезујућа информација о тарифном разврставању робе или обавезујућа информација о поријеклу робе обавезујућа је за царинске органе према имаоцу информације само у погледу тарифног разврставања или утврђивања поријекла робе.

Обавезујућа информација о тарифном разврставању робе или обавезујућа информација о поријеклу робе обавезујућа је за царинске органе само у погледу робе код које се царинске радње и поступци спроводе након датума када су ти органи доставили информацију.

У стварима које се тичу поријекла робе, радње и поступци о којима је ријеч су оне које се односе на примјену чл. 19. и 25. овог закона.

- Ималац информације мора да буде у стању да докаже:
 - у тарифне сврхе: да пријављена роба у сваком погледу одговара роби описаној у информацији,
 - у сврхе утврђивања поријекла: да роба о којој је ријеч и околности које одређују стицање поријекла у сваком погледу одговарају роби и околностима описаним у информацији.
 - Обавезујућа информација важи шест година од датума издавања у случају тарифног разврставања робе, односно три године од датума издавања у случају утврђивања поријекла робе. Изузетно од члана 8. овог закона, она се поништава ако се заснива на нетачним или непотпуним подацима достављеним од стране подносиоца захтјева.
 - Обавезујућа информација престаје да важи:
 - у случају информације о тарифном разврставању:
 - када се усвоје законски прописи, а информација више није у складу с тим прописима;
 - када више није у складу с тумачењем царинске тарифе БиХ због измјена у коментарима Комбиноване номенклатуре или због одлуке надлежног органа у БиХ;
 - када је поништена или измијењена у складу с чланом 9. овог закона, под условом да је ималац обавијештен о њеном поништењу или измјени.
- Датум када обавезујућа информација престаје да важи за случајеве наведене под (i) и (ii) овог става је датум примјене наведених мјера.
- у случају информације о поријеклу робе:

- (i) када се усвоје законски прописи, односно када БиХ закључи споразум, а информација више није у складу с тим прописима;
 - (ii) када више није у складу с коментарима усвојеним у сврхе тумачења прописа о поријеклу робе или одлуком надлежног органа у БиХ;
 - (iii) када је поништена или измијењена у складу с чланом 9. овог закона, под условом да је ималац био унапријед обавијештен.
- Датум када обавезујућа информација престаје да важи за случајеве наведене под (i) и (ii) овог става је датум примјене наведених мјера.

6. Ималац обавезујуће информације која престаје да важи у складу са ставом 5. тач. (a)(ii) или (iii), односно тачка (b)(ii) или (iii) овог члана може ту информацију да користи још шест мјесеци од почетка примјене донесених мјера или достављања, под условом да је закључио обавезујуће уговоре за набавку или продају одређене робе на основу обавезујуће информације прије усвајања те мјере.

У случају става 5. тачка (a) (i) и тачка (b) (i) овог члана рок до којег ће се претходни став примјењивати може да се утврди законским прописима или споразумима.

7. Разврставање или утврђивање поријекла робе у обавезујућој информацији може да се, под условима предвиђеним у ставу 6. овог члана, примјењује искључиво с циљем одређивања увозних или извозних дажбина.

Одјељак 4 - Остале одредбе

Члан 12.

1. Царински органи могу, у складу са условима предвиђеним важећим прописима, да врше све контроле које сматрају неопходним с циљем обезбјеђивања правилне примјене царинских прописа.
2. Износ од 1 % царинске вриједности за царинско евидентирање наплаћује се при увозу роба. Управни одбор може да пропише које робе ће да буду ослобођене од наплате 1%.

Члан 13.

С циљем примјене царинских прописа, свако лице које је директно или индиректно укључено у радње везане за трговину робом доставља царинским органима сва потребна документа и податке, без обзира на медиј који се користи, и на њихов захтјев пружа сву потребну помоћ у било којем прописаном року.

Члан 14.

Сви подаци који су по природи повјерљиви или који су дати на повјерљивом основу заштићују се обавезом чувања професионалне тајне. Царински органи их не откривају без искључивог одобрења лица или органа који их је доставио; достављање података допушта се када су царински органи обавезни или овлаштени да то ураде у складу са важећим прописима, посебно у погледу заштите података или у вези с правним поступцима.

Члан 15.

1. Лица о којима се ради чувају документа из члана 13. овог закона у сврхе контроле од стране царинских органа у периоду предвиђеном важећим прописима, а најмање пет календарских година без обзира на медиј који се користи. Тај рок тече:
 - (a) у случају робе која је стављена у слободан промет у другим околностима од оних из тачке (b) или робе пријављене за извоз, од краја године у којој су прихваћене пријаве за стављање у слободан промет или извоз;

- (b) у случају робе која је стављена у слободан промет по нижој или нултој стопи увозне дажбине на рачун њене крајње употребе, од краја године у којој је престала да подлијеже царинском надзору;
 - (ц) у случају робе која је стављена у други царински поступак, од краја године у којој је окончан царински поступак;
 - (д) у случају робе смјештене у слободну зону или слободно складиште, од краја године у којој је напустила дотично лице.
2. Када се провјером царинских органа у погледу царинског дуга утврди да је потребно да се исправи одређени књиговодствени запис, рок за чување докумената предвиђен у ставу 1. овог члана продужава се за период који је довољан за исправку и њену провјеру.

Члан 16.

Када се у складу с царинским прописима, пропише неки период, датум или рок у сврху примјене законских прописа, такав период не продужава се и такав датум или рок се не одгађају, осим ако се у тим прописима не донесе посебна одредба којом се то регулише.

ДИО ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ НА ОСНОВУ КОЈИХ СЕ ПРИМЈЕЊУЈУ УВОЗНЕ ИЛИ ИЗВОЗНЕ ДАЖБИНЕ И ДРУГЕ МЈЕРЕ ПРОПИСАНЕ ЗА ТРГОВИНУ РОБОМ

ГЛАВА I - ЦАРИНСКА ТАРИФА БиХ И ТАРИФНО РАЗВРСТАВАЊЕ РОБЕ

Члан 17.

1. Дажбине које се законски потражују приликом настанка царинског дуга заснивају се на Царинској тарифи БиХ.
2. Друге мјере предвиђене прописима у БиХ којима се регулишу посебне области у вези с трговином робама примјењују се, гдје год је то могуће, према тарифном разврставању тих роба.
3. Приходи који се законски потражују су приходи буџета Босне и Херцеговине, буџета ентитета и буџета Брчко Дистрикта.
4. Царинска тарифа БиХ обухвата:
 - (a) Номенклатуру роба. Та номенклатура заснива се на хармонизованом систему (ХС) и Комбинованој номенклатури која се користи у Европској унији;
 - (b) царинске стопе и друге дажбине које се примјењују на робе обухваћене номенклатуром;
 - (ц) преференцијалне тарифне мјере садржане у споразумима које је БиХ закључила с одређеним земљама или групама земаља, а којима се предвиђа одобравање преференцијалног тарифног поступања;
 - (д) посебне одгодиве мјере које предвиђају смањење или ослобађање од плаћања увозних дажбина које се наплаћују на одређену робу;
 - (e) остале тарифне мјере прописане другим прописима БиХ.
5. Мјере из става 4. тач. (ц) и (д) овог члана се, на захтјев декларанта, примјењују умјесто оних које су наведене у тачки (b) када роба о којој је ријеч испуњава услове предвиђене првопоменутих мјерама. Захтјев може да се поднесе и накнадно ако су испуњени одређени услови.
6. Када је примјена мјера из става 4. тач. (ц) и (д) овог члана ограничена на одређени обим увоза, она престаје:
 - (a) у случају тарифног контингента, чим се достигне предвиђени обим увоза;
 - (b) у случају горњег тарифног лимита, одлуком Управног одбора.

7. Тарифно разврставање робе је одређивање, према важећим прописима, подброја царинске тарифе БиХ у којој наведена роба треба да се разврста.

Члан 18.

1. Повољно тарифно поступање из којег одређена роба може да стекне погодности због свог карактера или крајње употребе подлијеже условима прописаним у складу с проведбеним прописима овог закона. Када је потребно одобрење, примјењују се чл. 83. и 84. овог закона.
2. У смислу става 1. овог члана, појам "повољно тарифно поступање" значи смањење или одгађање плаћања увозне дажбине из члана 4. тачка (7) овог закона, чак и у оквиру било ког тарифног контингента.

ГЛАВА II - ПОРИЈЕКЛО РОБЕ

Одјељак 1-Непреференцијално поријекло робе

Члан 19.

Чланови од 20. до 23. овог закона дефинишу непреференцијално поријекло робе с циљем:

- (а) примјене Царинске тарифе БиХ с изузетком мјера из члана 17. став 4. тачка (ц) овог закона;
- (б) примјене других мјера осим тарифних мјера утврђених прописима БиХ који регулишу посебне области у вези с трговином робама;
- (ц) припреме и издавања увјерења о поријеклу робе.

Члан 20.

1. Роба која води поријекло из неке земље је она која је у потпуности добијена или произведена у тој земљи.
2. Појам "роба у потпуности добијена у некој земљи" значи:
- (а) минерални производи извађени унутар те земље;
- (б) биљни производи у њој убрани;
- (ц) живе животиње окоћене и узгојене у њој;
- (д) производи добијени од живих животиња узгојених у њој;
- (е) производи добијени ловом или риболовом у њој;
- (ф) производи добијени рибарењем на мору, те други производи извађени из мора ван територијалних вода одређене земље пловним објектима који су регистровани или пријављени у тој земљи и који плове под заставом те земље;
- (г) роба добијена или произведена на бродовима творницама из производа из тачке (ф) који потичу из те земље, под условом да су такви бродови творнице регистровани или пријављени у тој земљи и да плове под њеном заставом;
- (х) производи извађени с морског дна или земљишта испод морског дна ван територијалних вода, под условом да та земља има ексклузивна права на експлоатацију тог морског дна или земљишта испод морског дна;
- (и) отпацки и остаци настали у процесу производње и од већ кориштених производа, уколико су прикупљени у њој и уколико су подесни искључиво за поново добијање сировина;
- (ј) роба произведена у тој земљи искључиво из роба које су наведене у тач. (а) до (и) или њихових деривата у било којој фази производње.
3. У смислу става 2. овог члана, појам "земља" обухвата и територијалне воде те земље.

Члан 21.

За робу у чијој је производњи учествовало више земаља сматра се да је поријеклом из оне земље у којој је прошла

завршну, суштинску, економски оправдану обраду или дорату у предузећу опремљеном у ту сврху, што је имало за резултат производњу новог производа или што је представљало битну фазу производње.

Члан 22.

Одредбе члана 21. овог закона ни под каквим условима не могу се примјенити на обраду или прераду за коју се утврди, односно у вези с којом утврђене чињенице оправдавају претпоставку да је њен искључиви циљ било избјегавање прописа који се у БиХ примјењују на робу из одређених земаља.

Члан 23.

1. Царинским прописима или другим прописима БиХ којима се регулишу посебне области може се предвидјети да одговарајућа исправа мора да се поднесе као доказ о поријеклу робе.
2. Независно од подношења таквог документа, царински органи могу да, у случају постојања озбиљне сумње, захтијевају додатни доказ како би утврдили да је навођење поријекла извршено у складу с важећим прописима БиХ.

Одјељак 2 - Преференцијално поријекло робе

Члан 24.

Правилима о преференцијалном поријеклу робе прописују се услови за добијање поријекла које роба мора да испуни да би имала погодности предвиђене у члану 17. став 4. тачка (ц) овог закона.

Та правила одређују се у склопу преференцијалних споразума из члана 17. став 4. тачка (ц) овог закона.

ГЛАВА III - ВРИЈЕДНОСТ РОБЕ ЗА ЦАРИНСКЕ СВРХЕ

Члан 25.

Одредбе ове главе одређују вриједност робе за царинске сврхе с циљем примјене царинских прописа, укључујући и Царинску тарифу БиХ и нетарифних мјера донесених прописима Босне и Херцеговине, који регулишу подручје трговине робама.

Члан 26.

1. Вриједност робе за царинске сврхе је трансакцијска вриједност, тј. стварно плаћена или платива цијена за робу приликом продаје за извоз у царинско подручје БиХ, прилагођена, када је то потребно, у складу с чл. 29. и 30. овог закона, под условом да:
- (а) не постоје ограничења у погледу располагања робом или њене употребе од стране купца осим оних која:
- (i) намеће или захтијева закон или надлежни орган у БиХ;
- (ii) ограничавају географско подручје у којем роба може да се препродаје, или
- (iii) не утичу битно на вриједност робе;
- (б) продаја или цијена не подлијежу неком услову или накнади због чега не може да се утврди вриједност у вези с робом чија се вриједност утврђује;
- (ц) ни један дио прихода од било какве накнадне препродаје, располагања или кориштења робе од стране купца не иде директно или индиректно продавцу, осим ако може да се изврши одговарајуће прилагођавање у складу с чланом 29. овог закона; и
- (д) купац и продавац нису повезани или, тамо гдје јесу, да је трансакцијска вриједност прихватљива за царинске сврхе према ставу 2. овог члана.
2. У случају из става 1. тачка (д) примјењује се сљедеће:
- (а) приликом утврђивања да ли је трансакцијска вриједност прихватљива у сврхе става 1. овог члана,

- чињеница да су купац и продавац повезани сама по себи не представља довољан основ да се та вриједност сматра неприхватљивом. Када је то потребно, околности под којима се врши продаја се испитују, а трансакцијска вриједност прихвата под условом да та повезаност није утицала на цијену. Ако, у свјетлу информација које добију од декларанта или на неки други начин, царински органи имају разлога да сматрају да је та веза утицала на цијену, о својим разлозима обавјештавају декларанта и пружају му одговарајућу могућност за одговор. Ако декларант тако захтијева, обавјештење о тим разлозима даје се у писаном облику;
- (б) Приликом купопродаје између повезаних лица, трансакцијска вриједност се прихвата и вриједност робе одређује у складу са ставом 1. овог члана увијек када декларант докаже да је та вриједност приближно иста једној од следећих вриједности које се појављују у исто или приближно исто вријеме:
- (i) трансакцијској вриједности идентичне или сличне робе за извоз у БиХ приликом купопродаје између купаца и продавца који нису повезани ни у којем посебном случају;
- (ii) царинској вриједности идентичне или сличне робе утврђеној према члану 27. став 2. тачка (ц) овог закона;
- (iii) царинској вриједности идентичне или сличне робе утврђене према члану 27. став 2. тачка (д) овог закона.
- Приликом примјене горе наведених провјера, дужна пажња посвећује се приказаним разликама на комерцијалним нивоима, количинским нивоима, елементима набројаним у члану 29. овог закона и трошковима које сноси продавац у купопродајама у којима он и купац нису повезани, а када такве трошкове продавац не сноси приликом купопродаја у којима су купац и он повезани.
- (ц) Провјере наведене у тачки (б) овог става примјењују се на иницијативу декларанта и то само у сврху поређења. Замјенске вриједности не могу да се утврђују према наведеној тачки.
3. Стварно плаћена или платива цијена представља цјелокупни износ који купац плаћа на име или у корист продавца за увезену робу, а укључује све износе које је купац платио или треба да плати као услов за продају увезене робе продавцу или трећем лицу како би се испунила обавеза продавца. Плаћање не мора обавезно да има облик преноса новца. Плаћање може да се врши акредитивима или вриједносним папирима и може да се врши директно или индиректно.
- Активности, укључујући и маркетинг, које купац предузме за свој рачун, осим оних за које је у члану 29. овог закона предвиђено усклађивање, не сматрају се обликом индиректног плаћања продавцу, иако за њих може да се сматра да иду у корист продавца или да су предузете у договору с продавцем, а њихова цијена се не додаје на стварно плаћену или плативу цијену приликом утврђивања царинске вриједности увезене робе.
- Члан 27.
1. Када царинска вриједност не може да се утврди у складу с чланом 26. овог закона, она се утврђује редом кроз тач. (а), (б), (ц) и (д) става 2. овог члана до прве тачке (методе) према којој може да се утврди, с тим да редослијед примјене тач. (ц) и (д) може да се обрне ако то декларант захтијева; само онда када таква вриједност робе не може да се утврди према одређеној тачки, могу да се примјене одредбе из следеће тачке у низу утврђеном овим ставом.
2. Царинска вриједност утврђена у складу с овим чланом је:
- (а) трансакцијска вриједност идентичне робе продане за извоз у БиХ и извезене у исто или приближно исто вријеме кад и роба чија се вриједност утврђује;
- (б) трансакцијска вриједност сличне робе продане за извоз у БиХ и извезене у исто или приближно исто вријеме кад и роба чија се вриједност утврђује;
- (ц) вриједност заснована на јединичној цијени по којој се увезена роба за идентичну или сличну увезену робу продаје у БиХ у највећој укупној количини лицима која нису повезана с продавцима;
- (д) обрачуната вриједност која се састоји од збира:
- (i) цијене или вриједности материјала и израде или друге обраде укључене у производњу увезене робе;
- (ii) извјесног износа за добит и опште трошкове који је једнак оном који се обично јавља приликом продаје робе исте класе или врсте као што је роба чија се вриједност утврђује, а коју су произвели произвођачи у земљи извозници за извоз у БиХ;
- (iii) цијене или вриједности ставки наведених у члану 29. став 1. тачка (е) овог закона.
3. Сви даљи услови и прописи за примјену става 2. овог члана одређују се у проведеним прописима овог закона.
- Члан 28.
1. Када царинска вриједност увезене робе не може да се утврди према чл. 26. или 27. овог закона, она се, на основу расположивих података у БиХ, утврђује кориштењем прихватљивих средстава која су у складу с принципима и општим одредбама:
- (а) Споразума о спровођењу члана 7. Општег споразума о тарифама и трговини из 1994. ;
- (б) члана 7. Општег споразума о тарифама и трговини из 1994.;
- (ц) одредбама ове главе.
2. Никаква царинска вриједност не одређује се према ставу 1. овог члана на основу:
- (а) продајне цијене у БиХ за робу произведену у БиХ;
- (б) система који предвиђа прихватање за царинске сврхе веће царинске вриједности од двије алтернативне вриједности;
- (ц) цијене робе на домаћем тржишту земље извознице;
- (д) трошкова производње, осим обрачунатих вриједности које су утврђене за идентичну или сличну робу у складу с чланом 27. став 2. тачка (д) овог закона;
- (е) цијена за извоз у неку земљу осим БиХ;
- (ф) минималних царинских вриједности; или
- (г) произвољних или фиктивних вриједности.
- Члан 29.
1. Приликом утврђивања царинске вриједности према члану 26. овог закона, на стварно плаћену или плативу цијену за увезену робу додаје се:
- (а) следеће, у мјери у којој их купац сноси, али које нису укључене у стварно плаћену или плативу цијену за робу:
- (i) провизије и посредничке провизије, осим провизија при куповини;
- (ii) трошкови амбалаже која се, за царинске сврхе, сматра цјелином заједно с дотичном робом;
- (iii) трошкови паковања, било за рад или за материјале;

- (б) вриједност, расподијелена на одговарајући начин, слѣдећих роба и услуга када их је купац дао директно или индиректно, бесплатно или по нижој цијени за употребу у вези с производњом и продајом за извоз увезене робе, у мјери у којој та вриједност није била укључена у стварно плаћену или плативу цијену:
- (i) материјала, компоненти, дијелова и сличних елемената садржаних у увезеној роби;
 - (ii) алата, матрица, калуца и сличних предмета кориштених у производњи увезене робе;
 - (iii) материјала потрошених у производњи увезене робе;
 - (iv) инжињеринга, планова, умјетничких радова, дизајнерских радова, те пројеката и нацрта који су урађени негдје другдје а не у БиХ, а неопходни су за производњу увезене робе;
- (ц) накнаде за ауторска права и лиценце у вези с робом чија се вриједност утврђује, а које купац мора да плати, директно или индиректно, као услов продаје робе чија се вриједност утврђује, у мјери у којој такве накнаде за ауторска права и лиценце нису укључене у стварно плаћену или плативу цијену;
- (д) вриједност било којег дијела добити остварене било каквом накнадном препродајом, располагањем или кориштењем увезене робе која директно или индиректно пристиже продавцу;
- (е) трошкови превоза и осигурања увезене робе, и трошкови утовара и руковања који су повезани с превозом увезене робе до мјеста уласка у царинско подручје БиХ.
2. Додавања на стварно плаћену или плативу цијену врше се у складу с овим чланом искључиво на основу објективних и мјерљивих података.
3. Никаква друга додавања не врше се на стварно плаћену или плативу цијену приликом утврђивања царинске вриједности осим на начин предвиђен у овом члану.
4. У овој глави, појам "провизија при куповини" значи накнаде које увозник плаћа свом заступнику за услуге његовог заступања приликом куповине робе чија се вриједност утврђује.
5. Независно од става 1. тачка (ц) овог члана:
- (а) накнаде за добијање права поновне производње увезене робе у царинском подручју БиХ не додају се на стварно плаћену или плативу цијену за увезену робу приликом утврђивања царинске вриједности; и
 - (б) накнаде које купац плати за право на дистрибуцију или препродају увезене робе не додају се на стварно плаћену или плативу цијену за увезену робу ако та плаћања не представљају услов продаје за извоз робе у БиХ.

Члан 30.

Под условом да се прикаже одвојено од стварно плаћене или плативе цијене, слѣдеће се не укључује у царинску вриједност:

- а) трошкови превоза робе након њеног доласка на мјесто уласка у царинско подручје БиХ;
- б) трошкови градње, подизања, састављања, одржавања или стручне помоћи предузетих након увоза увозних роба као што су индустријска постројења, машине или опрема;
- ц) трошкови на име камата проистеклих из споразума о финансирању у који је купац ушао, а који се односи на куповину увезене робе, без обзира на то да ли је новчана средства дао продавац или неко друго лице, под условом да је такав споразум о финансирању

сачињен у писаном облику те да, када се то захтијева, купац може да докаже да:

- (i) се таква роба стварно продаје по цијени која је наведена као стварно плаћена или платива цијена; и
 - (ii) тражена каматна стопа не прекорачује ниво предвиђен за такве трансакције који превладава у земљи у којој су и у тренутку када су новчана средства дата;
- д) накнаде за добијање права на поновну производњу увезене робе унутар царинског подручја БиХ;
- е) провизије при куповини;
- ф) увозне царине или друге дажбине које се плаћају у БиХ због увоза или продаје робе.

Члан 31.

У provedбеним прописима овог закона могу да се пропишу посебни прописи за утврђивање царинске вриједности медија - носача података који се користе у опреми за обраду података, а који садрже податке или инструкције.

Члан 32.

Када се елементи који су кориштени за утврђивање царинске вриједности робе изражавају у некој другој валути осим валуте БиХ, користи се важећи курс који је објавила Централна банка БиХ.

Члан 33.

Одредбе ове главе не утичу на примјену посебних прописа који се односе на утврђивање вриједности за царинске сврхе робе која је стављена у слободни промет након што јој се одреди царински одобрено поступање или употреба.

ДИО ТРЕЋИ

ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ ПРИМЈЕЊУЈУ НА РОБУ УНИЈЕТУ У ЦАРИНСКО ПОДРУЧЈЕ БиХ ДОК ЈОЈ СЕ НЕ ОДРЕДИ ЦАРИНСКИ ОДОБРЕНО ПОСТУПАЊЕ ИЛИ УПОТРЕБА

ГЛАВА I - УЛАЗАК РОБЕ У ЦАРИНСКО ПОДРУЧЈЕ БиХ

Члан 34.

1. Роба унесена у царинско подручје БиХ подлијеже царинском надзору од тренутка њеног уласка. У складу с важећим прописима, може да подлијеже и контроли царинских органа.
2. Роба остаје под таквим царинским надзором онолико дуго колико је потребно да се утврди њен царински статус и, ако је то примјерено, у случају робе која није бх. роба и без одступања од одредби члана 79. став 1. овог закона, све док се њен царински статус не промијени, односно док не уђе у слободну зону или слободно складиште, поново изведе или уништи у складу с чланом 174. овог закона.

Члан 35.

1. Робу унесу у царинско подручје БиХ без одгањања превози лице које ју је унијело у БиХ, путним правцем који одреде царински органи и у складу с њиховим упутствима, ако их буде:
 - (а) до царинске канцеларије коју одреде царински органи или до било којег другог мјеста које ти органи одреде или одобре; или
 - (б) до слободне зоне, ако роба треба да се унесе у ту слободну зону директно:
 - (i) морским или ваздушним путем, или
 - (ii) копном, без проласка кроз други дио царинског подручја БиХ, када слободна зона граничи с копненом границом између БиХ и неке друге земље.
2. Свако лице које преузме одговорност за превоз робе након њеног уноса у царинско подручје БиХ, између

- осталог, и као резултат претовара, постаје одговорно за поступање у складу с обавезом предвиђеном у ставу 1. овог члана.
3. Став 1. тачка (а) овог члана не искључује примјену било којих важећих прописа у погледу туристичког, пограничног, поштанског промета или промета од занемарљивог економског значаја, под условом да тиме нису угрожене могућности за вршење царинског надзора и царинске контроле.
 4. Став 1. овог члана не примјењује се на робу која се налази на пловним објектима или летјелицама које прелазе територијалне воде или ваздушни простор БиХ, а које за своје одређиште немају луку, ријечну луку или аеродром у БиХ.

Члан 36.

1. Када, усљед непредвиђених околности или више силе, не може да се испоштује обавеза предвиђена чланом 35. став 1. овог закона, лице везано том обавезом, или свако друго лице које поступа у његово име, без одгађања обавјештава царинске органе о насталој ситуацији. Када непредвиђене околности или виша сила немају за посљедицу потпуни губитак робе, царински органи се такође обавјештавају о њеној тачној локацији.
2. Када, усљед непредвиђених околности или више силе, пловни објекат или летјелица наведена у члану 35. став 4. овог закона, која је принуђена да привремено пристане или слети у царинско подручје БиХ, не може да испоштује обавезу предвиђену чланом 35. став 1. овог закона, лице које довози пловни објекат или летјелицу у царинско подручје БиХ или било које друго лице које поступа у његово име без одгађања обавјештава царинске органе о насталој ситуацији.
3. Царински органи одређују мјере које треба да се предузму како би се омогућио царински надзор над робом из става 1. овог члана као и над оном робом која је укрцана на пловне објекте или летјелице под околностима наведеним у ставу 2. овог члана и обезбјеђују, када је то потребно, да се роба накнадно превезе до царинске канцеларије или другог мјеста које царински органи одреде или одобре.

ГЛАВА II - ПОКАЗИВАЊЕ РОБЕ ЦАРИНИ

Члан 37.

Робу која, у складу с чланом 35. став 1. тачка (а) овог закона, стигне у царинску канцеларију или друго мјесто које одреде или одобре царински органи, царини показује лице које је унијело робу у царинско подручје БиХ или, ако је то потребно, лице које преузме одговорност за њен превоз након таквог уласка.

Члан 38.

Чланом 37. овог закона не искључује се примјена важећих прописа који се односе на робу:

- а) коју носе путници;
- б) која је стављена у царински поступак, а није показана царини.

Члан 39.

Роба, након показивања царини и уз одобрење царинских органа, може да се прегледа или могу да се узму узорци с циљем одређивања царински одобреног поступања или употребе. То одобрење се, на захтјев, даје лицу овлашћеном да роби одреди такво поступање или употребу.

ГЛАВА III - ЗБИРНА ПРИЈАВА И ИСТОВАР РОБЕ ПОКАЗАНЕ ЦАРИНИ

Члан 40.

1. Према члану 43. овог закона, за робу показану царини у смислу члана 37. подноси се збирна пријава.

2. Збирна пријава подноси се након што се роба покаже царини. Међутим, царински органи могу да одобре рок за подношење пријаве који не смије да буде дужи од истека првог радног дана од дана када је роба показана царини.

Члан 41.

1. Збирна пријава сачињава се на обрасцу који одговара моделу који пропишу царински органи. Међутим, царински органи могу да дозволе да се као збирна пријава користи и неки други комерцијални или службени документ који садржи податке неопходне за идентификацију робе.
2. Збирну пријаву подноси:
 - (а) лице које је унијело робу у царинско подручје БиХ, односно свако друго лице које преузме одговорност за превоз робе након таквог уласка; или
 - (б) лице у чије име поступају лица из тачке (а) овог става.

Члан 42.

Без одступања од прописа који се односе на робу коју увозе путници и пошиљке које се шаљу писмима и пакетима, царински органи могу да одустану од подношења збирне пријаве под условом да се тиме не угрожава царински надзор робе, када се, прије истека рока из члана 40. овог закона, обаве радње и поступци који су неопходни да би се роби одредило царински одобрено поступање или употреба.

Члан 43.

1. Роба се истовара или претовара из превозних средстава којима се превози искључиво уз одобрење царинских органа и на мјестима која одреде или одобре ти органи. Међутим, такво одобрење није потребно у случају непосредне опасности која налаже да се одмах истовари сва или дио робе. У том случају, царински органи се о томе одмах обавјештавају.
2. У сврху прегледа робе и превозних средстава која је превозе, царински органи могу у било ком тренутку да захтијевају да се роба истовари и распакује.

Члан 44.

Роба не смије да се изузме с мјеста на којем се налази без одобрења царинских органа.

ГЛАВА IV - ОБАВЕЗА ДА СЕ РОБИ ПОКАЗАНОЈ ЦАРИНИ ОДРЕДИ ЦАРИНСКИ ОДОБРЕНИ ПОСТУПАК ИЛИ УПОТРЕБА

Члан 45.

Роби која није бх. роба, а која је показана царини, одређује се царински одобрено поступање или употреба дозвољена за такву робу.

Члан 46.

1. Када је за робу поднесена збирна пријава, радње и поступци, који су неопходни да би јој се одредило царински одобрено поступање или употреба, обављају се у року:
 - (а) од 45 дана од дана подношења збирне пријаве у случају робе која се превози морем;
 - (б) од 20 дана од дана подношења збирне пријаве у случају робе која се превози на други начин осим морем.
2. Када то околности налажу, царински органи могу да одреде краћи рок или да одобре продужење рока из става 1. овог члана. Међутим, такво продужење не може да буде дуже од стварних потреба које су оправдане околностима.

ГЛАВА V - ПРИВРЕМЕНИ СМЈЕШТАЈ РОБЕ

Члан 47.

До тренутка док јој се не одреди царински одобрено поступање или употреба, роба показана царини, након таквог показивања, има статус робе у привременом смјештају (у даљем тексту: роба у привременом смјештају).

Члан 48.

1. Роба у привременом смјештају смјешта се само на мјестима која одобре царински органи и према условима које пропишу ти органи.
2. Царински органи могу да захтијевају од лица које је у посједу робе да положи гаранцију с циљем обезбјеђивања плаћања било каквог царинског дуга који би могао да настане у складу с чл. 195. или 196. овог закона.

Члан 49.

Без одступања од одредби члана 39. овог закона, роба у привременом смјештају подлијеже само оним облицима руковања који су одређени ради обезбјеђивања њене очуваности у непромијењеном стању без промјене њеног изгледа или техничких карактеристика.

Члан 50.

1. Царински органи, без одгађања, предузимају све потребне мјере, укључујући и продају робе, како би регулисали ситуацију с робом у привременом смјештају за коју нису покренуте радње и поступци неопходни за одређивање царински одобреног поступања или употребе у роковима одређеним у складу с чланом 46. овог закона.
2. Царински органи могу, на ризик и трошак лица које је држалац робе, да одреде да се та роба премјести на посебно мјесто, које се налази под њиховим надзором, док се ситуација с робом не регулише.

ГЛАВА VI - ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ ПРИМЈЕЊУЈУ НА РОБУ КОЈА НИЈЕ БХ. РОБА, А КОЈА СЕ КРЕТАЛА ПО ПОСТУПКУ ПРОВОЗА

Члан 51.

Члан 35., осим става 1. тачка (а), те чл. од 36. до 50. овог закона не примјењују се када се роба која је већ стављена у поступак провоза уноси у царинско подручје БиХ.

Члан 52.

Након што роба која није бх. роба, која се кретала по поступку провоза, стигне на своје одредиште у царинском подручју БиХ, те након што се покаже царини у складу с прописима којима се регулише провоз, примјењују се чл. од 39. до 50. овог закона.

ГЛАВА VII - ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Члан 53.

Када то околности захтијевају, царински органи могу да наложе да се роба показана царини уништи. Царински органи о томе обавјештавају држаоца робе који сноси трошкове уништења.

Члан 54.

Када царински органи установе да је роба на царинско подручје БиХ унесена без одобрења или да је царински надзор над њом био онемогућен, они предузимају све потребне мјере, укључујући и продају робе, како би регулисали стање у вези с том робом.

ДИО ЧЕТВРТИ
ЦАРИНСКО ОДОБРЕНО ПОСТУПАЊЕ ИЛИ УПОТРЕБА

ГЛАВА I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 55.

1. Ако није друкчије прописано, роби у сваком тренутку, према предвиђеним условима, може да се одреди царинско одобрено поступање или употреба без обзира на њен карактер, количину, земљу поријекла, испоруке или одредишта.
2. Став 1. овог члана не искључује увођење забрана или ограничења оправданих са становишта јавног морала, јавне политике или јавне безбједности, заштите здравља и живота људи, животиња или биљака, заштите блага БиХ које има умјетничку, историјску или археолошку вриједност или заштите индустријске или комерцијалне имовине.

ГЛАВА II - ЦАРИНСКИ ПОСТУПЦИ

Одјељак 1 - Стављање робе у царински поступак

Члан 56.

1. За робу која намјерава да се стави у неки царински поступак подноси се царинска пријава за тај царински поступак.
2. Бх. роба пријављена за поступак извоза, спољне обраде, провоза или царинског складиштења подлијеже царинском надзору од тренутка прихватања царинске пријаве до тренутка напуштања царинског подручја БиХ, уништења или поништења царинске пријаве.

Члан 57.

Узимајући у обзир карактер робе и царинске поступке у које роба треба да буде стављена, у свим случајевима гдје је то могуће, царински органи одређују надлежност појединачних царинских канцеларија.

Члан 58.

Царинска пријава подноси се:

- а) у писаном облику; или
- б) кориштењем технике обраде података када је то предвиђено одредбама донесеним у проведеним прописима овог закона или када је то одобрено од стране царинских органа; или
- ц) путем усменог пријављивања или било којом другом радњом којом држалац робе изражава своју жељу да робу стави у неки царински поступак, када је таква могућност предвиђена проведеним прописима овог закона.

А. Пријава у писаном облику

1. Редовни поступак

Члан 59.

1. Пријаве у писаном облику сачињавају се на обрасцу који је прописан проведеним прописима овог закона. Пријаве морају да садржавају све податке који су неопходни за примјену прописа којима се регулише царински поступак за који се роба пријављује и да буду потписане.
2. Уз пријаву се прилажу сви документи потребни за примјену прописа којима се регулише царински поступак за који је роба пријављена.

Члан 60.

Пријаве које су у складу с условима предвиђеним у члану 59. овог закона царински органи одмах прихватају, под условом да је роба на које се односе показана царини.

Члан 61.

1. У складу с чланом 5. овог закона, царинску пријаву може да поднесе свако лице које може да покаже предметну

робу или наложи да се она покаже надлежном царинском органу, заједно са свом документацијом коју треба да приложи ради примјене прописа о царинском поступку за који је роба пријављена.

2. Међутим,
 - (а) када прихватање царинске пријаве намеће посебне обавезе одређеном лицу, пријаву мора да поднесе то лице или она мора да се поднесе у његово име;
 - (б) декларант мора да буде регистрован у БиХ. Услов који се односи на регистровање у БиХ не примјењује се на лица која:
 - (i) подносе пријаву за провоз или привремени увоз;
 - (ii) повремено пријављују робу, под условом да царински органи сматрају да је то оправдано.
3. Став 2. овог члана не искључује примјену билатералних споразума које је БиХ закључила с другим земљама, односно уобичајених пракси са сличним учинком, према којима држављани тих земаља могу да подносе царинске пријаве на подручју БиХ према реципроцитету.

Члан 62.

1. Декларанту се, на његов захтјев, одобрава да изврши измјену једног или више података у пријави након што је царина прихвати. Иzmјена не смије да има такав учинак који би пријаву учинио примјењивом на другу робу од оне коју је првобитно обухватала.
2. Никаква измјена се не допушта када се одобрење тражи након што су царински органи:
 - (а) обавијестили декларанта да имају намјеру да прегледају робу; или
 - (б) установили да су одређени подаци нетачни; или
 - (ц) пустили робу.

Члан 63.

1. Царински органи, на захтјев декларанта, поништавају већ прихваћену пријаву када декларант пружи доказ да је роба грешком пријављена за царински поступак који је обухваћен том пријавом или да, услед посебних околности, стављање робе у царински поступак за који је пријављена није више оправдано.
2. Када царински органи обавијесте декларанта о својој намјери да изврше преглед робе, захтјев за поништење пријаве се не прихвата док се не изврши преглед робе.
3. Пријава се не поништава након што се роба пусти, изузев у случајевима који су дефинисани у проведеним прописима овог закона.
4. Поништење пријаве не искључује примјену важећих казних прописа.

Члан 64.

Ако није друкчије изричито прописано, датум који треба да се користи с циљем примјене свих прописа којима се регулише царински поступак за који је роба пријављена је датум прихватања царинске пријаве од стране царинских органа.

Члан 65.

Ради провјере пријава које су прихватили, царински органи могу:

- а) да прегледају документа која поткрепљују пријаву и пратећа документа.
Царински органи могу да захтијевају од декларанта да предочи и нека друга документа у сврху провјере тачности података садржаних у пријави.
- б) да прегледају робу и да узму узорке на анализу или детаљно испитивање.

Члан 66.

1. Превоз робе до мјеста прегледа и узимања узорака те свако руковање с робом које изискује такав преглед или узимање узорака врши декларант или се врши на његову одговорност. Настале трошкове сноси декларант.
2. Декларант има право да буде присутан приликом прегледа робе и узимања узорака. Када сматрају да је то потребно, царински органи захтијевају од декларанта да присуствује или да буде заступљен приликом прегледа робе или узимања узорака како би им пружио помоћ која је потребна за олакшавање таквог прегледа или узимања узорака.
3. Под условом да су узорци узети у складу с важећим прописима, царински органи нису дужни да плате било какву накнаду за исте, али сnose трошкове анализе или испитивања.

Члан 67.

1. Када се врши преглед само дијела робе обухваћене пријавом, резултати дјелимичног прегледа примјењују се на сву робу која је обухваћена том пријавом. Међутим, декларант може да захтијева детаљнији преглед робе ако сматра да резултати дјелимичног прегледа нису ваљани у погледу преостале пријављене робе.
2. У смислу става 1. овог члана, када су обрасцем пријаве обухваћена два или више наименовања, сматра се да подаци који се односе на свако од тих наименовања чине посебну пријаву.

Члан 68.

1. Резултати провјере пријаве користе се у сврхе примјене прописа којима се регулише царински поступак у који је роба стављена.
2. Када се пријава не провјерава, примјењују се одредбе из става 1. овог члана на основу података садржаних у пријави.

Члан 69.

1. Царински органи предузимају неопходне мјере за идентификацију робе када је идентификација потребна како би се обезбиједило поступање у складу са условима којима се регулише царински поступак за који је наведена роба пријављена.
2. Средства идентификације причвршћена на робу или превозна средства уклањају се или уништавају само од стране царинских органа или уз њихово одобрење, изузев ако је, услед непредвиђених околности или више силе, неопходно извршити њихово уклањање или уништење како би се обезбиједила заштита робе или превозних средстава.

Члан 70.

1. Без одступања од одредби члана 71. овог закона, када су испуњени услови за стављање робе у предметни поступак и под условом да роба не подлијеже било каквим мјерама забране или ограничења, царински органи пуштају робу чим се подаци у пријави провјере или се прихвате без провјере. Исто се примјењује и када провјера не може да се заврши у прихватљивом року, а више се не захтијева присуство робе ради провјере.
2. Сва роба обухваћена истом пријавом пушта се у исто вријеме.
3. У смислу овог става, када су једном пријавом обухваћена два или више наименовања, сматра се да подаци који се односе на свако од наименовања чине посебну пријаву.

Члан 71.

1. Када прихватањем царинске пријаве настане царински дуг, роба обухваћена пријавом не пушта се ако се царински дуг не измири или ако се не положи гаранција за

његово плаћање. Међутим, без одступања од става 2. овог члана, ова одредба не примјењује се на поступак привременог увоза уз дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина.

2. Када, у складу с прописима којима се регулише царински поступак за који је роба пријављена, царински органи захтијевају полагање гаранције, поменута роба не ставља се у тај царински поступак док се не положи таква гаранција.

Члан 72.

Све потребне мјере, укључујући запљену и продају, предузимају се у вези с робом која:

- a) се не може пустити због тога што:
 - (i) није било могуће предузети или наставити преглед робе у року који су предвидјели царински органи из разлога који се приписују декларанту; или
 - (ii) документа која морају да буду поднесена прије него што роба може да се стави у тражени царински поступак, нису поднесена; или
 - (iii) уплате или гаранције које је требало извршити или обезбједити у погледу увозних или извозних дажбина нису извршене или обезбјеђене у прописаном року; или
 - (iv) подлијеже забранама или ограничењима;
- b) није преузета у разумном временском року након пуштања.

2. Поједностављени поступци

Члан 73.

1. Да би се у што већој мјери поједноставиле радње и процедуре, а уз обезбјеђивање правилног вођења поступка, царински органи, под условима предвиђеним у проведеним прописима овог закона, допуштају:
 - (a) да пријава из члана 59. става 1. овог закона не садржи одређене податке наведене у ставу 1. тог члана, те да уз њу не морају да буду приложена одређена документа наведена у ставу 2. овог члана;
 - (b) да се неки трговачки или административни документ, који прати захтјев да се роба стави у одређени царински поступак, поднесе умјесто пријаве из члана 59. овог закона;
 - (c) да се роба стави у тај поступак завођењем у евиденцију корисника; у том случају, царински органи могу да одустану од захтјева да декларант покаже робу царини.
2. Поједностављена пријава, трговачки или административни документ, односно упис у евиденцију морају да садржавају минимум података потребних за идентификацију робе. Када се роба заводи у евиденцију, мора да се назначи датум таквог завођења.
3. Осим у случајевима који се одређују у складу с проведеним прописима закона, декларант подноси додатну пријаву која може да буде општег, периодичног или рекапитулативног карактера.
4. За додатне пријаве и поједностављене пријаве наведене у ставу 1. тач. (a), (b) и (c) овог члана сматра се да чине јединствени, недјеливи инструмент који постаје правоснажан даном прихватања поједностављених пријава; у случајевима из става 1. тачка (c) овог члана, упис у евиденцију има исту правну ваљаност као и прихватање пријаве из члана 59. овог закона.
5. Посебни поједностављени поступци за поступак провоза прописују се у проведеним прописима овог закона.

Б. Друге пријаве

Члан 74.

1. Када се царинска пријава подноси помоћу технике обраде података у смислу члана 58. тачка (б) овог закона или усменом пријавом или неком другом радњом у смислу члана 58. тачка (ц), чл. од 59. до 73. овог закона примјењују се *mutatis mutandis* (уз потребне измјене) без одступања од принципа који су наведени у њима.
2. Када се царинска пријава подноси помоћу технике обраде података, царински органи могу да допусте да се пратећа документа из члана 59. став 2. овог закона не подносе уз пријаву. У том случају документа се стављају на располагање царинским органима.

Ц. Преглед пријава након царинења

Члан 75.

1. Царински органи, на своју иницијативу или на захтјев декларанта, могу да изврше измјену пријаве након пуштања робе.
2. Након пуштања робе, а да би се увјерили у тачност података из пријаве, царински органи могу да изврше преглед пословних докумената и података који се односе на увозне и извозне радње у вези с том робом или на накнадне комерцијалне радње у које је та роба укључена. Такви прегледи могу да се изврше у просторијама декларанта, сваког другог лица које је пословно директно или индиректно укључено у наведене радње или сваког другог лица које је у посједу наведеног документа и података у пословне сврхе. Царински органи могу да изврше преглед робе када ју је још увијек могуће показати.
3. Када ревизија пријаве или преглед након царинења указују на то да су прописи којима се регулише одређени царински поступак примјењени на основу нетачних или непотпуних информација, царински органи, у складу са свим важећим прописима, предузимају мјере неопходне за регулисање настале ситуације, узимајући у обзир нове информације које су им на располагању.

Одјељак 2-Стављање робе у слободан промет

Члан 76.

Стављањем у слободан промет роба која није бх. роба стиче царински статус робе из БиХ.

Стављање робе у слободан промет за собом повлачи примјену мјера трговинске политике, завршавање других радњи и поступака предвиђених у вези с увозом робе и наплату свих дажбина које се законски потражују.

Члан 77.

1. Одступајући од члана 64. овог закона, а под условом да дажбине које се наплаћују на робу представљају једну од дажбина из члана 4. тачка (7) овог закона, те да је царинска стопа смањена након датума прихватања пријаве за стављање робе у слободан промет, али прије самог пуштања робе, декларант може да захтијева примјену повољније царинске стопе.
2. Став 1. овог члана не примјењује се када робу није било могуће пустити из разлога који се приписују искључиво декларанту.

Члан 78.

Када је пошиљка састављена од роба које потпадају под различите тарифне ознаке, а поступање са сваком од тих роба у складу с њеним тарифним разврставањем с циљем сачињавања пријаве би за собом повлачило пуно времена и трошкова непропорционалних увозним дажбинама које се наплаћују, царински органи, на захтјев декларанта, могу да се сагласе да се увозне дажбине за цијелу пошиљку наплате на

основу тарифног разврставања робе која подлијеже плаћању највише стопе царине.

Члан 79.

- Када се роба ставља у слободан промет по сниженој или нултој царинској стопи на рачун крајње употребе, она остаје под царинским надзором. Царински надзор престаје када престану да се примјењују услови предвиђени за одобравање такве снижене или нулте царинске стопе, када се роба извезе или уништи или када је дозвољена употреба робе у друге сврхе од оних које су предвиђене за примјену снижене или нулте царинске стопе, уз услов да су плаћене све потраживане дажбине.
- Чланови 85. и 87. овог закона примјењују се, *mutatis mutandis*, на робу из става 1. овог члана.

Члан 80.

Роба стављена у слободан промет губи царински статус робе из БиХ када се:

- пријава за стављање робе у слободан промет поништи након пуштања; или
- када су увозне дажбине које се плаћају на робу враћене или се одустало од њихове наплате:
 - у поступку унутрашње обраде према систему поврата; или
 - у погледу робе с недостацима или робе која није у складу с условима уговора, према члану 231. овог закона; или
 - у ситуацијама из члана 232. овог закона у којима је поврат или одустајање од наплате условљено тиме да се роба извезе или поново извезе или да јој се одреди подједнако царински одобрено поступање или употреба.

Одјељак 3 - Аранжмани обуставе плаћања и царински поступци с економским учинком

А. Заједничке одредбе за неколико поступака

Члан 81.

- У чл.од 82. до 87. овог закона:
 - када се користи појам "поступак", подразумијева се да се, у случају робе која није бх. роба, примјењује на сљедеће аранжмане:
 - провоз;
 - царинско складиштење;
 - унутрашњу обраду по систему обуставе плаћања;
 - обраду под царинском контролом;
 - привремени увоз.
 - када се користи појам "царински поступак с економским учинком", подразумијева се да се примјењује на сљедеће аранжмане:
 - царинско складиштење;
 - унутрашњу обраду;
 - обраду под царинском контролом;
 - привремени увоз;
 - спољну обраду.
- уцет значи робу која је стављена под поступак обуставе плаћања, те робу која је, према поступку унутрашње обраде по систему поврата, прошла радње и поступке за стављање у слободан промет и радње и поступке предвиђене чланом 122. овог закона.
- "Роба у непромијењеном стању" значи увозну робу која, у поступку унутрашње обраде или у поступцима за обраду

под царинском контролом, није прошла било који облик обраде.

Члан 82.

Кориштење било којег царинског поступка с економским учинком условљено је одобрењем које издају царински органи.

Члан 83.

Без одступања од додатних посебних услова којима се регулише одређени поступак, одобрење из члана 82. и члана 97. став 1. овог закона даје се само:

- лицима која нуде сва потребна увјеравања за правилно спровођење поступка;
- када царински органи могу да надгледају и прате поступак без увођења административних мјера несразмјерних економским потребама које су у питању.

Члан 84.

- Услови под којима се користи одређени поступак наводе се у одобрењу.
- Ималац одобрења обавјештава царинске органе о свим чињеницама које се појаве након издатог одобрења, а које би могле да утичу на наставак његовог важења или на његов садржај.
- У случајевима из друге реченице прве алинеје члана 4. тачке (12) (а) овог закона, сви производи или роба која се добије од робе стављене под аранжман обуставе плаћања сматра се да је стављена под исти аранжман.

Члан 85.

- Стављање робе под аранжман обуставе плаћања царински органи могу да услове полагањем гаранције како би обезбиједили да сваки царински дуг који настане у вези с том робом буде плаћен.
- Посебни прописи који се односе на обезбјеђивање гаранције могу да се донесу у контексту одређеног аранжмана обуставе плаћања.

Члан 86.

- Аранжман обуставе плаћања с економским учинком завршава се када се одреди ново царински одобрено поступање или употреба, било роби која је стављена под тај аранжман или компензационим, односно обрађеним производима који су под тим аранжманом.
- Царински органи предузимају све мјере које су неопходне за регулисање положаја робе за коју поступак није завршен према прописаним условима.

Члан 87.

Права и обавезе носиоца царинског поступка с економским учинком могу, под условима које утврде царински органи, сукцесивно да се пренесу на друга лица која испуњавају све предвиђене услове како би имали користи од предметног поступка.

Б. Провоз

1. Опште одредбе

Члан 88.

- Поступком провоза дозвољава се кретање од једног до другог мјеста унутар царинског подручја БиХ:
 - роби која није бх. роба, а да она не подлијеже плаћању увозних и других дажбина или мјерама трговинске политике;
 - роби из БиХ, у случајевима и под условима утврђеним проведеним прописима овог закона, а с циљем спречавања да се, у погледу производа који су обухваћени извозним мјерама или који имају користи

- од тих мјера, врши избјегавање или неоправдано стицање користи од таквих мјера.
2. Кретање робе из става 1. овог члана одвија се:
 - (а) под покрићем TIR карнета (TIR Конвенције) под условом да је такво кретање:
 - (i) почело или ће се завршити ван БиХ; или
 - (ii) да се односи на пошиљке роба које се истоварају у царинском подручју БиХ, а које се превозе заједно с другом робом која треба да се истовари у другој земљи;
 - (iii) извршено између два мјеста у БиХ кроз подручје друге земље.
 - (б) под покрићем АТА карнета (АТА Конвенције) који се користи као провозни документ;
 - (ц) под покрићем сваког другог документа предвиђеним у одређеној конвенцији коју потпише БиХ;
 - (д) према поступку провоза;
 - (е) поштом (укључујући пакете).
 3. Поступак провоза примјењује се без одступања од одређених прописа који се примјењују на кретање робе стављене у царински поступак с економским учинком.

Члан 89.

1. Поступак провоза окончава се и обавезе носиоца испуњавају када се роба стављена у поступак и потребна документација покажу у одредишној царинској канцеларији у складу с прописима за тај поступак.
2. Царински органи врше раздуживање поступка када су у позицији да на основу поређења података који су били доступни полазној канцеларији и оних који су доступни одредишној канцеларији утврде да је поступак исправно окончан.

2. Посебне одредбе

Члан 90.

Поступак провоза примјењује се на робу која пролази кроз подручје друге земље само ако:

- а) је према међународном споразуму донесен пропис у том смислу; или
- б) се превоз кроз ту земљу врши под покрићем јединствене исправе за провоз сачињене у царинском подручју БиХ; у таквом случају радња поступка обуставља се у подручју те друге земље.

Члан 91.

1. Декларант полаже гаранцију како би обезбједио плаћање сваког царинског дуга и/или других дажбина које би могле да настану у погледу робе.
2. Гаранција је:
 - (а) појединачна гаранција којом се покрива једна радња провоза;
 - (б) свеобухватна гаранција којом се покрива више радњи провоза у случајевима када декларант има одобрење царинских органа да користи такву гаранцију.
3. Одобрење из става 2. тачка (б) овог члана даје се само лицима која су:
 - (а) регистрована у БиХ;
 - (б) редовни корисници поступка провоза или која су позната царинским органима као они који су у могућности да испуне своје обавезе у погледу тих поступака; и
 - (ц) која нису починила тешке или поновљене прекршаје царинских или пореских закона.

4. Лица која увјере царинске органе да испуњавају више стандарде поузданости могу да добију одобрење да користе свеобухватну гаранцију на нижи износ или да се одустаје од њихове гаранције. Додатни критеријуми за ово одобрење обухватају:
 - (а) правилно кориштење поступка провоза током одређеног периода;
 - (б) сарадњу с царинским органима; и
 - (ц) у погледу одустајања од гаранције, добро финансијско стање које је довољно да се изврше обавезе наведених лица.

Детаљни прописи у вези с давањем одобрења према овом ставу утврђују се provedбеним прописима овог закона.

5. Одустајање од гаранције које је одобрено у складу са ставом 4. овог члана не примјењује се на радње провоза које укључују робу за коју се, како је утврђено provedбеним прописима овог закона, сматра да представља повећани ризик.
6. У складу с принципима наведеним у ставу 4. овог члана, употреба свеобухватне гаранције на нижи износ може привремено да се забрани на начин утврђен provedбеним прописима овог закона као изузетна мјера у посебним околностима.
7. У складу с принципима наведеним у ставу 4. овог члана, употреба свеобухватне гаранције, у случају провоза, може привремено да се забрани на начин утврђен provedбеним прописима овог закона у погледу робе која је, према свеобухватној гаранцији, идентификована као предмет преваре широких размјера.

Члан 92.

Изузев у случајевима које, када је то потребно, утврђује Управни одбор, није потребно да се гаранција полаже за:

- а) путовања ваздухом;
- б) пренос цјевоводом;
- ц) радње које врше жељезничка предузећа БиХ.

Члан 93.

1. Декларант је корисник поступка провоза. Он је одговоран за:
 - (а) предочавање нетакнуте робе у одредишној царинској канцеларији до одређеног рока и уз досљедно поштовање мјера које су царински органи одредили с циљем обезбјеђивања идентификације;
 - (б) поштовање прописа који се односе на поступак провоза.

2. Изузетно од обавезе декларанта из става 1. овог члана, превозник или прималац робе који прихвати ту робу знајући да се креће по поступку провоза такође је одговоран за предочавање нетакнуте робе у одредишној царинској канцеларији до прописаног рока и уз поштовање мјера усвојених од стране царинских органа ради обезбјеђивања идентификације.

Члан 94.

Детаљна правила за одвијање поступка и ослобађања утврђују се у provedбеним прописима овог закона.

Ц. Царинска складишта

Члан 95.

1. Поступком царинског складиштења дозвољава се да се у царинско складиште смјести:
 - (а) роба која није бх. роба, без подлијегања такве робе плаћању увозних дажбина или мјерама трговинске политике;
 - (б) бх. роба, када се законским прописима БиХ којима се регулишу одређене области предвиђа да смјештај

робе у царинско складиште повлачи примјену мјера које се обично повезују с извозом такве робе.

2. "Царинско складиште" значи свако мјесто које одобре царински органи и које се налази под њиховим надзором гдје роба може да се смјести према предвиђеним условима.
3. Рад бесцаринске продавнице захтијева да продавница буде одобрена као царинско складиште из става 2. овог члана. У таквим случајевима, царинска складишта смјештају се у онај дио међународног аеродрома који је одређен за транзит или одлазак путника у међународном промету.
4. Случајеви у којима роба из става 1. овог члана може да се стави у поступак царинског складиштења без смјештања у царинско складиште одређују се у проведеним прописима овог закона.

Члан 96.

1. Царинско складиште може да буде јавно или сопствено складиште.
 - (а) "Јавно складиште" значи царинско складиште које је на располагању сваком лицу за складиштење робе;
 - (б) "Сопствено складиште" значи царинско складиште резервисано за складиштење робе од стране држаоца складишта.
2. Држалац складишта је лице које је овлаштено да води царинско складиште.
3. Депонент је лице обавезано пријавом којом се роба ставља у поступак царинског складиштења или лице на које су пренијета права и обавезе тог лица.

Члан 97.

1. Рад царинског складишта условљен је издавањем одобрења од стране царинских органа, осим ако наведени органи сами не воде царинско складиште.
2. Свако лице које жели да води царинско складиште сачињава писани захтјев који садржи податке неопходне за давање одобрења, а нарочито оне које показују да постоји економска потреба за складиштењем. У одобрењу се наводе услови за држање царинског складишта.
3. Одобрење се издаје искључиво лицима регистрованим у БиХ.

Члан 98.

Држалац складишта одговоран је за:

- а) обезбјеђивање да се роба не изузима испод царинског надзора док се налази у царинском складишту;
- б) испуњавање обавеза које произилазе из складиштења робе обухваћене поступком царинског складиштења; и
- ц) поступање у складу с посебним условима који су прецизирани у одобрењу.

Члан 99.

1. Одступајући од члана 98. овог закона, када се одобрење односи на јавна складишта, може да се предвиди да се обавезе из члана 98. тач. а) и/или б) овог закона пренесе искључиво на депонента.
2. Депонент је у сваком тренутку одговоран за испуњавање обавеза које произилазе из смјештаја робе према поступку царинског складиштења.

Члан 100.

Права и обавезе држаоца складишта могу да се, уз сагласност царинских органа, пренесу на друго лице.

Члан 101.

Без одступања од члана 85. овог закона, царински органи могу да захтијевају да држалац складишта положи гаранцију у вези с одговорностима прецизираним у члану 98. овог закона.

Члан 102.

1. Лице које одреде царински органи води евиденцију о залихама све робе која је стављена у поступак царинског складиштења на начин који одобре ти органи. Евиденција о залихама није обавезна када јавно складиште воде царински органи.
2. Уз примјену члана 83. овог закона, царински органи могу да одустану од евиденције о залихама када обавезе из члана 98. тач. (а) и/или (б) овог закона леже искључиво на депоненту, а роба је смјештена у тај поступак на основу писане пријаве која чини дио редовног поступка, односно административног документа у складу с чланом 73. став 1. тачка (б) овог закона.

Члан 103.

1. Кад постоји економска потреба и ако се не доводи у питање царински надзор, царински органи могу да дозволе:
 - (а) да се бх. роба која се разликује од оне из члана 95. став 1. тачка (б) овог закона смјести у просторијама царинског складишта;
 - (б) да се роба која није бх. роба обрађује у просторијама царинског складишта по поступку унутрашње обраде, у складу с условима предвиђеним за тај поступак. Радње и поступци од којих може да се одустане у царинском складишту утврђују се у проведеним прописима овог закона.
 - (ц) да се роба која није бх. роба обрађује у просторијама царинског складишта по поступку обраде под царинском контролом, у складу са условима предвиђеним за тај поступак. Радње и поступци од којих може да се одустане у царинском складишту утврђују се у проведеним прописима овог закона.
2. У случајевима из става 1. овог члана роба не подлијеже поступку царинског складиштења.
3. Царински органи могу да захтијевају да се роба из става 1. овог члана заведе у евиденцију о залихама која је прописана чланом 102. овог закона.

Члан 104.

Роба стављена у поступак царинског складиштења заводи се у евиденцију о залихама која је прописана чланом 102. овог закона чим се унесе у царинско складиште.

Члан 105.

1. Не постоји ограничење у погледу дужине времена у оквиру којег роба може да остане у поступку царинског складиштења.
2. Међутим, у изузетним случајевима, царински органи могу да прецизирају рок до којег депонент мора роби да одреди ново царински одобрено поступање или употребу.

Члан 106.

1. Роба која није бх. роба може да прође кроз уобичајене облике поступања чија је сврха да се роба очува, побољша њен изглед или тржишни квалитет или да се припреми за дистрибуцију или препродају.
2. Облике поступања предвиђене у става 1. овог члана унапријед одобравају царински органи који прописују услове под којима могу да се врше.
3. Листа облика поступања из става 1. овог члана утврђује се у проведеним прописима овог закона.

Члан 107.

1. Када то околности захтијевају, роба стављена у поступак царинског складиштења може привремено да се измјести из царинског складишта. Такво измјештање морају унапријед одобрити царински органи који одређују услове под којима то може да се изврши.
2. Док се налази ван царинског складишта, роба може да прође кроз облике поступања из члана 106. овог закона под условима који су у њему наведени.

Члан 108.

Царински органи могу да допусте да се роба стављена у поступак царинског складиштења премјести из једног царинског складишта у друго.

Члан 109.

1. Када царински дуг настане у погледу робе која није бх. роба, а царинска вриједност такве робе се заснива на стварно плаћеној или плативој цијени у коју су урачунати и трошкови складиштења и очувања те робе док лежи у складишту, такви трошкови не морају да се укључе у царинску вриједност ако се приказују одвојено од стварно плаћене или плативе цијене за ту робу.
2. Када је наведена роба прошла уобичајене облике руковања у смислу члана 106. овог закона, карактер робе, царинска вриједност и количина коју треба узети у обзир приликом утврђивања износа увозних дажбина, а на захтјев декларанта, јесте она која би се узела у обзир за ту робу, у тренутку из члана 207. овог закона, да није прошла кроз такво поступање.
3. Одступања од става 2. овог члана могу да се утврде provedбеним прописима овог закона.

Члан 110.

1. Када се роба која није бх. роба стави у слободан промет у складу с чланом 73. став 1 тачка (ц) овог закона, карактер робе, царинска вриједност и количина коју треба узети у обзир у смислу члана 207. овог закона је она која се примјењивала на ту робу у тренутку када је била стављена у поступак царинског складиштења.
2. Став 1. овог члана примјењује се под условом да су правила за процјену која се односе на ту робу била утврђена или прихваћена у тренутку када је роба била стављена у поступак царинског складиштења, осим ако декларант не захтијева њихову примјену у тренутку настанка царинског дуга.
3. Став 1. овог члана примјењује се без одступања од прегледа након царинења у смислу члана 75.

Д. Унутрашња обрада**1. Опште одредбе**

Члан 111.

1. Без одступања од члана 112. овог закона, поступком унутрашње обраде дозвољава се да се сљедећа роба користи у царинском подручју БиХ у једном или више процеса обраде:
 - (а) роба која није бх. роба, а која је намијењена за поновни извоз из царинског подручја БиХ у облику компензационих производа, без подлијегања такве робе плаћању увозних дажбина или мјерама трговинске политике;
 - (б) роба стављена у слободан промет уз поврат или одустајање од наплате увозних дажбина које се наплаћају на ту робу ако се извезе с царинског подручја БиХ у облику компензационих производа.
2. Сљедећи појмови имају значење:

- (а) систем обуставе плаћања: аранжмани с олакшицама за унутрашњу обраду какви су предвиђени у ставу 1. тачка (а) овог члана;
- (б) систем поврата дажбина: аранжмани с олакшицама за унутрашњу обраду робе какви су предвиђени у ставу 1. тачка (б) овог члана;
- (ц) процеси обраде:
 - (i) прерада робе, укључујући њено подизање, склапање или монтирање на другу робу;
 - (ii) обрада робе; и
 - (iii) поправка робе, укључујући њено обнављање и оспособљавање;
 - (iv) употреба одређене робе која је дефинисана у складу с provedбеним прописима овог закона која се не налази у компензационим производима, али која дозвољава или олакшава производњу тих производа, чак и ако се у потпуности или дјелимично утроши у том процесу.
- (д) компензациони производи: сви производи који настану из процеса обраде;
- (е) еквивалентна роба: бх. роба која се користи уместо увозне робе за производњу компензационих производа;
- (ф) норматив производње: количина или проценат компензационих производа који се добију обрадом одређене количине увозне робе.

Члан 112.

1. Када се испуне услови предвиђени у ставу 2. овог члана, царински органи, у складу са ставом 4. овог члана, допуштају:
 - (а) да се компензациони производи добију из еквивалентне робе;
 - (б) да компензациони производи добијени из еквивалентне робе могу да се извезу из БиХ прије увоза увозне робе.
2. Еквивалентна роба мора да буде истог квалитета и да има исте карактеристике као и увозна роба. Међутим, у специфичним случајевима предвиђеним у provedбеним прописима овог закона, може да се дозволи да еквивалентна роба буде на вишем степену производње него увезена роба.
3. Када се примјењује став 1. овог члана, увозна роба у царинске сврхе сматра се еквивалентном робом, а еквивалентна роба увозном.
4. Мјере које за циљ имају забрану, наметање одређених услова или олакшавање примјене става 1. овог члана могу да се утврде у provedбеним прописима овог закона.
5. Када се примјењују одредбе става 1. тачка (б) овог члана и када би се на компензирајуће производе плаћале извозне дажбине, ако се не извезу или поново не извезу на основу поступка унутрашње обраде, ималац одобрења мора да положи гаранцију ради наплате дажбина у случају да се увозна роба не увезе у прописаном року.

2. Давање одобрења

Члан 113.

Одобрење се издаје на захтјев лица које врши процесе обраде или лица које организује њихово извођење.

Члан 114.

Одобрење се даје само:

- а) лицима регистрованим у БиХ. Међутим, одобрење може да се да и лицима која су регистрована ван БиХ у погледу увоза некомерцијалног карактера;

- б) када, без штете по употребу робе која је наведена у ставу 2. тачка (ц) алинеја (iv) члана 111. овог закона, увозна роба може да се идентификује у компензирајућим производима или, у случају из члана 112. овог закона, када може да се провјери да ли се поступа у складу с условима предвиђеним у погледу еквивалентне робе;
- ц) када поступак унутрашње обраде може да помогне да се створе најповољнији услови за извоз или поновни извоз компензационих производа, под условом да то није супротно суштинским интересима произвођача у БиХ (економски услови). Случајеви у којима се сматра да су испуњени економски услови могу да се утврде у проведбеним прописима овог закона.

3. Ток поступка

Члан 115.

- Царински органи одређују рок у којем компензациони производи морају да буду извезени или поново извезени или у којем мора да им се одреди друго царински одобрено поступање или употреба. У тај рок урачунава се и вријеме које је потребно да се изврше процеси обраде и испоруче компензациони производи.
- Тај рок тече од дана када се роба која није бх. роба стави у поступак унутрашње обраде. Царински органи могу да одобре продужење тог рока након што ималац одобрења поднесе образложен захтјев.
Ради поједностављења, може да се донесе одлука да се рок који почне током календарског мјесеца или квартала завршава посљедњег дана наредног календарског мјесеца или квартала.
- Када се примјењује члан 112. став 1. тачка (б) овог закона, царински органи одређују рок у којем роба која није бх. роба мора да се пријави за поступак. Тај рок тече од дана прихватања извозне пријаве за компензационе производе добијене из одговарајуће еквивалентне робе.
- Посебни рокови могу да се утврде у проведбеним прописима овог закона за одређене процесе обраде или за одређену увозну робу.

Члан 116.

- Царински органи одређују норматив производње процеса обраде или, када је то потребно, начин одређивања таквог норматива. Норматив производње одређује се на основу стварних околности у којима се процес обраде врши или треба да се врши.
- Када то околности захтијевају, нарочито у случају процеса обраде који се обично изводи по јасно дефинисаним техничким условима, укључујући и робу у основи са истим карактеристикама, а која настане у процесу производње компензационих производа истог квалитета, стандардни нормативи производње могу да се одреде у проведбеним прописима овог закона на основу стварних, раније утврђених података.

Члан 117.

Случајеви када се и услови под којима се сматра да су робе у непромијењеном стању или компензациони производи стављени у слободан промет могу да се одреде у проведбеним прописима овог закона.

Члан 118.

- Према члану 119. овог закона, када дође до настанка царинског дуга, висина таквог дуга одређује се на основу елемената за одређивање дажбина које одговарају увозној роби у тренутку прихватања пријаве за стављање те робе у поступак унутрашње обраде.
- Ако је у тренутку из става 1. овог члана увозна роба испунила услове за квалификовање за преференцијално

тарифно поступање у оквиру тарифних контингената или горњег тарифног лимита, она има право на свако преференцијално тарифно поступање које постоји у погледу идентичне робе у тренутку прихватања пријаве за стављање у слободан промет.

Члан 119.

Одступајући од члана 118. овог закона, компензациони производи:

- подлијежу увозним дажбинама које одговарају тим производима када се стављају у слободан промет и када се налазе на листи утврђеној у проведбеним прописима овог закона, у мјери у којој су пропорционални извезеном дијелу компензационих производа који нису обухваћени том листом. Међутим, ималац одобрења може да захтијева да се дажбина на те производе утврди на начин из члана 118. овог закона;
- подлијежу увозним дажбинама обрачунатим у складу с прописима који се примјењују на тај царински поступак или на слободну зону или слободно складиште када су смјештени према аранжману обуставе плаћања или када су смјештени у слободну зону или слободно складиште;

Међутим,

- може се тражити да се дажбине утврде у складу с чланом 118. овог закона;
 - у случајевима када је компензационим производима одређено царински одобрено поступање или употреба која је горе наведена, осим обраде под царинском контролом, износ увозне дажбине који се наплаћује мора да буде барем једнак износу обрачаном у складу с чланом 118. овог закона;
- ц) могу да се учине таквим да подлијежу прописима којима се регулише одређивање дажбина предвиђених према поступку обраде под царинском контролом када је увозна роба могла да се стави под тај поступак;
- д) уживају повољно тарифно поступање због посебне употребе за коју су намијењени, када се донесе пропис за такав третман у случају идентичне увезене робе;
- е) увозе се без плаћања увозне дажбине када је такав пропис донесен у случају идентичне робе увезене у складу с чланом 176. овог закона.

4. Процеси обраде ван царинског подручја БиХ

Члан 120.

- Неки или сви компензациони производи или робе у непромијењеном стању могу привремено да се извезу с циљем даље прераде ван царинског подручја БиХ ако то одобри царински орган у складу са условима предвиђеним у прописима који се односе на спољну обраду.
- Када царински дуг настане у погледу поново увезених производа, наплаћује се сљедеће:
 - увозне дажбине на компензационе производе или робу у непромијењеном стању из става 1. овог члана, обрачунате у складу с чл. 118. и 119. овог закона; те
 - увозне дажбине на производе који су поново увезени након обраде ван царинског подручја БиХ, чији се износ обрачунава у складу с прописима којима се регулише спољна обрада, под истим условима који би се примјенили да су ти производи, који се извозе по поступку спољне обраде, стављени у слободан промет прије вршења таквог извоза.

5. Посебне одредбе које се односе на систем поврата дажбина

Члан 121.

Систем поврата дажбина може да се користи за сву робу. Међутим, не може да се користи ако у тренутку прихватања пријаве за стављање у слободан промет:

- а) увозна роба подлијеже количинским увозним ограничењима,
- б) када се на увозну робу примјењује тарифна мјера у оквиру контингената.

Члан 122.

1. У пријави за стављање робе у слободан промет наводи се да се користи систем поврата дажбине као и подаци из одобрења.
2. На захтјев царинских органа, наведено одобрење прилаже се уз пријаву за стављање у слободан промет.

Члан 123.

У оквиру система поврата дажбина, не примјењује се члан 112. став 1. тачка (б) и став 3., члан 115. став 3., те чл.117., 118. и 119. тачка (ц). овог закона.

Члан 124.

Привремени извоз компензационих производа извршен на начин прописан чланом 120. став 1. овог закона не сматра се извозом у смислу члана 125. овог закона осим када се такви производи поново не увезу у БиХ у прописаном року.

Члан 125.

1. Под условом да су испуњени и сви услови за употребу поступка ималац одобрења може да захтијева да му се врати износ увозне дажбине или да се одустане од њене наплате када може царинским органима доказати да је увозна роба која је стављена у слободан промет по систему поврата у облику компензационих производа или робе у непромијењеном стању:

- (а) извезена; или
- (б) с циљем њеног накнадног поновог извоза, стављена у поступак провоза, поступак царинског складиштења, поступак привременог увоза или у поступак унутрашње обраде (аранжман обуставе плаћања), или смјештена у слободну зону или слободно складиште;

под условом да су испуњени и сви услови за употребу поступка.

2. Да би им се одредило царински одобрено поступање или употреба из друге алинеје става 1. овог члана, компензациони производи или роба у непромијењеном стању сматра се робом која није бх. роба.
3. Рок у којем захтјев за поврат мора да се поднесе одређује се у проведеним прописима овог закона.
4. Без одступања од члана 119. тачка б) овог закона, када се компензациони производи или роба у непромијењеном стању, који су стављени у царински поступак или смјештени у слободну зону или слободно складиште у складу са ставом 1. овог члана, стављају у слободан промет, износ увозних дажбина који се враћа или од чије наплате се одустаје, сматра се да чини износ царинског дуга.
5. С циљем утврђивања износа увозних дажбина, који се враћа или од чије наплате се одустаје, члан 119. тачка а) овог закона примјењује се *mutatis mutandis*.

Е. Обрада под царинском контролом

Члан 126.

Поступком за обраду под царинском контролом допушта се употреба робе која није бх. роба у царинском подручју БиХ у процесима којима се мијења њихов карактер

или стање, без њиховог подлијегања плаћању увозних дажбина или мјерама трговинске политике, те да се производи који настану из тих поступака ставе у слободан промет према њима одговарајућим стопама увозних дажбина. Такви производи називају се обрађеним производима.

Члан 127.

Случајеви у којима се и посебни услови под којима може да се користи поступак за обраду под царинском контролом утврђују се у проведеним прописима овог закона.

Члан 128.

Одобрење за обраду под царинском контролом даје се на захтјев лица које врши обраду или које организује да она буде извршена.

Члан 129.

Одобрење се даје само:

- а) лицима регистрованим у БиХ;
- б) када увозна роба може да се идентификује у обрађеним производима;
- ц) када роба након обраде не може на економичан начин да се врати под свој опис и стање у којем је била када је била стављена у поступак;
- д) када употреба поступка не може да доведе до кршења прописа који се односе на ограничења у вези с поријеклом и количином и који се примјењују на увезену робу; и
- е) када су испуњени неопходни услови за вршење поступка (економски услови) како би се помогло стварање или одржавање производне активности у БиХ, а да то није супротно суштинским интересима произвођача сличне робе из БиХ. Случајеви у којима се сматра да су економски услови испуњени могу да се одреде у проведеним прописима овог закона.

Члан 130.

Одредбе члана 115. ст. 1., 2. и 4. и члана 116. овог закона примјењују се *mutatis mutandis*.

Члан 131.

У случају настанка царинског дуга у вези с робом у непромијењеном стању или у вези с производима који су у прелазној фази обраде у поређењу с оном која је предвиђена у одобрењу, износ тог дуга утврђује се на основу елемената за обрачун дажбина који одговарају увозној роби у тренутку прихватања пријаве за стављање робе у поступак за обраду под царинском контролом.

Члан 132.

1. Када се увозна роба квалификовала за преференцијално тарифно поступање приликом стављања у поступак за обраду под царинском контролом, а такво преференцијално тарифно поступање може да се примијени на производе који су идентични онима који су обрађени и стављени у слободан промет, увозне дажбине којима подлијежу обрађени производи обрачунавају се примјеном царинске стопе која може да се примијени према том преференцијалном поступању.
2. Ако у погледу увозне робе преференцијално тарифно поступање из става 1. овог члана зависи од тарифних контингената или горњих тарифних лимита, примјена царинске стопе из става 1. овог члана у погледу обрађених производа такође подлијеже услову да наведено преференцијално тарифно поступање може да се примијени на увозну робу у тренутку прихватања пријаве за стављање робе у слободан промет. У том случају, количина увезене робе која је стварно искориштена у производњи обрађених производа стављених у слободан промет наплаћује се по тарифним контингентима или горњим тарифним лимитима који су важећи у тренутку

прихватања пријаве за стављање у слободан промет, а никакве количине се не обрачунавају по тарифним контингентима или горњим тарифним лимитима одређеним у погледу производа који су идентични обрађеним производима.

Ф. Привремени увоз

Члан 133.

Поступком привременог увоза допушта се употреба робе која није бх. роба у царинском подручју БиХ, уз потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина и без њеног подлијегања мјерама трговинске политике, а која је намијењена за поновни извоз и није претрпјела било какву промјену изузев уобичајеног смањења вриједности услед њеног кориштења.

Члан 134.

Одобрење за привремени увоз даје се на захтјев лица које користи робу или организује њено кориштење.

Члан 135.

1. Царински органи одбијају одобравање кориштења поступка привременог увоза када је немогуће да се обезбиједи идентификација увозне робе.
2. Међутим, царински органи могу да одобре кориштење поступка привременог увоза без обезбеђивања идентификације робе када, у погледу карактера робе или радњи које требају да се изврше, одсуство идентификационих мјера не доводи до било какве злоупотребе поступка.

Члан 136.

1. Царински органи одређују рок у којем увозна роба мора поново да се изведе или у којем мора да јој се одреди ново, царински одобрено, поступање или употреба. Тај рок мора да буде довољно дуг за постизање циља одобрене употребе.
2. Без одступања од посебних рокова прописаних у складу с чланом 137. овог закона, најдужи период током којег роба може да остане у поступку привременог увоза је 24 мјесеца. Међутим, царински органи могу да одреде краће рокове уз сагласност заинтересованог лица.
3. Када то посебне околности налажу, царински органи могу, на захтјев заинтересованог лица и у разумним границама, да продуже рокове из ст. 1. и 2. овог члана како би допустили одобрену употребу.

Члан 137.

Случајеви и посебни услови под којима поступак привременог увоза може да се користи уз потпуно ослобађање од плаћања увозних дажбина утврђују се у проведеним прописима овог закона.

Члан 138.

1. Кориштење поступка привременог увоза уз дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина одобрава се за робу која није обухваћена прописима усвојеним у складу с чланом 137. овог закона или која је обухваћена тим прописима, али не испуњава услове за одобравање привременог увоза уз потпуно ослобађање који су у њима прописани.
2. Листа роба у погледу којих поступак привременог увоза уз дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина не може да се користи, те услови под којима поступак може да се користи одређују се у проведеним прописима овог закона.

Члан 139.

1. Износ увозних дажбина који се плаћа у вези с робом стављеном у поступак привременог увоза уз дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина је 3%, за сваки мјесец или дио мјесеца током којег је роба била стављена

у поступак привременог увоза уз дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина, од износа дажбина који би се платио на наведену робу да је била стављена у слободан промет оног дана када је била стављена у поступак привременог увоза.

2. Износ увозних дажбина који треба да се наплати не прелази онај износ који би био наплаћен да је та роба била стављена у слободан промет оног дана када је стављена у поступак привременог увоза.
3. Пренос права и обавеза које произилазе из поступка привременог увоза у складу с чланом 87. овог закона не значи да исти аранжмани ослобађања морају да се примјене на сваки период употребе који се узима у обзир.
4. Када је пренос из става 3. овог члана извршен уз дјелимично ослобађање за оба лица која имају одобрење за кориштење поступка током истог мјесеца, ималац почетног одобрења дужан је да плати износ доспјелих увозних дажбина за цијели тај мјесец.

Члан 140.

1. Када царински дуг настаје у вези с увозном робом, износ таквог дуга утврђује се на основу елемената за обрачун дажбина који одговарају тој роби у тренутку прихватања пријаве за њено стављање у поступак привременог увоза. Међутим, у случајевима предвиђеним одредбама члана 137. овог закона износ дуга утврђује се на основу елемената обрачуна дажбина који одговарају тој роби у тренутку из члана 207. овог закона.
2. Када царински дуг за робу стављену у поступак привременог увоза с дјелимичним ослобађањем од плаћања увозних дажбина настане из других разлога, а не због стављања робе у наведени поступак, износ тог дуга једнак је разлици између износа дажбина обрачунаог у складу са ставом 1. овог члана и оног који се плаћа у складу с чланом 139. овог закона.

Г. Спољна обрада

И-Опште одредбе

Члан 141.

1. Поступком спољне обраде допушта се, без одступања од прописа којима се регулишу посебне области у вези са стандардним системом размјене предвиђеним у чл.150. до 155., односно члану 120. овог закона, да се бх. роба привремено изведе из царинског подручја БиХ како би прошла процесе обраде, те да се производи настали из тих процеса ставе у слободан промет уз потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина.
2. Привремени извоз робе из БиХ укључује наплату извозних дажбина, примјену мјера трговинске политике и других радњи и поступака за иступ робе из БиХ из царинског подручја БиХ.
3. Сљедећи појмови имају значење:
 - (а) "роба за привремени извоз" значи робу која је стављена у поступак спољне обраде;
 - (б) "процеси обраде" значе процесе из члана 111. став 2. тачка (ц), алинеја (i), (ii) и (iii) овог закона;
 - (ц) "компензациони производи" значе све производе који настану у таквим процесима обраде;
 - (д) "норматив производње" значи количина или проценат компензационих производа који се добију обрадом одређене количине робе за привремени извоз.

Члан 142.

1. Поступак спољне обраде није дозвољен за робу из БиХ:

- (а) чији извоз доводи до враћања или одустајања од наплате увозних дажбина,
 - (б) која је, прије извоза, била стављена у слободан промет уз потпуно ослобађање од плаћања увозних дажбина на основу крајње употребе, онолико дуго док услови за давање таквог ослобађања настављају да се примјењују.
2. Одступање од става 1. тачка (б) овог члана могу да се одреде у проведеним прописима овог закона.

2. Давање одобрења

Члан 143.

Одобрење за кориштење поступка спољне обраде издаје се на захтјев лица које организује вршење процеса обраде.

Члан 144.

Одобрење се даје само:

- а) лицима регистрованим у БиХ;
- б) када се сматра да ће бити могуће да се утврди да су компензациони производи настали обрадом робе за привремени извоз. Случајеви у којима могу да се примијене одступања од ове тачке, те услови под којима се таква одступања примјењују утврђују се у проведеним прописима овог закона; и
- ц) када одобрење за кориштење поступка спољне обраде не шкоди озбиљније суштинским интересима прерађивача из БиХ (економски услови).

3. Ток поступка

Члан 145.

1. Царински органи одређују рок у којем компензациони производи морају поново да се увезу у царинско подручје БиХ. Тај рок могу да продуже након што имацац одобрења поднесе добро образложен захтјев.
2. Царински органи одређују норматив производње или, када је то потребно, метод његовог одређивања.

Члан 146.

1. Потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина предвиђено чланом 147. став 1. овог закона одобрава се само када се компензациони производи пријављују за стављање у слободан промет у име или за рачун:
 - (а) имаоца одобрења; или
 - (б) другог лица које је регистровано у БиХ, под условом да је то лице добило сагласност имаоца одобрења, те да су испуњени услови из одобрења.
2. Потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина предвиђено чланом 147. овог закона не одобрава се када није испуњен један од услова или нека од обавеза које се односе на поступак спољне обраде, осим ако се не утврди да те мањкавости битно не утичу на ток обраде.

Члан 147.

1. Потпуно или дјелимично ослобађање од увозних дажбина предвиђено чланом 141. овог закона врши се тако што се од износа увозних дажбина које се примјењују на компензационе производе стављене у слободан промет одузима износ увозних дажбина који би се примјењивао истог дана на робу за привремени извоз кад би се увозила у царинско подручје БиХ из земље у којој је прошла процес обраде или посљедњи процес обраде.
2. Износ који се одузима у складу са ставом 1. овог члана обрачунава се на основу количине и карактера предметне робе на дан прихватања пријаве којом се ставља у поступак спољне обраде и на основу других елемената за обрачун дажбина који се примјењују на ту робу на дан прихватања пријаве за стављање компензационих производа у слободан промет.

Вриједност робе за привремени извоз биће вриједност која се прихвати за ту робу приликом утврђивања царинске вриједности компензационих производа у складу с чланом 29. став 1. тачка (б) (i) овог закона или, ако вриједност не може да се утврди на тај начин, онда разлика између царинске вриједности компензационих производа и трошкова обраде утврђених помоћу прихватљивих средстава.

Међутим,

- (а) одређени трошкови утврђени проведеним прописима овог закона не узимају се у обзир приликом обрачунавања износа који треба да се одузме;
 - (б) када је, прије стављања у поступак спољне обраде, роба за привремени извоз била стављена у слободан промет по сниженој стопи на основу њене крајње употребе, а онолико дуго колико услови за одобравање снижене стопе настављају да се примјењују, износ који треба да се одузме је износ увозних дажбина који је стварно наплаћен приликом стављања робе у слободан промет.
3. Када се приликом стављања у слободан промет роба за привремени извоз могла квалификовати за снижену или нулту стопу дажбине на основу њене крајње употребе, та стопа се узима у обзир, под условом да је роба прошла радње које су у складу с том крајњом употребом у земљи гдје је извршен процес обраде или посљедњи такав процес.
 4. Када се компензациони производи квалификују за преференцијалну тарифну мјеру у смислу члана 17. став 4. тачка (ц) овог закона, а та мјера постоји за робу која потпада под исту тарифну ознаку као и роба која се привремено извози, стопа увозне дажбине која треба да се узме у обзир приликом утврђивања износа који се одузима у складу са ставом 1. овог члана је она која би се примјењивала када би роба за привремени извоз испуњавала услове под којима та преференцијална мјера може да се примени.
 5. Овај члан не одступа од примјене прописа који су усвојени или треба да се усвоје у контексту трговине између БиХ и других земаља, а којима се предвиђа ослобађање од плаћања увозних дажбина за одређене компензационе производе.

Члан 148.

1. Када је сврха процеса обраде поправка робе за привремени извоз, она се ставља у слободан промет уз потпуно ослобађање од плаћања увозних дажбина када се царинским органима докаже да је роба поправљена бесплатно, било због уговорне или законске обавезе која произилази из гаранције или због грешке у производњи.
2. Став 1. овог члана не примјењује се ако је грешка била узета у обзир у тренутку првог стављања те робе у слободан промет.

Члан 149.

1. Када је сврха процеса обраде поправка робе за привремени извоз, а такав поправка врши се уз накнаду, дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина предвиђено чланом 141. овог закона, одобрава се утврђивањем износа дажбина који се примјењује на основу елемената за обрачун дажбина за компензационе производе на дан прихватања пријаве за стављање у слободан промет тих производа, те узимањем у обзир износа који је једнак трошковима производње као царинске вриједности, под условом да ти трошкови представљају једину накнаду коју имацац одобрења плаћа и да на њих не утиче било каква повезаности између имаоца и лица које је извршило поправка.

2. Одступајући од члана 147. овог закона, проведеним прописима овог закона могу да се утврде случајеви када се и услови под којима роба може да се стави у слободан промет након поступка спољне обраде, при чему се трошкови процеса обраде узимају као основ за вршење процјене у сврху примјене Царинске тарифе БиХ.

4. Спољна обрада уз употребу стандардног система размјене

Члан 150.

1. Под условима утврђеним у овом одјелку, а који се примјењују уз претходне одредбе, стандардним системом размјене допушта се да увозни производ (у даљем тексту: замјенски производ) замјени компензациони производ.
2. Царински органи допуштају да се стандардни систем размјене користи када процес обраде обухвата поправку робе из БиХ.
3. Без одступања од члана 155. овог закона, одредбе које се примјењују на компензационе производе примјењују се и на замјенске производе.
4. Царински органи, под условима које одреде, допуштају да се замјенски производи увезу прије извоза робе за привремени извоз (претходни увоз). У случају претходног увоза замјенских производа, полаже се гаранција за покривање износа увозних дажбина.

Члан 151.

1. Замјенски производи имају исту тарифну ознаку, исти комерцијални квалитет и исте техничке карактеристике као роба за привремени извоз, да је прошла предвиђену поправку.
2. Када је роба за привремени извоз била употребљавана прије извоза, замјенски производи морају исто тако да буду употребљавани и не смију да буду нови. Међутим, царински органи могу да допусте одступање од овог правила ако се замјенски производ даје без накнаде било због уговорне или законске обавезе која произилази из гаранције или због грешке у производњи.

Члан 152.

Стандардна размјена одобрава се само када је могуће да се провјери да ли се испуњавају услови прописани чланом 151. овог закона.

Члан 153.

1. У случају претходног увоза, роба за привремени извоз биће извезена у року од два мјесеца од дана када царински органи прихвате пријаву за стављање замјенских производа у слободан промет.
2. Ако то налажу посебне околности, царински органи могу, на захтјев заинтересованог лица, да продуже рок из става 1. овог члана у разумним границама.

Члан 154.

У случају претходног увоза и када се примјењује члан 147. овог закона, износ који треба да се одузме утврђује се на основу елемената за обрачун дажбина који се примјењују на робу за привремени извоз у тренутку прихватања пријаве за стављање робе у поступак.

Члан 155.

Члан 144. тачка б) овог закона не примјењује се у контексту стандардне размјене.

5. Остале одредбе

Члан 156.

Поступци предвиђени у оквиру спољне обраде повлаче примјену мјера трговинске политике.

Одјелак 4 - Извоз

Члан 157.

1. Поступком извоза допушта се да бх. роба напусти царинско подручје БиХ.
Извоз укључује примјену извозних радњи и поступака укључујући и мјере трговинске политике, а гдје је потребно и наплату извозних дажбина.
2. С изузетком робе стављене у поступак спољне обраде, сва бх. роба намијењена за извоз ставља се у поступак извоза.
3. Извозна пријава мора да се поднесе царинској канцеларији која је надлежна за надзор над мјестом у којем је извозник регистрован или у којем се роба пакује и товари за извозну отпрему. Одступања од овога утврђују се у проведеним прописима овог закона.
4. Случајеви када и услови под којима роба која напушта царинско подручје БиХ не подлијеже извозном пријављивању одређују се у проведеним прописима овог закона.

Члан 158.

Пуштање робе за извоз одобрава се под условом да предметна роба напушта царинско подручје БиХ у истом стању у којем је била приликом прихватања извозне пријаве.

ГЛАВА III - ДРУГЕ ВРСТЕ ЦАРИНСКИ ОДОБРЕНИХ ПОСТУПАЊА ИЛИ УПОТРЕБА

Одјелак 1-Слободне зоне и слободна складишта

А. Опште одредбе

Члан 159.

Слободне зоне и слободна складишта су дијелови царинског подручја БиХ или објекти смјештени у том подручју и одвојени од осталог његовога дијела, а у којима се:

- а) сматра да се роба која није бх. роба, у сврху увозних дажбина или увозних мјера трговинске политике, не налази у царинском подручју БиХ, под условом да није стављена у слободан промет или стављена у неки други царински поступак или кориштена или трошена под неким другим условима од оних који су предвиђени у царинским прописима.
- б) бх. роба, за коју се донесе такав пропис према законима БиХ којима се регулишу посебне области, самим тим што је смјештена у слободној зони или слободном складишту, може да се квалификује за мјере које су обично везане за извоз робе.

Члан 160.

1. Савјет министара Босне и Херцеговине на приједлог Управног одбора може да одреди дијелове царинског подручја БиХ као слободне зоне или одобри оснивање слободних складишта.
2. Савјет министара Босне и Херцеговине на приједлог Управног одбора одређује подручје које обухвата свака од слободних зона. Објекти који се одређују као слободна складишта мора да одобри Управни одбор.
3. Слободне зоне се, са изузетком оних које су одређене у складу с чланом 162. овог закона, ограђују. Царински органи одређују улазе и излазе за сваку слободну зону или слободно складиште.
4. Изградња било какве зграде у слободној зони захтјева претходно добијање одобрења царинских органа.

Члан 161.

1. Подручја слободних зона, улази и излази слободних зона и слободних складишта, са изузетком слободних зона одређених у складу с чланом 162. овог закона, подлијежу надзору царинских органа.

2. Лица и превозна средства која улазе или излазе из слободне зоне или слободног складишта могу да буду подвргнута царинском прегледу.
3. Приступ слободној зони или слободном складишту може да буде ускраћен лицима која не пруже све гаранције потребне за поступање у складу с прописима предвиђеним у овом закону и другим прописима.
4. Царински органи могу да изврше преглед робе која улази, напушта или остаје у слободној зони или слободном складишту. Да би се омогућило вршење таквих прегледа, копије докумената који се односе на и који прате робу која улази или излази подноси или их чува ради стављања на увид царинском органу свако лице које тај орган одреди за ту сврху. Када су такви прегледи потребни, роба се ставља на увид царинским органима.

Члан 162.

1. Царински органи могу да одреде слободне зоне у којима се врше царински прегледи, радње и поступци и примјењују одредбе које се односе на царински дуг у складу са условима поступка царинског складиштења. На тако одређене слободне зоне не примјењују се чл.164., 169. и 172. овог закона.
2. Одредбе које се односе на слободне зоне из чл. 34., 35. и 197. овог закона не примјењују се на слободне зоне из става 1.овог члана.

Б. Смјештај робе у слободне зоне или слободна складишта

Члан 163.

1. И бх. роба и роба која није бх. роба може да се смјешта у слободну зону или слободно складиште.
2. Међутим, царински органи могу да захтијевају да се роба, која представља опасност или за коју постоји вјероватноћа да ће да поквари осталу робу или која из других разлога захтијева посебне објекте смјести у просторије које су специјално опремљене за њен прихват.

Члан 164.

1. Без одступања од члана 161. став 4. овог закона, роба која улази у слободну зону или слободно складиште не мора да се покаже царинским органима нити је потребно да се поднесе царинска пријава.
2. Роба се показује царинским органима и пролази кроз прописане радње и поступке само када:
 - (а) је била стављена у царински поступак који се раздужује приликом њеног уласка у слободну зону или слободно складиште; међутим, када тај царински поступак дозвољава ослобађање од обавезе показивања робе, такво показивање се не захтијева;
 - (б) је била смјештена у слободној зони или у слободном складишту на основу рјешења за одобравање поврата или одустајања од наплате увозних дажбина;
 - (ц) када се квалификује за мјере из члана 159. тачка б) овог закона.
3. Царински органи могу да захтијевају да буду обавијештени о роби која подлијеже плаћању извозних дажбина и/или примјени извозних прописа.
4. На захтјев заинтересованог лица, царински органи потврђују статус робе смјештене у слободној зони или слободном складишту као бх. робе или робе која није бх. роба.

Ц. Рад слободних зона и слободних складишта

Члан 165.

Не постоји ограничење у погледу дужине времена током којег роба може да остане у слободној зони или слободном складишту.

Члан 166.

1. У слободним зонама или слободним складиштима одобрава се обављање било какве индустријске, комерцијалне или услужне дјелатности, према условима који су предвиђени овим законом и другим прописима. Царински органи се унапријед обавјештавају о обављању таквих дјелатности.
2. Царински органи могу да уведу одређене забране или ограничења за обављање дјелатности из става 1. овог члана имајући у виду карактер предметне робе или захтјеве царинског надзора.
3. Царински органи могу да забране обављање дјелатности у слободној зони или слободном складишту лицима која не пруже потребне гаранције да ће да поступају у складу с одредбама предвиђеним овим законом и другим прописима.

Члан 167.

1. Роба која није бх. роба, смјештена у слободној зони или слободном складишту, док се налази у слободној зони или слободним складиштима, може да:
 - (а) буде стављена у слободан промет према условима предвиђеним тим поступком и чланом 171. овог закона;
 - (б) прође кроз уобичајене облике руковања из члана 106. став 1. овог закона без одобрења;
 - (ц) буде стављена у поступак унутрашње обраде према условима предвиђеним тим поступком;
 - (д) буде стављена у поступак обраде под царинском контролом према условима предвиђеним тим поступком;
 - (е) буде стављена у поступак привременог увоза према условима предвиђеним тим поступком;
 - (ф) буде уступљена у складу с чланом 174. овог закона;
 - (г) буде уништена, под условом да заинтересовано лице достави царинским органима све податке за које они оцијене да су неопходни.
2. Када је роба стављена у неки од поступака из става 1. тач. (ц), (д) или (е) овог члана, царински органи могу, у мјери у којој је потребно да би се оправдали услови рада и царинског надзора слободних зона или слободних складишта да, прилагоде прописане контролне мјере.

Члан 168.

Када се члан 167. овог закона не примјењује, роба која није бх. роба и бх. роба из члана 159. тачка (б) овог закона не смије да се троши или користи у слободним зонама или слободним складиштима.

Члан 169.

1. Сва лица која обављају неку дјелатност, укључујући складиштење, прераду или обраду, продају или куповину робе у слободној зони или слободном складишту, воде евиденцију о залихама на начин који одобре царински органи. Роба се уписује у евиденцију о залихама чим се допреми у просторије таквог лица. Евиденција о залихама омогућава царинским органима да идентификују робу и у њој мора да се биљежи кретање робе.
2. Када се роба претовара унутар слободне зоне, документи који се односе на тај процес чувају се како би били на располагању царинским органима. Краткотрајно складиштење робе у вези с таквим претоваром робе сматра се саставним дијелом те радње.

Д. Изузимање робе из слободних зона или слободних складишта

Члан 170.

1. Без одступања од посебних прописа усвојених према царинским прописима којима се регулишу посебне области, роба која напушта слободну зону или слободно складиште може да буде:
 - (а) извезена или поново извезена из царинског подручја БиХ, или
 - (б) унесена у други дио царинског подручја БиХ.
2. Одредбе Трећег дијела, са изузетком чл. од 45. до 50. овог закона, који се односе на бх. робу, примјењују се и на робу унесу у друге дијелове тог подручја изузев у случају робе која напушта ту зону морским или ваздушним путем без стављања у поступак провоза или неки други царински поступак.

Члан 171.

1. Када царински дуг настане у погледу робе која није бх. роба, а царинска вриједност такве робе заснива се на стварно плаћеној или плативој цијени у коју су урачунати и трошкови складиштења или одржавања робе док лежи у слободној зони или слободном складишту, такви трошкови не укључују се у царинску вриједност ако се приказују одвојено од стварно плаћене или плативе цијене за робу.
2. Када је наведена роба прошла, у слободној зони или слободном складишту, један од уобичајених облика поступања, у смислу члана 106. став 1. овог закона, карактер робе, царинска вриједност и количина коју треба узети у обзир приликом утврђивања износа увозних дажбина, а на захтјев декларанта и под условом да је такво поступање обухваћено одобрењем датим у складу са ставом 2. члана 106. јесте она која би се узела у обзир у вези с таквом робом, у тренутку из члана 207. овог закона, да није прошла кроз такво поступање. Међутим, одступања од ове одредбе могу да се утврде у проведеним прописима овог закона.

Члан 172.

1. Када се роба уноси или враћа у други дио царинског подручја БиХ или ставља у царински поступак, увјерење из члана 164. став 4. овог закона може да се користи као доказ статуса те робе као бх. робе или робе која није бх. роба.
2. Када се увјерењем или неким другим средством не доказује статус робе као бх. робе или робе која није бх. роба, роба се сматра:
 - (а) робом из БиХ с циљем плаћања извозних дажбина, примјене извозних дозвола и других мјера извозне трговинске политике;
 - (б) робом која није бх. роба у свим другим случајевима.

Члан 173.

Царински органи обезбјеђују да се прописи којима се регулише извоз или поновни извоз поштују када се роба извози или поново извози из слободне зоне или слободног складишта.

Одјељак 2 - Поновни извоз, уништење и уступање робе

Члан 174.

1. Роба која није бх. роба може се:
 - (а) поново извести из царинског подручја БиХ;
 - (б) уништи;
 - (ц) уступи надлежном органу када је таква могућност предвиђена важећим прописима.
2. Поновни извоз, када је то потребно, укључује примјену радњи и поступака предвиђених за робу која напушта

царинско подручје БиХ, укључујући и мјере трговинске политике.

Случајеви у којима роба која није бх. роба може да се стави у аранжман обуставе плаћања с циљем непримјењивања мјера трговинске политике при извозу, могу да се одреде у проведеним прописима овог закона.

3. Осим у случајевима утврђеним у проведеним прописима овог закона, поновни извоз или уништење робе унапријед се најављује царинским органима. Царински органи забрањују поновни извоз ако је то предвиђено радњама и поступцима или мјерама из става 2. овог члана. Када је роба која је стављена у царински поступак с економским учинком док се налази на царинском подручју БиХ намијењена за поновни извоз, царинска пријава подноси се у смислу чл. од 56. до 75. овог закона. У таквим случајевима, примјењује се члан 157. ст. 3. и 4. овог закона.

Уступање робе врши се у складу с важећим прописима.

4. Уништење или уступање робе не повлачи било какве трошкове за надлежни орган.
5. Отпадном материјалу или остацима који настану приликом уништења робе одређује се царински одобрено поступање или употреба прописана за робу која није бх. роба.

Отпадни материјал или остаци остају под царинским надзором до тренутка предвиђеног чланом 34. став 2. овог закона.

ДИО ПЕТИ

РОБА КОЈА НАПУШТА ЦАРИНСКО ПОДРУЧЈЕ БиХ

Члан 175.

Роба која напушта царинско подручје БиХ подлијеже царинском надзору. Она може да буде предмет прегледа од стране царинских органа у складу с важећим прописима. Роба напушта наведено царинско подручје користећи, када је то потребно, путни правац који одреде царински органи и у складу с процедурама које они пропишу.

ДИО ШЕСТИ

ПОВЛАШТЕНИ ПОСТУПЦИ

ГЛАВА I - ОСЛОБАЂАЊА ОД ПЛАЋАЊА ДАЖБИНЕ

Члан 176.

1. Опреми која се ставља у слободан промет, а представља улог страног лица, осим путничких возила, аутомата за забаву и игру на срећу, одобрава се ослобађање од плаћања увозне дажбине.
2. Роба која се ставља у слободан промет за војне и полицијске снаге и казнено-поправне установе, а коју у потпуности финансирају донатори и роба која се ставља у слободан промет за деминирање ослобађа се плаћања увозне дажбине.
3. Роба која се ставља у слободан промет за пројекте обнове и реконструкције БиХ ослобађа се од плаћања увозне дажбине, ако је пројекат:
 - (а) усвојио Савјет министара Босне и Херцеговине;
 - (б) у потпуности финансиран од стране страних донатора или међународних банака за развој.
4. Производи и робе наведене у прилогу овог закона ослобађају се од плаћања увозне дажбине.
5. Савјет министара Босне и Херцеговине на приједлог Управног одбора прописује ближе одредбе за издавање одлука царинских органа о одобравању ослобађања од плаћања увозне дажбине из ст. од 1. до 4. овог члана.

ГЛАВА II - ВРАЋАЊЕ ИЗВЕЗЕНЕ РОБЕ

Члан 177.

1. За робу из БиХ која се, након извоза из царинског подручја БиХ, враћа у то подручје и ставља у слободан промет у року од три године, одобрава се, на захтјев заинтересованог лица, ослобађање од плаћања увозних дажбина.
2. Изузетно од одредби става 1. овог члана:

- (а) узимајући у обзир посебне околности, трогодишњи рок може да се продужи;
- (б) у случајевима гдје је, прије извоза из царинског подручја БиХ, враћена роба била стављена у слободан промет по смањеној или нултој стопи увозних дажбина због њеног кориштења у посебне сврхе, ослобађање од плаћања дажбине према ставу 1. овог члана одобрава се само ако треба да се поново увезе у исту сврху.

У случајевима гдје сврха увоза предметне робе није више иста, износ увозних дажбина који се на њу плаћа смањује се за сваки износ који је наплаћен на ту робу приликом њеног првог стављања у слободан промет. Ако тај други износ премашује онај који је наплаћен приликом пријављивања враћене робе за стављање у слободан промет, не одобрава се никакав поврат.

3. Ослобађање од плаћања увозних дажбина предвиђено у ставу 1. овог члана не одобрава се у случају:
 - (а) робе извезене из царинског подручја БиХ према поступку спољне обраде осим ако та роба не остане у стању у којем је извезена;
 - (б) робе која је подлијегала мјерама прописаним у БиХ, укључујући и њен извоз у друге земље. Околности у којима и услови под којима може да се одустане од ових захтјева утврђују се у проведбеним прописима овог закона.

Члан 178.

Ослобађање од плаћања увозних дажбина предвиђено у члану 177. овог закона одобрава се само ако се роба поново увози у стању у којем је била извезена. Околности у којима и услови под којима може да се одустане од ових захтјева одређују се у проведбеним прописима овог закона.

Члан 179.

1. Чланови 177. и 178. овог закона примјењују се, *mutatis mutandis*, и на компензационе производе који су извезени или поново извезени након поступка унутрашње обраде.
2. Висина увозних дажбина које се законски потражују утврђује се на основу прописа који се примјењују код поступка унутрашње обраде, с тим да се датум поновог извоза узима као датум стављања у слободан промет.

ГЛАВА III - ПРОИЗВОДИ МОРСКОГ РИБОЛОВА И ДРУГИ ПРОИЗВОДИ ИЗВАЂЕНИ ИЗ МОРА

Члан 180.

Без одступања од члана 20. став 2. тачка (ф) овог закона, приликом стављања у слободан промет, слједеће се ослобађа од плаћања увозних дажбина:

- а) производи морског риболова и други производи извађени из територијалног мора стране земље пловним објектима који су регистровани или евидентирани у БиХ и који плове под заставом БиХ;
- б) производи добијени из производа из тачке а) овог става на бродовима творницама који испуњавају услове прописане у тој тачки.

ДИО СЕДМИ
ЦАРИНСКИ ДУГ

ГЛАВА I - ГАРАНЦИЈА ЗА ПОКРИЋЕ ЦАРИНСКОГ ДУГА

Члан 181.

1. Када, у складу с царинским прописима, царински органи захтијевају полагање гаранције за обезбјеђивање плаћања царинског дуга, такву гаранцију даје лице које је одговорно или би могло да постане одговорно за тај дуг.
2. Царински органи захтијевају да се у погледу једног царинског дуга положи само једна гаранција.
3. Царински органи могу да одобре да гаранцију положи неко друго лице, а не оно од којег се то тражило.
4. Када је орган управе, укључујући и локалну управу, лице код којег је дуг настао или би могао да настане, никаква гаранција се не захтијева.
5. Царински органи могу да одустану од захтјева за полагање гаранције када износ који се обезбјеђује не прелази 1.000 КМ.

Члан 182.

1. Када је царинским прописима предвиђено да је полагање гаранције алтернативно, царински органи захтијевају полагање такве гаранције када оцијене да није сигурно да ће настали дуг или дуг који би могао да настане бити измирен у прописаном року.
2. Ако се гаранција из става 1. овог члана не захтијева, царински органи могу да захтијевају од лица из члана 181. став 1. овог закона изјаву да ће да испоштује обавезе које је то лице обавезно испунити према овом закону.
3. Гаранција из става 1. овог члана захтијева се:
 - (а) у тренутку примјене прописа којима се захтијева полагање такве гаранције; или
 - (б) у било којем накнадном тренутку када царински органи установе да није сигурно да ће настали дуг или дуг који би могао да настане бити измирен у прописаном року.

Члан 183.

На захтјев лица из члана 181. став 1. или 3. овог закона, царински органи дозволиће полагање свеобухватне гаранције којом се обухватају два или више поступака у погледу којих је царински дуг настао или би могао да настане.

Члан 184.

1. Када је царинским прописима предвиђено обавезно полагање гаранције, а узимајући у обзир посебне одредбе предвиђене за провоз у складу с проведбеним прописима овог закона, царински органи утврђују износ гаранције који је једнак:
 - (а) тачном износу царинског дуга или дугова, када такав износ може са сигурношћу да се утврди у тренутку када се гаранција захтијева;
 - (б) у другим случајевима, максималном износу царинског дуга који је настао или би могао да настане, а који процијене царински органи.
2. Када се свеобухватна гаранција положе за царинске дугове чији износ варира током времена, износ такве гаранције утврђује се у нивоу који ће да омогући да царински дугови буду покривени у сваком тренутку.
3. Када је царинским законским прописима предвиђено алтернативно полагање гаранције, а царински органи захтијевају њено полагање, ти органи утврђују износ гаранције тако да не прелази ниво из става 1. овог члана.

4. Околности у којима и услови под којима ваучер за појединачну гаранцију може да се користи одређују се у проведбеним прописима овог закона.

Члан 185.

Гаранција се може дати:

- а) у облику готовинског депозита; или
- б) помоћу жиранта.

Члан 186.

1. Готовински депозит даје се у валути БиХ или у одговарајућем износу стране валуте према важећем курсу који објављује Централна банка БиХ.

Сматра се да је еквивалентно готовинском депозиту следеће:

- (а) подношење чека чију наплативост гарантује установа на коју гласи на било који начин који је прихватљив царинским органима,
- (б) подношење било којег другог инструмента којег царински органи признају као платежно средство.

2. Гаранција у облику готовинског депозита или плаћање за које се сматра да је еквивалентно готовинском депозиту даје се у складу с важећим прописима у БиХ.

Члан 187.

1. Жирант се у писаном облику обавезује да ће солидарно с дужником или лично да плати гарантовани износ царинског дуга који је доспιο за плаћање.
2. Жирант мора да буде треће лице регистровано у БиХ.
3. Царински органи могу да одбију жиранта или предложену врсту гаранције када није сигурно да ће жирант да обезбједи плаћање царинског дуга у прописаном року.

Члан 188.

1. Лице од којег се захтијева да положи гаранцију слободно је да изабере између врста гаранција предвиђених чланом 185. овог закона
2. Царински органи могу да одбију да прихвате предложену врсту гаранције када је она неспојива с правилним функционисањем одређеног царинског поступка. Исто се примјењује и у погледу предложене гаранције. Царински органи могу да захтијевају да се одабрана врста гаранције задржи током одређеног периода.

Члан 189.

1. Када је то предвиђено у оквиру проведбених прописа овог закона, царински органи могу да прихвате и друге врсте гаранције које се разликују од оних из члана 185. овог закона када се њима обезбјеђује да ће царински дуг да буде плаћен.
2. Царински органи одбијају гаранцију понуђену од дужника када сматрају да се таквом гаранцијом неће обезбједити плаћање царинског дуга.
3. У складу с истом резервом израженом у ставу 2. овог члана, царински органи могу да прихвате готовински депозит без испуњавања услова прописаних чланом 186. став 1. овог закона.

Члан 190.

Када царински органи утврде да положена гаранција не обезбјеђује, или више није сигурно да ће да обезбједи или да више није довољна да обезбједи плаћање царинског дуга у прописаном року, од лица из члана 181. став 1. овог закона захтијевају да по свом избору положи додатну гаранцију или да првобитну гаранцију замијени новом.

Члан 191.

1. Гаранција се не раздужује све док се царински дуг за који је положена не отпише, односно до тренутка када више не

може да се појави. Оног тренутка када се царински дуг отпише или када више не може да се појави, гаранција се одмах раздужује.

2. Када се царински дуг дјелимично отпише, односно када може да се појави само у погледу дијела износа за који је гаранција положена, дио гаранције раздужује се на захтјев заинтересованог лица, осим ако износ о којем се ради не оправдава такав поступак.

Члан 192.

Одредбе које одступају од оних које су садржане у овој глави, тамо гдје је то потребно, усвајају се у проведбеним прописима овог закона како би се узеле у обзир и међународне конвенције.

ГЛАВА II - НАСТАНАК ЦАРИНСКОГ ДУГА

Члан 193.

1. Царински дуг при увозу настаје приликом:
 - (а) стављања у слободан промет робе која подлијеже плаћању увозних дажбина; или
 - (б) стављања такве робе у поступак привременог увоза уз дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина.
2. Царински дуг настаје у тренутку прихватања предметне царинске пријаве.
3. Дужник је декларант. У случају индиректног заступања, дужник је лице у чије име се подноси царинска пријава.
4. Када је царинска пријава у вези с једним од поступака из става 1. овог члана сачињена на основу података који упућују на то да није извршена наплата свих дажбина или дијела дажбина које се законски потражују, лица која су пружила податке потребне за сачињавање пријаве, а која су знала или су објективно требала да знају да су такви подаци нетачни, такође могу да се сматрају дужницима у складу с важећим прописима БиХ.

Члан 194.

1. Царински дуг при увозу настаје приликом:
 - (а) незаконитог уношења у царинско подручје БиХ робе која подлијеже плаћању увозних дажбина; или
 - (б) незаконитог уношења такве робе, која је смјештена у слободној зони или слободном складишту, на неки други дио тог царинског подручја.

Појам "незаконито уношење", који се користи у овом члану, значи свако уношење које представља кршење одредби чл. од 35. до 38. и става 1. тачка (б) члана 170. овог закона.

2. Царински дуг настаје у тренутку када се роба незаконито унесе.
3. Дужници су:
 - (а) лице које је незаконито унијело такву робу;
 - (б) сва друга лица која су учествовала у незаконитом уношењу робе а која су знала или су објективно требала да знају да је такав унос робе био незаконит; и
 - (ц) сва друга лица која су стекла или задржала такву робу, а која су у тренутку стицања или примања робе знала или су објективно требала да знају да је била незаконито унесена.

Члан 195.

1. Царински дуг при увозу настаје приликом незаконитог изузимања испод царинског надзора робе која подлијеже плаћању увозних дажбина.
2. Царински дуг настаје у тренутку изузимања робе испод царинског надзора.
3. Дужници су:

- (а) лице које је изузело робу испод царинског надзора;
- (б) сва друга лица која су учествовала у таквом изузимању, а која знала или су објективно требала знати да је роба била изузета испод царинског надзора;
- (ц) сва друга лица која су стекла или задржала такву робу, а која су у тренутку њиховог стицања или примања знала или су објективно требала да знају да је роба била изузета испод царинског надзора; и
- (д) када је то примјерено, лице које је дужно да испуни обавезе које произилазе из привременог смјештаја робе или употребе царинског поступка у који се та роба ставља.

Члан 196.

1. Царински дуг при увозу, у случајевима друкчијим од оних у члану 195. овог закона настаје:
 - (а) због неиспуњавања једне од обавеза које, у погледу робе која подлијеже плаћању увозних дажбина, произилазе из њеног привременог смјештаја или употребе царинског поступка у који се ставља; или
 - (б) због непоступања у складу са условом којим се регулише стављање робе у тај поступак или одобравање смањене или нулте стопе увозних дажбина на основу крајње употребе робе,

осим ако се не утврди да ти пропусти немају значајан утицај на правилан ток поступка привременог смјештаја или одређеног царинског поступка.
2. Царински дуг настаје у тренутку престанка испуњавања обавезе чије неиспуњавање доводи до настанка царинског дуга или у тренутку стављања робе у одређени царински поступак када се накнадно установи да услов којим се регулише стављање робе у наведени поступак или одобравање смањене или нулте стопе увозних дажбина на основу крајње употребе робе, у ствари, није био испуњен.
3. Дужник је лице које је, према датим околностима, дужно или да испуни обавезе које, у погледу робе која подлијеже плаћању увозних дажбина, произилазе из њеног привременог смјештаја или из кориштења царинског поступка у који је стављена, или да поступа у складу са условима којима се регулише стављање робе у тај поступак.

Члан 197.

1. Царински дуг при увозу настаје приликом потрошње или употребе у слободној зони или слободном складишту робе која подлијеже плаћању увозних дажбина под другим условима од оних који су прописани важећим прописима.
Када роба нестане и када њен нестанак не може да се објасни царинским органима на прихватљив начин, ти органи могу ту робу да третирају као да је потрошена или употријебљена у слободној зони или слободном складишту.
2. Дуг настаје у тренутку када се роба потроши или када се први пут употријеби под другим условима од оних који су прописани важећим прописима.
3. Дужник је лице које је потрошило или употријебило робу и свако друго лице које је учествовало у таквој потрошњи или употреби, а које је знало или је објективно требало да зна да је роба била потрошена или употријебљена под другим условима од оних који су прописани важећим прописима.
4. Када царински органи третирају робу која је нестала као потрошену или употријебљену у слободној зони или слободном складишту, а није могуће да се примијени став 3. овог члана, лице које је одговорно за плаћање царинског дуга је оно лице за које царински органи знају да је последње било у посједу те робе.

Члан 198.

1. Одступајући од чл. 194. и 196. став 1. тачка (а) овог закона, сматра се да било какав царински дуг није настао у погледу одређене робе када заинтересовано лице докаже да неиспуњавање обавеза које произилазе из:
 - (а) одредби чл. од 35. до 38. и става 1. тачка (б) члана 170. овог закона; или
 - (б) држања предметне робе у привременом смјештају; или
 - (ц) кориштења царинског поступка у који је роба стављена;

настаје због потпуног уништења или неповратног губитка наведене робе због стварног карактера робе или непредвиђених околности или више силе или као посљедица добијања одобрења од царинских органа.
2. У смислу става 1. овог члана, роба је неповратно изгубљена када је било које лице учини неупотребљивом.
3. Сматра се да царински дуг при увозу није настао у погледу робе која је стављена у слободан промет по сниженој или нултој стопи увозних дажбина на основу њене крајње употребе, када се таква роба извози или поново извози уз одобрење царинских органа.

Члан 199.

Када се, у складу с чланом 198. став 1. овог закона, сматра да царински дуг није настао у погледу робе која је стављена у слободан промет по сниженој или нултој стопи увозних дажбина на рачун њене крајње употребе, сви отпаци и остаци који настану приликом уништења такве робе сматрају се робом која није бх. роба.

Члан 200.

1. Када, у складу с чл. 195. или 196. овог закона, царински дуг настаје у погледу робе која је стављена у слободан промет по сниженој или нултој стопи увозних дажбина на рачун њене крајње употребе, износ који је плаћен када је роба стављена у слободан промет одбија се од износа царинског дуга.
2. Одредба из става 1. овог члана се примјењује, *mutatis mutandis*, када царински дуг настаје у погледу отпадака и остатака који настану приликом уништења такве робе.

Члан 201.

1. Царински дуг при извозу настаје приликом извоза са царинског подручја БиХ, под покрићем царинске пријаве, за робу која подлијеже плаћању извозних дажбина.
2. Царински дуг настаје у моменту прихватања такве царинске пријаве.
3. Дужником се сматра декларант. У случају индиректног заступања, лице, у чије име је поднесена пријава, такође се сматра дужником.

Члан 202.

1. Царински дуг при извозу настаје приликом изношења са царинског подручја БиХ робе која подлијеже плаћању извозних дажбина, без царинске пријаве.
2. Царински дуг настаје у моменту кад таква роба напушта царинско подручје БиХ.
3. Дужником се сматра:
 - (а) лице које износи робу; и
 - (б) сва лица која су учествовала у изношењу и која су знала или требала да знају да царинска пријава није поднесена, иако је требало да буде поднесена.

Члан 203.

1. Царински дуг при извозу настаје приликом непоштивања услова под којим је роби дозвољено да напусти царинско

- подручје БиХ уз потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања извозних дажбина.
- Царински дуг настаје у моменту кад роба стигне на друго одређиште, а не у одређиште које је одређено када је дозвољено да напусти царинско подручје БиХ уз потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања извозних дажбина или, ако царински органи нису у могућности да одреде тај моменат, истеком рока који је одређен за подношење доказа да су испуњени услови под којим је роби одобрено наведено ослобађање.
 - Дужником се сматра декларант. У случају индиректног заступања, лице, у чије име је поднесена пријава, такође се сматра дужником.

Члан 204.

- Царински дуг из чл. од 193. до 197. и чл. од 201. до 203. овог закона настаје чак и ако се односи на робу која подлијеже мјерама забране или ограничења увоза или извоза било које врсте.
- Никакав царински дуг не настаје приликом незаконитог уноса у царинско подручје БиХ кривотвореног новца, наркотика и психотропних твари које не улазе у економски круг који стриктно надзиру надлежни органи с циљем њихове употребе у медицинске и научне сврхе.
- Ради примјене кривичних прописа због повреда царинских прописа, сматраће се, у сваком случају, да је царински дуг настао ако је кривичним прописима предвиђено да царинске дажбине служе као основ за одређивање казни, односно да постојање царинског дуга представља основ за покретање кривичног поступка.

Члан 205.

Када се важећим прописима предвиђа повољно тарифно поступање с робом због њеног карактера или крајње употребе или ради олакшица или потпуног, односно дјелимичног ослобађања од плаћања увозних или извозних дажбина у складу с чл. 18., 79. 141. или од 176. до 179. овог закона, такво повољно тарифно поступање, олакшица или ослобађање примјењује се и у случајевима у којима царински дуг настаје у складу с чл. од 194. до 197. овог закона, под условом да понашање заинтересованог лица не укључује злонамјерно поступање или очигледни немар и ако докаже да су задовољени други услови за примјену повољног поступања, олакшице или ослобађања.

Члан 206.

Када је неколико лица одговорно за плаћање царинског дуга, она су солидарно или лично одговорна за плаћање таквог дуга.

Члан 207.

- Ако то нигдје није друкчије предвиђено овим законом и без одступања од става 2. овог члана, износ увозних или извозних дажбина који је примјењив на робу утврђује се на основу прописа за утврђивање вриједности који одговарају тој роби у тренутку настанка царинског дуга.
- Када није могуће да се тачно одреди моменат настанка царинског дуга, за одређивање правила за процјену вриједности који одговарају предметној роби мјеродаван је онај моменат када царински органи закључе да се роба налази у ситуацији у којој настаје царински дуг.

Међутим, када доступни подаци омогућавају царинским органима да утврде да је царински дуг настао прије тренутка када су дошли до таквог закључка, износ увозних или извозних дажбина који се плаћа на предметну робу утврђује се на основу прописа за утврђивање вриједности који одговарају тој роби у најранијем тренутку када из доступних података може да се утврди да је царински дуг настао из одређене ситуације.

- Затезна камата обрачунава се на износ дажбина које нису плаћене у прописаном року, а по стопи коју ће да утврди Управни одбор за сваки дан закашњења, како би се спречило незаконито стицање финансијске користи помјерањем датума када је царински дуг настао или када је заведен у евиденцију.

Члан 208.

- Царински дуг настаје:
 - на мјесту гдје се обављала радња због које је он настао;
 - када није могуће да се одреди то мјесто, на мјесту гдје царински органи закључе да је роба у ситуацији у којој настаје царински дуг;
 - ако је роба пријављена за царински поступак који није раздужен, а мјесто не може да се одреди према тач. (а) и (б) овог члана у одређеном року, на мјесту гдје је роба била или стављена у тај поступак или унесена у царинско подручје БиХ по том поступку.
- Када доступни подаци омогућавају царинским органима да утврде да је царински дуг већ био настао када је роба била на другом мјесту неког ранијег датума, сматра се да је царински дуг настао на мјесту које може да се одреди као локација робе у најранијем тренутку када може да се утврди настанак царинског дуга.

Члан 209.

- У мјери у којој споразуми закључени између БиХ и неких других земаља предвиђају да се приликом увоза у те земље роби поријеклом из БиХ одобри преференцијално тарифно поступање у смислу таквих споразума, а под условом да је, када се та роба добије према поступку унутрашње обраде, у њу уграђена роба која није бх. роба и која подлијеже плаћању одговарајућих увозних дажбина, овјеравање докумената потребних за добијање таквог преференцијалног тарифног поступања у другим земљама доводи до настанка царинског дуга при увозу.
- Сматра се да је моменат када такав царински дуг настаје онај када царински органи прихвате извозну пријаву која се односи на дотичну робу.
- Дужник је декларант. У случају индиректног заступања, дужник је и лице у чије име се подноси царинска пријава.
- Износ увозних или извозних дажбина који одговара овом царинском дугу одређује се према истим условима као и у случају царинског дуга насталог усљед прихватања, тог истог дана, пријаве за стављање предметне робе у слободан промет ради окончања поступка унутрашње обраде.

ГЛАВА III - НАПЛАТА ИЗНОСА ЦАРИНСКОГ ДУГА

Одјелак 1 - Књижење и обавјештавање дужника о висини износа дажбине

Члан 210.

- Сваки поједини износ увозних или извозних дажбина који настаје као посљедица царинског дуга (у даљем тексту: износ дажбине), царински органи обрачунавају чим дођу до потребних података и заводе га у пословне књиге или у било који други еквивалентни медиј (књижење).
- Став 1. овог члана не примјењује се када је:
 - уведена привремена антидампинг царина или заштитна од умањених дажбина (компензацијска дажбина);
 - износ дажбине који се законски потражује виши од онога који је утврђен на основу обавезне информације;
 - када се прописима усвојеним у оквиру проведених прописа овог закона одустаје од захтјева да царински

органи књиже износе дажбине ниже од одређеног износа.

3. Царински органи одређују практичне поступке за књижење износа дажбине. Ови поступци могу да се разликују у зависности од тога да ли су, у погледу околности у којима је настао царински дуг, царински органи увјерени да ће наведени износ да се наплати.

Члан 211.

1. Када царински дуг настаје због прихватања пријаве робе за неки други царински поступак осим за привремени увоз уз потпуно ослобађање од плаћања увозних дажбина или неку другу радњу која има исти законски учинак као прихватање износа који одговара таквом царинском дугу, он се књижи чим се изврши његов обрачун, а најкасније другог дана од дана пуштања робе.
2. Под условом да је плаћање обезбијеђено, укупни износ дажбине за сву робу која је пуштена истом лицу у року који одреде царински органи, а који не може да буде дужи од 31 дан, може да буде обухваћен једним књижењем на крају тог рока.
Такво књижење врши се у року од пет дана од истека наведеног рока.
3. Када је предвиђено да роба може да се пусти под условом да задовољи одређене услове којима се регулише утврђивање износа дуга или његова наплата, књижење се врши најкасније два дана од дана одређивања или утврђивања износа дуга или обавезе плаћања дажбина које произилазе из дуга.
4. Када се царински дуг односи на привремену антидампинг царину или заштиту од умањених дажбина (компензациона дажбина), та дажбина књижи се најкасније два мјесеца након објављивања одлуке Управног одбора о увођењу дефинитивне антидампинг царине у "Службеном гласнику БиХ".
5. Када царински дуг настане под другим условима од оних из ст. 1. и 2. овог члана, одговарајући износ дажбине књижи се у року од два дана од дана када су царински органи у могућности да:

- (а) обрачунају тај износ дажбине; и
- (б) утврде ко је дужник.

Члан 212.

1. Рокови за књижење предвиђени у члану 211. овог закона могу да се продуже:
 - (а) из разлога који се односе на административну организацију царинских органа, а нарочито када је књиговодство централизовано; или
 - (б) када посебне околности спречавају царинске органе да испоштују наведене рокове.
 Тако продужени рок не прелази 14 дана.
2. Рокови предвиђени у ставу 1. овог члана не примјењују се у непредвиђеним околностима или случајевима више силе.

Члан 213.

1. Када износ дажбине који настаје као последица царинског дуга није књижен у складу с чл. 211. и 212. овог закона или је књижен у износу мањем од оног који се законски потражује, износ дажбине који треба да се наплати или који остаје да се наплати књижи се у року од два дана од дана када царински органи сазнају о тој ситуацији и када су у могућности да обрачунају износ који се законски потражује и утврде дужника (накнадно књижење). Тај рок може да се продужи у складу с чланом 212. овог закона.
2. Изузев у случајевима наведеним у члану 210. став 2. тачка (б) и (ц) овог закона, накнадно књижење не врши се када:

- (а) је првобитна одлука да се дажбина не књижи или да се књижи али у умањеном износу од износа дажбине који се законски потражује донијета на основу општих прописа који су накнадно поништени судском одлуком;

- (б) износ дажбине који се потражује није био књижен због грешке царинских органа коју из објективних разлога лице које је дужно да изврши плаћање није могло да открије, под условом да је то лице са своје стране поступало у доброј намјери и у складу са свим важећим прописима у погледу царинских пријава.

Када се преференцијални статус робе утврђује на основу система административне сарадње у који су укључени органи друге земље, издавање увјерења од стране тих органа, ако се покаже нетачним, представља грешку која објективно није могла да се открије.

Међутим, издавање нетачног увјерења не представља грешку када се увјерење заснива на нетачном приказивању чињеница од стране извозника, осим, када је очигледно да су органи који су га издали знали или су требали да знају да роба није испунила захтјеве прописане за право на преференцијално поступање.

Лице које подлијеже обавези плаћања може да се брани тиме да је поступало у доброј намјери када може да докаже да је за вријеме тих трговинских радњи водило рачуна о томе да сви услови за преференцијално поступање буду испоштовани.

Међутим, лице које подлијеже обавези плаћања не може да се брани тиме да је поступало у доброј намјери ако је у службеном гласилу објављено да постоје основи сумње у вези с правилном примјеном преференцијалних аранжмана од стране земље кориснице;

- (ц) проведбени пропис овог закона ослобађа царински орган од накнадног књижења износа дажбина који су мањи од одређеног износа.

Члан 214.

1. Чим се износ дажбине прокњижи, дужник се о њему обавјештава на одговарајући начин.
2. Када је, као напомена, износ дажбине који се плаћа наведен у царинској пријави, царински органи могу да одреде да се обавјештење о дугу не доставља у складу са ставом 1. овог члана, изузев ако назначени износ дажбине не одговара оном који они утврде.
3. Без одступања од члана 211. став 2. овог закона, када је таква могућност предвиђена претходним ставом 2. овог члана, пуштање робе од стране царинских органа има исти учинак као обавјештавање дужника о износу прокњижене дажбине.
4. Обавјештавање дужника не врши се након истека рока од три године од дана када је настао царински дуг.
5. Када царински дуг представља резултат радње која је, у вријеме када је почињена, подлијегала кривичном поступку, дужник може да се обавијести о таквом износу и након истека рока од три године наведеног у ставу 4. овог члана.

Одјељак 2 -Рок и поступци за плаћање износа дажбине

Члан 215.

1. Износе дажбине о којима су обавијештени, у складу с чланом 214. овог закона, дужници плаћају у сљедећим роковима:
 - (а) ако лице нема право ни на једну од олакшица за плаћање прописаних у чл. од 217. до 222. овог закона, плаћање се врши у предвиђеном року.

Без одступања од члана 237. став 2. овог закона, тај рок не прелази 10 дана од дана обавјештавања дужника о износу дажбине који се потражује, а у случају обједињавања књижења под условима прописаним у члану 211. став 2. овог закона, утврђује се тако да се дужнику не допусти добијање дужег рока за плаћање од оног који би добио да му је било одобрено одгођено плаћање.

Продужетак рока може да буде одобрен и од стране царинских органа на захтјев дужника када је износ дажбине који треба да се плати настао као посљедица поступка накнадне наплате. Без одступања од члана 222. става 1. тачка (а) овог закона таква продужења не прекорачују рок који је дужнику потребан да предузме одговарајуће радње ради измиривања те обавезе.

- (б) ако лице има право на било коју од олакшица за плаћање предвиђених у чл. 217. до 222. овог закона, плаћање се врши најкасније до истека рока или рокова прецизираних у вези с тим олакшицама.
2. Случајеви када се и услови под којима се обуставља дужникова обавеза да плати дажбине могу да се пропишу у проведбеним прописима овог закона;
- (а) када се захтјев за одустајање од наплате дажбине подноси у складу с чл. 229., 231. или 232. овог закона; или
- (б) када се роба одузима с циљем њене накнадне пљенидбе у складу са тачком (ц) алинеја (ii) став 1. члана 226., или тачком (д) став 1. члана 226. овог закона; или
- (ц) када је царински дуг настао према члану 195. овог закона, а има више дужника.

Члан 216.

Плаћање се врши у готовини или на неки други начин са сличним учинком измиривања у складу с важећим прописима. Оно може да се изврши и поравнањем потраживања када то важећи прописи дозвољавају.

Члан 217.

Под условом да се износ дажбине који одређено лице треба да плати односи на робу која је пријављена за царински поступак која за собом повлачи обавезу плаћања такве дажбине, царински органи, на захтјев тог лица, одобравају одгођено плаћање тог износа под условима прописаним у чл. 218., 219. и 220. овог закона.

Члан 218.

Одобравање одгођеног плаћања зависи од полагања гаранције подносиоца захтјева.

Члан 219.

Царински органи одлучују који од сљедећих поступака мора да се користи приликом одобравања одгођеног плаћања:

- а) појединачно за сваки износ дажбине прокњижен под условима прописаним у члану 211. став 1. или у члану 213. став 1. овог закона; или
- б) уопштено, за све износе дажбина прокњижене под условима прописаним у члану 211. став 1. овог закона у року који утврде царински органи, а који не прелази 31 дан; или
- ц) уопштено, за све износе дажбина који чине једно књижење у складу са чланом 211. став 2. овог закона.

Члан 220.

1. Рок у којем се плаћање одгађа је 30 дана. Израчунава се на сљедећи начин:
- (а) када се плаћање одгађа у складу с чланом 219. тачка (а) овог закона, тај рок рачуна се од дана књижења износа дажбине од стране царинских органа. Када се

примјењује члан 212. овог закона, рок од 30 дана, скраћује се за број дана који прелазе рок од два дана потребна за књижење износа;

- (б) када се плаћање одгађа у складу с чланом 219. тачка б) овог закона, тај рок се рачуна од дана када истиче свеукупни рок. Скраћује се за онај број дана који одговара половини броја дана свеукупног рока;
- (ц) када се плаћање одгађа у складу с чланом 219. тачка ц) овог закона, тај рок рачуна се од дана истека рока у којем је дотична роба била пуштена. Скраћује се за онај број дана који одговара половини броја дана дотичног рока.
2. Када је број дана рокова из става 1. тачка (б) и (ц) овог члана непаран, број дана који треба да се одузме од рока од 30 дана у складу са ставом 1. тачка (б) и (ц) овог члана једнак је половини сљедећег најнижег парног броја.
3. Ради поједностављивања, када рокови из става 1. тачка (б) и (ц) овог члана представљају календарску недјељу или календарски мјесец, царински органи могу да пропишу да се износ дажбине у вези с којим је плаћање одгођено мора да плати:
- (а) ако је рок календарска недјеља, у петак четврте недјеље након те календарске седмице;
- (б) ако је рок календарски мјесец, до 16. у мјесецу након тог календарског мјесеца.

Члан 221.

1. Одгођено плаћање не одобрава се у погледу износа дажбине који се, иако повезани с робом која је пријављена за царински поступак који за собом повлачи обавезу плаћања такве дажбине, књиже у складу с важећим прописима, а који се односе на прихватање непотпуних пријава, јер до истека одређеног рока декларант није доставио потребне податке за коначно утврђивање вриједности робе за царинске сврхе или није доставио појединости или документ који је недостајао приликом прихватања непотпуне пријаве.
2. Међутим, одгођено плаћање може да се одобри у случајевима из става 1. овог члана када се износ дажбине који треба да се наплати књижи прије истека рока од 30 дана од дана када је био књижен првобитни износ за наплату или, ако није био прокњижен, од дана прихватања пријаве која се односи на дотичну робу. Дужина одгађања плаћања одобрена у таквим околностима не прелази датум истека рока који је, у складу с чланом 220. овог закона, био одобрен у вези с износом дажбине који је био првобитно утврђен или који би био одобрен да је износ законски потраживане дажбине био књижен приликом пријављивања дотичне робе.

Члан 222.

1. Царински органи могу, осим одгођеног плаћања, дужнику да одобре и друге олакшице за плаћање. Одобравање таквих олакшица за плаћање:
- (а) зависи од полагања гаранције. Међутим, таква гаранција не мора да се захтијева ако би то, због ситуације у којој се налази дужник, проузроковало озбиљне економске или друштвене неприлике;
- (б) доводи до обрачуна и наплате камате уз износ дажбине. Износ такве камате обрачунава се тако да буде једнак износу који би у ту сврху био зарачунат на берзи или финансијском тржишту БиХ.
2. Царински органи могу да одустану од наплате камате када би то, због ситуације у којој се налази дужник, проузроковало озбиљне економске и друштвене неприлике.

3. Изузеци у смислу полагања гаранције или захтијевања камате из става 1. тачака (а) и (б) овог члана одобравају се одлуком Управног одбора.

Члан 223.

Без обзира на олакшице за плаћање које су одobreне, дужник у сваком случају може да плати пуни или дјелимични износ дажбине прије истека рока за плаћање који му је одобрен.

Члан 224.

Потраживани износ дажбине може да плати треће лице умјесто дужника.

Члан 225.

1. Када потраживани износ дажбине није плаћен у прописаном року:

(а) царински органи користе све могућности које им стоје на располагању према важећим прописима, укључујући и принуду како би обезбиједили наплату тог износа;

Посебне одредбе, које се односе на жиранта у оквиру поступка провоза, могу да се пропишу у проведеним прописима овог закона;

(б) уз износ дажбине наплаћује се и затезна камата. Стопа затезне камате може да буде већа од редовне каматне стопе коју утврди Централна банка БиХ. Међутим, не може да буде мања од те стопе.

2. Царински органи могу да одустану од наплате затезне камате:

(а) када би то, због ситуације у којој се налази дужник, проузроковало озбиљне економске или друштвене неприлике;

(б) када тај износ не прелази висину утврђену у проведеним прописима овог закона; или

(ц) ако се дажбина плати у року од пет дана од истека рока прописаног за плаћање.

Одустајање од наплате затезних камата из тачке (а) овог става одобрава се само одлуком Управног одбора.

3. Царински органи могу да утврде:

(а) минималне рокове за обрачунавање камата;

(б) минималне износе који треба да се плате као затезне камате.

ГЛАВА IV - ОТПИС ЦАРИНСКОГ ДУГА

Члан 226.

1. Без одступања од апсолутног рока застаре плаћања царинског дуга, који износи шест година од његовог настанка, неизмиривање таквог дуга у случају законски утврђене платежне неспособности дужника, царински дуг се отписује:

(а) плаћањем износа дажбине;

(б) одустајањем од наплате износа дажбине;

(ц) када се, у погледу робе пријављене за поступак који за собом повлачи обавезу плаћања дажбина:

(i) царинска пријава поништава;

(ii) роба, прије пуштања, одузме и истовремено или накнадно заплијени, уништи према упутствима царинских органа, уништи или препусти у складу с чланом 174. или уништи или неповратно изгуби због свог стварног карактера или непредвиђених околности или више силе;

(д) када се роба у погледу које настаје царински дуг у складу с чланом 194. овог закона одузима након

њеног незаконитог уношења и истовремено или накнадно заплијени.

2. У случају одузимања и пленидбе робе, сматра се да се царински дуг, независно од сврха кривичног закона које су примјенљиве на царинске прекршаје, не отписује када, према кривичним прописима у БиХ, дажбине представљају основ за одређивање казни или када постојање царинског дуга представља основ за покретање кривичног поступка.

Члан 227.

Царински дуг, на какав се позива у члану 209. овог закона, отписује се и када се поништавају царинске радње и поступци извршени како би се омогућило одобравање преференцијалног тарифног поступања из члана 209. овог закона.

ГЛАВА V - ПОВРАТ И ОДУСТАЈАЊЕ ОД НАПЛАТЕ ДАЖБИНЕ

Члан 228.

Сљедећи појмови имају значење:

а) "поврат" значи потпуно или дјелимично враћање увозних или извозних дажбина које су плаћене;

б) "одустајање од наплате" значи одлуку о одустајању од наплате цјелокупног износа или дијела износа царинског дуга или одлуку о поништавању књижења цјелокупног износа или дијела износа увозне или извозне дажбине који није плаћен.

Члан 229.

1. Увозне или извозне дажбине враћају се ако се утврди да приликом њиховог плаћања износ таквих дажбина није био законски потраживан или ако је тај износ био књижен супротно одредбама члана 213. став 2 овог закона.

Од наплате увозних или извозних дажбина одустаје се ако се утврди да приликом њиховог књижења износ тих дажбина није био законски потраживан или ако је тај износ био књижен супротно одредбама члана 213. став 2 овог закона.

Никакав поврат или одустајање од наплате увозних или извозних дажбина не одобрава се када су чињенице које су довеле до плаћања или књижења износа који није био законски потраживан настале као посљедица намјерног поступка заинтересованог лица.

2. Увозне или извозне дажбине се враћају или се одустаје од њихове наплате након подношења захтјева одговарајућој царинској канцеларији у року од три године од дана када је дужник био обавијештен о износу тих дажбина.

Тај временски рок продужава се ако заинтересовано лице пружи доказе да је било спречено да поднесе свој захтјев у наведеном року због непредвиђених околности или више силе.

Када у том року сами царински органи открију да постоји једна или друга ситуација која је описана у ставу 1. овог члана, они на своју иницијативу врше поврат и одустају од наплате дажбине.

Члан 230.

Увозне или извозне дажбине враћају се када се царинска пријава поништи, а дажбине плате. Поврат се одобрава након што заинтересовано лице поднесе захтјев у роковима предвиђеним за подношење захтјева за поништавање царинске пријаве.

Члан 231.

1. Увозне дажбине враћају се или се од њихове наплате одустаје ако се утврди да се износ тих дажбина који је прокњижен односи на робу која је стављена у одређени царински поступак, а коју увозник није прихватио, јер је у тренутку из члана 64. овог закона била с недостацима или

није испуњавала услове уговора на основу којег је увезена.

У смислу обог става, сматра се да "роба с недостацима" обухвата робу која је била оштећена прије пуштања.

2. Поврат или одустајање од наплате увозних дажбина одобрава се под условом:

(а) да роба није употребљавана, осим такве почетне употребе која би могла да буде потребна да се утврди да је роба с недостацима или да није у складу са условима уговора; и

(б) да је роба увезена из царинског подручја БиХ.

На захтјев заинтересованог лица, царински органи допуштају да роба буде увезена или уништена, или да се с циљем њеног поновог извоза, стави у поступак провоза или поступак царинског складиштења или да буде смјештена у слободној зони или слободном складишту.

У сврхе одређивања једног од ових царински одобрених поступања или употребе, та роба сматра се робом која није бх. роба.

3. Увозне дажбине не враћају се и од њихове наплате се не одустаје у погледу робе која је, прије него што је била пријављена царинском пријавом, била привремено увезена ради испитивања, изузев ако чињеница да је роба била с грешком или да није испунила услове уговора није могла нормално да се открије током таквих испитивања.

4. Увозне дажбине се враћају или се одустаје од њихове наплате из разлога наведених у ставу 1. овог члана након подношења захтјева одговарајућој царинској канцеларији у року од 12 мјесеци од дана обавјештавања дужника о износу тих дажбина. Међутим, у изузетно оправданим случајевима, царински органи могу да допусте да се тај рок прекорачи.

Члан 232.

1. Може да се изврши поврат увозних или извозних дажбина или одустане од њихове наплате и у неким другим ситуацијама од оних из чл. 229., 230. и 231. овог закона, а које:

(а) се утврде у проведбеним прописима овог закона;

(б) које настану као посљедица околности у којима никаква превара или очити немар не могу да се припишу том лицу. Ситуације у којима ова одредба може да се примијени и поступци које у том циљу треба слиједити дефинишу се у проведбеним прописима овог закона. Поврат или одустајање од наплате дажбине може да подлијеже посебним условима.

2. Поврат дажбина се врши или се од њихове наплате одустаје из разлога наведених у ставу 1. овог члана након подношења захтјева одговарајућој царинској канцеларији у року од 12 мјесеци од дана када се дужник обавијести о износу тих дажбина.

Међутим, у изузетно оправданим случајевима, царински органи могу да допусте да се тај рок прекорачи.

Члан 233.

Поврат увозних или извозних дажбина се врши или се од њихове наплате одустаје под условима предвиђеним у овој глави само ако износ који треба да се врати или од чије се наплате одустаје премашује износ који је утврђен у проведбеним прописима овог закона.

Међутим, царински органи могу да одобре и захтјев за поврат или одустајање од наплате који се односи на нижи износ.

Члан 234.

1. Поврат износа увозних или извозних дажбина или камате или затезне камате која је наплаћена приликом плаћања таквих дажбина не доводи до исплаћивања камате од

стране царинских органа. Међутим, камата се исплаћује када одлука за одобравање захтјева за поврат није извршена у року од три мјесеца од дана доношења те одлуке.

2. Износ камате из става 1, овог члана обрачунава се тако да буде једнак износу који би се зарачунао у ту сврху на берзи или финансијском тржишту БиХ.

Члан 235.

Када се грешком одустане од наплате царинског дуга или када се грешком изврши поврат одговарајућег износа дажбине, првобитни дуг поново постаје платив. Свака камата плаћена према члану 234. овог закона мора да буде враћена.

ДИО ОСМИ ЖАЛБЕ

Члан 236.

1. Свако лице има право жалбе на одлуке које донесу царински органи, које се односе на примјену царинских прописа, а које га се тичу.
2. Свако лице које је поднијело захтјев царинским органима за доношење одлуке у вези с примјеном царинских прописа, а није добило одлуку по том захтјеву у року из члана 6. став 2. овог закона, такође има право жалбе.

Члан 237.

1. Подношење жалбе не одгађа примјену спорне одлуке.
2. Међутим, царински органи одгађају примјену такве одлуке у потпуности или дјелимично када имају добар разлог за вјеровање да та спорна одлука није у складу са царинским прописима или када се сматра да ће да нанесе непоправљиву штету заинтересованом лицу.
3. Када спорна одлука има за посљедицу наплату увозних или извозних дажбина, одгађање спровођења те одлуке зависи од тога да ли гаранција постоји или треба да се положи. Међутим, таква гаранција не мора да се захтијева када би такав захтјев, због околности у којима се дужник налази, вјеројатно проузроковао озбиљне економске или друштвене неприлике.

ДИО ДЕВЕТИ ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 238.

Сва царинска службена документа у царинском поступку попуњаваће се на било ком службеном језику у Босни и Херцеговини.

Члан 239.

1. Овај закон, укључујући и његов прилог, у потпуности је обавезујући и директно се примјењује на царинском подручју БиХ.
2. Овај закон има јачу правну снагу у односу на друге БиХ прописе, који регулишу област царинске политике.
3. Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а примјењиваће се од 1. јануара 2005. године.
4. Од дана примјене овог закона престаје да важи Закон о царинској политици Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 21/98 и 10/02).

ПСБиХ број 119/04
2. децембра 2004. године
Сарајево

Председавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ
Мартин Рагуж, с. р.

Председавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ
Горан Милојевић, с. р.

ПРИЛОГ**РОБА ОСЛОБОЂЕНА ПЛАЋАЊА УВОЗНИХ
ДАЖБИНА****Члан 1.****Оквир и основне дефиниције**

1. Овим прилогом, у складу с чланом 176. овог закона, прописују се они случајеви у којима се, под посебним условима, ослобађање од плаћања дажбине одобрава појединачно када се роба ставља у слободан промет у БиХ.
2. У смислу овог анекса:
 - (а) **"Количина и вриједност робе коју путник може да унесе"** значи количину одређене робе и укупну вриједност робе коју путник може да унесе у царинско подручје БиХ једном дневно приликом доласка у царинско подручје БиХ из стране земље, под условом да је роба некомерцијалног карактера.
 - (б) **"Лична имовина"** значи сву имовину намијењена за личну употребу одређених лица или за задовољавање потреба њиховог домаћинства.
"Личну имовину" нарочито чини сљедеће:
 - (i) предмети домаћинства;
 - (ii) бицикли и мотоцикли, приватна моторна возила и њихове приколице, камп кућице, излетнички бродови и приватни авиони.

Потрепштине за домаћинство које одговарају нормалним породичним захтјевима, кућни љубимци и јахаће животиње, као и портабл инструменти за примјењену умјетност или хуманистичке науке, потребне одређеном лицу за обављање његове дјелатности или занимања, такође чине "личну имовину".
 - (ц) **"Предмети домаћинства"** значе личне предмете, кућну постелјину, намјештај и њиховог домаћинства. Међутим, карактер и количина "предмета домаћинства" не смију да буду такви да упућују на то да се они увозе из комерцијалних разлога.
 - (д) **"Лични пртљаг"** значи сав пртљаг који је путник у стању да пријави царинским органима приликом свог доласка у БиХ, као и сваки други пртљаг који се накнадно предочи овим истим органима, под условом да може да се пружи доказ да је приликом поласка путника заведен као пратећи пртљаг код компаније која га је превезла у БиХ из земље поласка.
 - (е) **"Роба некомерцијалног карактера"** значи увозе повременог карактера, а који се састоје искључиво од робе за личну употребу путника или њихових породица, или од робе која је намијењена за поклоне; карактер и количина такве робе не смију да буду такви да упућују на то да се увозе из комерцијалних разлога.
 - (ф) **"Царинска олакшица"** значи да се стопа која је прецизирана у Тарифном прегледу Закона о царинској тарифи БиХ не примјењује.
 - (г) **"Узорци робе"** значе сваки производ који представља врсту робе чији начин пријављивања и количина, за робу исте врсте или квалитета, искључују њихову употребу у било које друге сврхе изузев за прибављање нарудјби.
 - (х) **"Алкохолни производи"** значе: производе (пиво, вино, аперитиви с винском или алкохолном базом, коњаци, ликери или алкохолни напаци, итд.) који потпадају под тарифну ознаку бр. 22 03 до 22 09 у Тарифном прегледу Закона о царинској тарифи Босне и Херцеговине.

Члан 2.**Роба садржана у личном пртљагу путника**

1. Од плаћања дажбине ослобађа се роба која је садржана у личном пртљагу путника који долази из иностранства, а која не подлијеже било каквим важећим ограничењима или забранама, под условом да такви увози нису комерцијалног карактера.
2. Царинска олакшица наведена у ставу 1. овог члана, а у вези с доље набројаном робом, примјењује се уз сљедећа количинска ограничења по путнику и по дану:
 - (а) роба некомерцијалног карактера, укључујући дарове и сувенире који се налазе у личном пртљагу путника, а чија царинска вриједност није већа од 200 КМ.
 - (б) производи од дувана:
 - (i) 200 цигарета; или
 - (ii) 100 цигарилоса; или
 - (iii) 250 грама дувана.
 - (ц) алкохолна пића:
 - (i) 2 литре столног вина;
 - (ii) 1 литар алкохола или жестоког пића од преко 22% вол.; или 2 литре десертног вина, пјенушца или других пића;
 - (д) парфеме и тоалетне воде:
 - (i) 60 цц/мл парфема;
 - (ii) 250 цц/мл тоалетне воде.
3. Путници млађи од 17 година немају право да увозе робу наведену у ставу 2. тачка (б) и (ц) овог члана.

Члан 3.**Лична имовина физичких лица која своје мјесто боравка премјештају из стране земље у БиХ**

1. Од плаћања увозних дажбина ослобађа се лична имовина увезена од стране физичких лица која своје мјесто боравка премјештају из стране земље у царинско подручје БиХ.
2. Царинска олакшица ограничена је на личну имовину која је:
 - (а) била у власништву и, у случају непотрошине робе, укључујући бицикла и мотоцикла, приватна моторна возила и њихове приколице, камп кућице, излетничке бродове и приватне авионе, које је одређено лице користило у свом пређашњем мјесту боравка најмање шест мјесеци до дана када је престало да има мјесто боравка у иностранству из које је дошло;
 - (б) која намјерава да се користи у исте сврхе у мјесту пребивалишта тог лица у БиХ.
3. На захтјев царинског органа, физичко лице обавезно је да приложи доказ о томе да је испуњен временски период који се помиње у ставу 2. тачка (а) овог члана.
4. Царинска олакшица може да се одобри само лицима чије је мјесто боравка било ван БиХ у непрекидном трајању од најмање 12 мјесеци, односно најмање 12 мјесеци у временском периоду од четири године боравка.
5. Царинска олакшица одобрава се искључиво за личну имовину која је пријављена за стављање у слободан промет у року од 12 мјесеци од дана установљења пребивалишта унутар царинског подручја БиХ.
6. Изузев за посебне одредбе прецизиране у претходном одјелку овог прилога, никакве царинске олакшице не одобравају се за:
 - (а) алкохолне производе;
 - (б) дуван и производе од дувана;

- (ц) комерцијална превозна средства;
- (д) производе који се користе за обављање дјелатности или занимања, изузев портабл инструмената за примјену умјетност или хуманистичке науке.
7. Лична имовина којој је дозвољен увоз без плаћања дажбине не може да се посуђује, даје као гаранција, изнајмљује или уступа, било за накнаду или бесплатно, у року од 12 мјесеци од дана прихватања пријаве за стављање робе у слободан промет, без претходног добијања сагласности царинских органа.
8. Свака позајмица, давање у виду гаранције, изнајмљивање или уступање прије истека временског рока наведеног у ставу 7. овог члана повлачи за собом плаћање одговарајуће дажбине на име предметне имовине по царинској стопи која се примјењивала на дан такве позајмице, давања у виду гаранције, изнајмљивања или уступања, а на бази врсте имовине и царинске вриједности која је утврђена или прихваћена тог дана од надлежних царинских органа.

Члан 4.

Лична имовина стечена наслеђством

- Од плаћања дажбине ослобађа се лична имовина коју су држављани БиХ и страни држављани стално настањени у БиХ наслиједили у иностранству.
- У сврху става 1. овог члана, појам "лична имовина" значи и предмете домаћинства који су чинили имовину покојника.
- Изузев за посебне одредбе које се односе на робу садржану у личном пртљагу путника, царинске олакшице не одобравају се за:
 - алкохолне производе;
 - дуван и производе од дувана;
 - комерцијална превозна средства;
 - производе који се користе приликом обављања дјелатности или занимања, изузев портабл инструмената за примјену умјетност или хуманистичке науке који су били потребни за обављање дјелатности или занимања покојника;
 - залихе сировина и готових или полуготових производа;
 - живе животиње и пољопривредне производе који премашују количине потребне за нормалне породичне потребе.
- Царинска олакшица одобрава се искључиво за личну имовину стављену за слободан промет најкасније годину дана од дана када је одређено лице стекло право на ту имовину. Међутим, царински органи могу да продуже овај временски рок на основу посебних разлога.
- Ставови од 1. до 4. овог члана такође се примјењују и на личну имовину коју наслеђством стекну лица из члана 4. тачка (1) (ц) овог закона која се баве непрофитном дјелатношћу и која су регистрована у царинском подручју БиХ.

Члан 5.

Предмети домаћинства за опремање секундарног боравишта

- Од плаћања дажбине ослобађају се предмети домаћинства које увози физичко лице с уобичајеним мјестом боравка ван БиХ с циљем опремања секундарног мјеста боравка у царинском подручју БиХ.
- Ослобађање се ограничава на следеће предмете домаћинства који су:
 - изузев у посебним случајевима и под оправданим околностима, кориштени и припадали дотичном лицу у периоду од најмање шест мјесеци прије извоза тих предмета домаћинства;
 - и по природи и количини одговарају нормалном опремању тог секундарног боравишта.
- Ослобађање се одобрава само следећим лицима:
 - која имају уобичајено мјесто боравка ван БиХ непрекидно најмање 12 мјесеци;
 - која су власници секундарног боравишта или су га изнајмила на најмање двије године; и
 - која се обавезују да секундарно боравиште неће изнајмити трећем лицу док она или њихове породице буду одсутне.
- Ослобађање може да се ограничи на једнократно кориштење за једно те исто секундарно боравиште.
- Дозвола за ослобађање може да подлиже полагању гаранције како би се обезбједило плаћање било каквог царинског дуга који би могао проizaћи.
- Изнајмљивање или пренос секундарног боравишта на треће лице прије истека периода од двије године од дана прихватања увоза предмета за домаћинство повлачи за собом плаћање одговарајућег износа дажбина, по стопи која се примјењује у тренутку изнајмљивања или преноса а на основу врсте робе и царинске вриједности прихваћене или процијенене тог дана од стране царинских органа. Ослобађање наставља да се примјењује ако се ти предмети користе за опремање новог секундарног боравишта под условом да се поштују одредбе става 3. тачка (б) и (ц) овог члана.
- Било какво посуђивање, давање у залог, изнајмљивање или пренос, било уз накнаду или бесплатно, тих предмета домаћинства трећем лицу прије истека периода од двије године од дана одобравања повлачи за собом плаћање одговарајућих дажбина под истим условима поменути у ставу 6. овог члана. Овај период може да буде продужен до 10 година за предмете домаћинства с већом вриједношћу.

Члан 6.

Основна средства и друга опрема увезена у сврху преноса послова из треће земље у БиХ

- Од плаћања дажбине ослобађају се основна средства и друга опрема која припада предузетништвима која су дефинитивно прекинула своју дјелатност у иностранству и премјестила се у царинско подручје БиХ, како би ту наставила да обављају сличну дјелатност.

У случајевима гдје је премјештено предузеће пољопривредно газдинство, жива стока која му припада такође се увози без плаћања дажбине.
- У сврху става 1. овог члана, "предузеће" значи независну економску јединицу производне или услужне дјелатности.
- Ослобађање од плаћања дажбине ограничава се на основна средства и другу опрему која је:
 - кориштена у предузетништву најмање 12 мјесеци до дана када је оно престало да послује у иностранству из које је пренијело своје дјелатности;
 - која намјерава да се користи у исте сврхе након преноса;
 - која одговара карактеру и обиму дотичног предузетништва.
- Царинска олакшица не одобрава се предузетништвима чији је премјештај у царинско подручје БиХ услједио након или у сврху спајања са или апсорбовања од стране предузетништва установљеног у царинском подручју БиХ, осим у случају покретања нове дјелатности у наведеном предузетништву.
- Царинска олакшица не одобрава се за:
 - превозна средства која по свом карактеру не представљају средства за производњу или услужну дјелатност;

- (б) намирнице свих врста намијењене за прехрану људи или животиња;
- (ц) гориво и залихе сировина, готових или полуготових производа;
- (д) живе животиње које су у посједу трговаца.
6. Царинска олакшица која се одобрава према одредбама овог члана одобрава се искључиво за основна средства и опрему која се уноси у погледу стављања у слободан промет прије истека рока од 12 мјесеци од дана када предузеће престане са својом дјелатношћу у страниј земљи из које долази.
7. Док не истекне рок од 12 мјесеци од дана када је прихваћена пријава за стављање у слободан промет, основна средства и опрема која је увезена без плаћања дажбине не смије да се позајмљује, даје као гаранција, изнајмљује или уступа, уз накнаду или бесплатно, без претходне сагласности царинских органа.
8. Свака позајмица, давање у виду гаранције, изнајмљивање или уступање прије истека временског рока наведеног у ставу 7. овог члана, повлачи за собом плаћање одговарајућих дажбина на одређену робу, по царинској стопи која се примјењивала на дан када је извршено позајмљивање, давање у виду гаранције, изнајмљивање или уступање, а на основу врсте робе и царинске вриједности утврђене или прихваћене тог дана од стране царинских органа.
9. Ставови од 1. до 8. овог члана такође се примјењују и на основна средства и опрему која припада лицима која се баве слободном дјелатношћу, те лицима из члана 4. тачка (1) (ц) овог закона која се баве непрофитном дјелатношћу, а која ове дјелатности пребацују из стране земље у царинско подручје БиХ.

Члан 7.

Производи које пољопривредници из БиХ добију на посједима смјештеним у страниј земљи

- Од плаћања дажбине ослобађају се пољопривредни, сточарски, пчеларски, хортикултурни и шумски производи које с имања смјештених у земљи која граничи с царинским подручјем БиХ добију пољопривредници који своје предузеће имају у наведеном царинском подручју које граничи са страном земљом.
- Да би имали користи од одредби става 1. овог члана, сточарски производи морају да буду добијени од стоке која потиче из БиХ, односно која је стављена у слободан промет.
- Ослобађање се ограничава на производе који нису били подвргнути било каквом другом третману осим оног који обично слиједи након жетве или производње.
- Ослобађање се одобрава само за оне производе које пољопривредници уносе у царинско подручје БиХ, односно који се унесу у њихово име.
- Ставови 1. до 4. овог члана такође се примјењују и на производе које рибарењем или узгојем рибе на језерима или воденим токовима који се налазе на граници између БиХ и неке друге земље добијају рибари из БиХ, а исто тако и на производе које ловом на таквим језерима или воденим токовима добијају спортисти из БиХ.

Члан 8.

Сјемена, ђубрива и производи за обраду земљишта које увозе пољопривредници у страним земљама за кориштење на посједима која граниче с тим земљама

- Од плаћања дажбине ослобађају се сјемена, ђубрива, производи за обраду земљишта и усјеви намијењени за кориштење на посједу смјештеном у царинском подручју БиХ које се граничи са страном земљом и које обрађују пољопривредници које своје главно газдинство имају унутар наведене стране земље, а које се граничи с царинским подручјем БиХ.
- Ослобађање се ограничава на количине сјемена, ђубрива и других производа потребних за обраду посједа.
- Ослобађање се дозвољава само за сјемена, ђубрива или друге производе који се директно увозе на царинско подручје БиХ од стране пољопривредног произвођача или у његово име.
- Босна и Херцеговина може да услови ово ослобађање добијањем реципрочитетног третмана.

Члан 9.

Роба за жртве несрећа

- Роба увезена од стране јавних органа у БиХ или добротворних, односно хуманитарних организација одобрених од стране надлежних органа, ослобађа се од плаћања дажбине када је намијењена за:
 - бесплатну расподјелу жртвама несрећа које су погодиле подручје БиХ;
 - за стављање на бесплатно располагање жртвама таквих несрећа док остају у власништву дотичних организација.
- Од плаћања дажбине ослобађа се роба увезена за слободан промет од стране агенција за пружање помоћи у несрећи с циљем задовољавања њихових потреба за вријеме док врше своју дјелатност под истим условима из става 1. овог члана.
- Ослобађање се не одобрава за материјале и опрему намијењену за обнову подручја погођених незгодом.
- Ослобађање се одобрава само организацијама чији рачуноводствени поступци омогућавају надлежним органима да врше надгледање њиховог пословања и које пружају све гаранције које се сматрају неопходним.
- Организације које уживају олакшице не могу да посуде, изнајме или уступе, уз накнаду или бесплатно, робу из става 1. овог члана под друкчијим условима од оних предвиђених у овом члану, без добијања претходног одобрења у вези с тим од надлежних органа. Ако се роба посуди, изнајми или уступи организацији која је и сама овлаштена да користи олакшицу, она наставља да се одобрава, под условом да је та друга организација користи у сврхе којима се стиче право на такву олакшицу. У осталим случајевима, посуђивање, изнајмљивање или уступање подлијеже претходном плаћању увозних дажбина по стопи која се примјењивала на дан посудбе, изнајмљивања или уступања, на основу врсте робе и царинске вриједности утврђене или прихваћене тог дана од стране надлежних органа.
- Роба из става 1. тачка (б) овог члана, након што жртве несреће престану да је користе, не смије да се посуђује, изнајмљује или уступа, уз накнаду или бесплатно, изузев ако то не одобри надлежни орган.
- Ако се роба посуди, изнајми или уступи организацији која и сама има право на олакшицу у складу са ставом 1. овог члана или, ако то одговара, олакшица наставља да се одобрава под условом да је такве организације користе у сврхе којима се стиче право на такву олакшицу. У осталим случајевима, посудба, изнајмљивање или уступање подлијеже претходном плаћању дажбине по стопи која се примјењивала на дан посудбе, изнајмљивања или уступања, на основу врсте робе и царинске вриједности утврђене или прихваћене тог дана од стране царинских органа.

Члан 10.

Роба за добротворне или хуманитарне организације

1. Од плаћања дажбине ослобађа се следећа увезена роба у мјери у којој то неће довести до злоупотребе или већих поремећаја у конкуренцији:
 - (а) основне потрештине које увезу јавне организације или добротворне организације, а које надлежни органи власти за њихову расподјелу у хуманитарне сврхе;
 - (б) роба коју лице или организација регистрована у иностраној земљи шаље бесплатно, а без икакве комерцијалне намјере поштиљаоца, јавним организацијама или другим добротворним или хуманитарним организацијама одобреним од надлежних органа за прикупљање прилога на добротворним манифестацијама у корист сиромашних лица;
 - (ц) опрема и канцеларијски материјали које лица или организације регистроване ван царинског подручја БиХ, без икакве комерцијалне намјере поштиљаоца, бесплатно шаљу јавним организацијама или другим добротворним или хуманитарним организацијама одобреним од надлежних органа, а искључиво за задовољење оперативних потреба или за остваривање њихових добротворних или хуманитарних циљева.
2. У смислу става 1. тачка (а) овог члана, "основне потрештине" значе робу која је потребна да задовољи непосредне потребе људи, нпр. храна, лијекови, одјећа и постељина.
3. Никаква царинска олакшица не одобрава се за:
 - (а) алкохолне производе;
 - (б) дуван и дуванске производе;
 - (ц) кафу;
 - (д) моторна возила изузев амбулантних кола и специјалних возила за превоз инвалидних лица.
4. Царинска олакшица одобрава се само организацијама чије рачуноводствене процедуре омогућују надлежним органима да надгледају њихово пословање, односно које нуде све гаранције које се сматрају неопходним.
5. Организације које уживају олакшице не смију да посуђују, изнајмљују или уступају, уз наканду или бесплатно, робу и опрему прецизирану у ставу 1. у друге сврхе од оних које су прецизиране у ставу 1. тач. (а) и (б) овог члана без претходне сагласности царинских органа.
6. Ако се роба и опрема позајмљује, издаје или уступа организацији која и сама има право на царинску олакшицу у складу са ставом 1. овог члана, царинска олакшица се и даље одобрава под условом да таква организација користи робу у оне сврхе за које се даје право на такву олакшицу.
7. У другим случајевима, позајмљивање, изнајмљивање или уступање подлијеже претходном плаћању дажбине, по царинској стопи која се примјењивала на дан позајмљивања, изнајмљивања или уступања, а на основу врсте робе или опреме и царинске вриједности установљене или прихваћене тог дана од царинских органа.
8. Организације наведене у ставу 1. овог члана, које престану да испуњавају услове по којима имају право на царинску олакшицу, или које намјеравају да користе робу и опрему примљену без плаћања дажбине у друге сврхе од оних које су прецизиране тим ставом, морају о томе да извјесте надлежне органе.
9. Робa и опрема која остане у власништву организација које престану да испуњавају услове по којима имају право на

царинску олакшицу подлијежу плаћању одговарајућих дажбина по стопи која се примјењивала на дан престанка испуњавања ових услова а на основу врсте робе и опреме, односно царинске вриједности утврђене или прихваћене тог дана од царинских органа.

10. Робa и опрема коју организације које уживају царинску олакшицу користе у друге сврхе од оних прецизираних у ставу 1. овог члана подлијежу плаћању одговарајућих дажбина по стопи која се примјењивала на дан престанка испуњавања ових услова, а на основу врсте робе и опреме, односно царинске вриједности утврђене или прихваћене тог дана од царинских органа.

Члан 11.

Роба намијењена за потребе слијепих лица

1. Од плаћања дажбине ослобађају се предмети који су посебно дизајнирани за образовно, научно или културно усавршавање слијепих лица, а који су наведени у листи коју усваја Управни одбор.
2. Од плаћања дажбине ослобађају се предмети који су посебно дизајнирани за образовно, научно или културно усавршавање слијепих лица, који су наведени у листи коју сачињава Управни одбор, под условом да их увозе:
 - (а) слијепа лица за своју личну употребу;
 - (б) институције или организације које се брину за образовање или пружање помоћи слијепим лицима, а које су одобрене од надлежних органа у БиХ у сврху уласка ових артикала без плаћања дажбине.
3. Олакшица из става 2. овог члана примјењује се на резервне дијелове, компоненте или прибор који су конкретно намијењени за дотичне артикле, као и на алат који се користи за одржавање, провјеравање, калибрацију или поправку наведених артикала, под условом да се такви резервни дијелови, компоненте, прибор или алат увозе истовремено кад и наведени артикли или, ако се увозе накнадно, да се може утврдити да су намијењени за артикле који су били претходно увезени без плаћања дажбине, односно који би имали право на ослобађање у вријеме када је ослобађање затражено за конкретне дотичне резервне дијелове, компоненте или прибор и алат.

Члан 12.

Роба намијењена за потребе других хендикепираних лица

1. Од плаћања дажбине ослобађају се предмети који су посебно дизајнирани за образовање, запошљавање или друштвено напредовање физички или ментално хендикепираних лица, под условом да их увозе:
 - (а) хендикепирана лица за своју личну употребу;
 - (б) институције или организације које се као основном дјелатношћу баве образовањем или пружањем помоћи хендикепираним лицима, а које имају одобрење надлежних органа да увезу такве артикле без плаћања дажбине.
2. Предмети из става 1. овог члана ослобађају се од плаћања дажбине под условом да се не производе у БиХ.
3. Ослобађање из става 1. овог члана примјењује се на резервне дијелове, компоненте или прибор који су конкретно намијењени за дотичне артикле, као и на алат који се користи за одржавање, провјеравање, калибрацију или поправку наведених артикала, под условом да се такви резервни дијелови, компоненте, прибор или алат увозе истовремено кад и наведени артикли или, ако се увозе накнадно, да се може утврдити да су намијењени за артикле који су били претходно увезени без плаћања дажбине, односно који би имали право на ослобађање у вријеме када је ослобађање затражено за конкретне дотичне резервне дијелове, компоненте или прибор и алат.

Члан 13.

Путнички аутомобили које увозе инвалидна лица

1. Од плаћања дажбине ослобађају се инвалидна лица на путнички аутомобил који увезу из иностранства једном у периоду од пет година, а који ће да користе као ортопедско или друго помагало.
2. У смислу става 1. овог члана, следећа лица сматрају се инвалидним лицима која могу да остваре право на ослобађање од плаћања дажбине при увозу путничког аутомобила као ортопедског или другог помагала:
 - (а) ратни војни инвалиди, ако је рјешењем надлежне комисије за утврђивање степена инвалидности према прописима о инвалидском осигурању утврђено тјелесно оштећење од најмање 70%, као и за утврђени степен инвалидности од 50% и више, ако се ради о ампутацијама и тежим оштећењима екстремитета која условљавају употребу возила прилагођених инвалидним лицима;
 - (б) остала инвалидна лица, ако је рјешењем надлежне комисије за утврђивање степена инвалидности према прописима о инвалидском осигурању утврђено тјелесно оштећење од најмање 80%, посебно органа за кретање (доњи екстремитети, карлица, кичма) као и других органа који доводе до деформације функције доњих екстремитета; потпуни губитак или оштећење вида; тежи облик ретардираности или парализе.
3. Инвалидно лице може да увезе путнички аутомобил до вриједности од 30.000 КМ, односно путнички аутомобил посебно прилагођен за превоз инвалидних лица, без ограничења вриједности.

Члан 14.

Предмети незнатне вриједности који се повремено примају у писмима и поштанским пакетима

1. Држављани БиХ и страни држављани ослобађају се плаћања дажбине за предмете незнатне вриједности које приме из иностранства у писмима и поштанским пакетима, у вриједности до 50 КМ.
2. Ослобађање се не примењује на:
 - (а) алкохолне производе;
 - (б) парфеме и тоалетне воде;
 - (ц) дуван и дуванске прерађевине.
3. Уобичајено примање пакета у смислу овог става подразумева примање пакета из иностранства једном у току недјеље.

Члан 15.

Разна документа и предмети

Следећа документа и предмети ослобађају се од плаћања дажбине:

- (а) документа која се бесплатно шаљу јавним службама у БиХ и ентитетима;
- (б) публикације страних влада и публикације званичних међународних органа намијењене за бесплатну расподелу;
- (ц) гласачки листићи за изборе у организацији органа у трећим земљама;
- (д) предмети који се као докази или у сличне сврхе подносе судовима или другим званичним институцијама у БиХ и ентитетима;
- (е) примјерци потписа и циркуларна писма која се достављају као дио уобичајене размјене информација између јавних служби или банкарских институција;

- (ф) службени штампани материјали које прима Централна банка БиХ и агенције за банкарство у ентитетима;
- (г) извјештаји, изјаве, ноте, проспекти, обрасци захтјева и остала документа сачињена од стране предузетништва установљених у трећој земљи и достављена власницима или уписницима вриједносних папира које издају та предузетништва;
- (х) снимљени материјали (бушене картице, тонски записи, микро филмови, итд.) за пренос информација које се бесплатно шаљу одређеном примаоцу, у мјери у којој увоз без плаћања дажбине не доводи до злоупотребе или већих поремећаја конкуренције;
- (и) списи, архиве, штампани обрасци и друга документа која се користе на међународним састанцима, конференцијама или конгресима, те извјештаји о таквим скуповима;
- (ј) планови, технички цртежи, глосерти, описи и друга слична документа увезена с циљем добијања или испуњавања наруџби у трећим земљама или учествовања на такмичењу које се одржава на царинском подручју БиХ;
- (к) документа која се користе приликом испитивања која институције из трећих земаља обављају у царинском подручју БиХ;
- (л) штампани обрасци који се користе као званична документа у међународном промету возила или роба према међународним конвенцијама;
- (м) штампани обрасци, наљепнице, карте и слична документа које превозна или хотелијерска предузетништва у трећој земљи достављају путничким агенцијама у царинском подручју БиХ;
- (н) кориштени штампани обрасци и карте, отпремнице, коносмани, товарни листови и друга комерцијална или канцеларијска документа;
- (о) званични штампани обрасци из треће земље или од међународних органа и штампани материјали који су у складу с међународним стандардима, а које удружења трећих земаља достављају за расподелу одговарајућим удружењима смјештеним у царинском подручју БиХ;
- (п) фотографије, слајдови и стереотипне подлоге за фотографије, било с текстом или без текста, које се достављају новинским агенцијама или издавачима новина или часописа.

Члан 16.

Роба која се увози у трговачко-промотивне сврхе**Узорци робе занемарљиве вриједности**

1. Од плаћања дажбине ослобађају се узорци робе који су занемарљиве вриједности, а који могу да се користе само за нарудњу оне врсте робе коју представљају с циљем њиховог увоза у царинско подручје БиХ.
2. Надлежни царински орган може да захтијева да одређени производи, да би користили царинску олакшицу из става 1. овог члана, морају да буду учињени трајно неупотребљивим тако што ће се поцијепати, перфорирати или јасно и неизбрисиво означити, или неким другим процесом, под условом да такав поступак не уништи њихов карактер узорка.

Штампани и рекламни материјал

3. Од плаћања дажбине ослобађа се штампани и рекламни материјал као што су каталози, цјеновници, упутства за употребу или брошуре, под условом да се односе на:
 - (а) робу намијењену за продају или изнајмљивање; или

- (б) превоз, комерцијално осигурање или банкарске услуге које пружа правно лице установљено ван царинског подручја БиХ.
4. Царинска олакшица из става 3. овог члана ограничена је на штампани и рекламни материјал који испуњава следеће услове:
- (а) на штампаном материјалу мора јасно да буде назначено име предузетништва које производи, продаје или изнајмљује робу или које пружа услуге на које се тај материјал односи;
- (б) свака пошиљка не смије садржавати више од једног документа или једне копије сваког документа ако је сачињена од неколико докумената. Пошиљке које се састоје од више копија истог документа могу да буду ослобођене од плаћања дажбине под условом да њихова укупна бруто тежина не премашује један килограм;
- (ц) штампани материјали не смију да буду предметом збирних пошиљки од истог пошиљаоца истом примаоцу;
- (д) артикли за рекламне сврхе који су без стварне комерцијалне вриједности, а које снабдјевачи бесплатно достављају својим купцима и који се, осим њихове рекламне функције, не могу да се користе у друге сврхе.

Производи који се користе или конзумирају на трговачким сајмовима или сличним манифестацијама

5. Следећи предмети ослобађају се од плаћања дажбине:
- (а) мали репрезентативни узорци робе која је произведена ван БиХ, а који су намијењени за трговачке сајмове или сличне манифестације;
- (б) роба која је увезена искључиво за демонстрацију машина и апарата који су произведени ван царинског подручја БиХ и изложени на трговачком сајму или сличној манифестацији;
- (ц) различити материјали мале вриједности попут боја, лакова, тапета, итд. који се користе приликом подизања, опремања и декорације привремених штандова за представнике страних земаља на трговачком сајму или сличним манифестацијама, а који се употребом уништавају;
- (д) штампани материјал, каталози, проспекти, ценовници, рекламни постери, календари, било да су илустровани или не, неуоквирене фотографије и други производи који се дају бесплатно да би се рекламирала роба која је произведена ван царинског подручја БиХ и изложена на трговачком сајму или сличној манифестацији.
6. У смислу става 5. овог члана, "трговачки сајам или слична манифестација" значи:
- (а) изложбе, сајмови, представе и сличне манифестације у вези с трговином, индустријом, пољопривредом или занатством;
- (б) изложбе или манифестације које се одржавају углавном у добротворне сврхе;
- (ц) изложбе и манифестације које се одржавају углавном у научне, техничке, занатске, умјетничке, образовне или културне сврхе, спортске сврхе, вјерске сврхе или ради вршења вјерске службе, синдикалних активности или туризма, односно ради промовисања међународног разумијевања;
- (д) састанци представника међународних организација или колективних тијела;
- (е) службене или комеморативне церемоније или окупљања;

али не и изложбе постављене у приватне сврхе у комерцијалним трговинама или просторијама ради продаје робе из страних земаља.

7. Царинска олакшица наведена у ставу 5. овог члана ограничава се на узорке који су:
- (а) увезени без плаћања дажбине јер потичу из трећих земаља или су добијени на изложбама од робе увезене у расутом стању из тих земаља;
- (б) ексклузивно подијељени посјетиоцима на изложби бесплатно за употребу или конзумирање лицима којима су понуђени;
- (ц) препознатљиви као рекламни узорци ниске јединичне вриједности;
- (д) који могу лако да се продају и тамо гдје је то прикладно, упакују на такав начин да је количина одређеног производа мања од најмање количине истог производа која се стварно продаје на тржишту;
- (е) у случају прехранбених производа и пића која нису упакована на начин поменут у тачки (д), то су узорци који се конзумирају на лицу мјеста за вријеме самог одржавања изложбе;
- (ф) који, у својој укупној вриједности и количини, одговарају карактеру изложбе, броју посјетилаца и обиму учешћа одређеног излагача.
8. Царинска олакшица наведена у ставу 7. тачка (б) овог члана ограничава се на робу која је:
- (а) конзумирана или уништена на изложбама; и
- (б) која, по својој укупној вриједности и количини, одговара сврси и карактеру изложбе, броју посјетилаца и обиму учешћа одређеног излагача.
9. Царинска олакшица наведена у ставу 8. тач. (а) и (б) овог члана не одобрава се за:
- (а) алкохолне производе;
- (б) дуван и производе од дувана;
- (ц) горива, било чврста, течна или гасовита.

Члан 17.

Пошиљке које се шаљу организацијама и које штите ауторска права или права индустријског и комерцијалног патента

Од плаћања дажбине ослобађају се трговачки знаци, модели или дизајни и њихови пратећи документи, као и пријаве за признање патената, изума и слично, који се подносе органима надлежним за бављење заштитом ауторских права или права на индустријске или комерцијалне патенте.

Члан 18.

Роба која се увози у сврху претрага анализе или тестирања

1. Од плаћања дажбине ослобађа се роба која треба да буде подвргнута претрагама, анализи, или тестовима како би се утврдио састав, квалитет и друге техничке карактеристике у сврху информисања или индустријског или комерцијалног истраживања.
2. Ослобађање се одобрава само под условом да се робе за претрагу, анализу или тест комплетно искористе или униште у току претрага, анализе или тестирања.
3. Робе које се користе у претрагама, анализи или тестовима, које саме по себи представљају трговачке промотивне сврхе, не могу да буду ослобађене од дажбина.
4. Ослобађање се одобрава само у односу на количину роба које су стриктно неопходне у сврху у коју се увозе и те количине се одређују за сваки поједини случај од стране надлежних органа.
5. Ослобађање из става 1. овог члана односи се на робе које нису у потпуности искориштене или уништене током претрага, анализа или тестова, под условом да се

- преостали производи у договору и под надзором надлежних органа:
- (а) у потпуности униште или по завршетку претрага, анализа или тестова претворе у трговачки безвриједну робу;
 - (б) уступају ентитетима или Брчко Дистрикту без икаквих трошкова, када је то могуће према домаћим законима;
 - (ц) у прописно образложеном околностима извезу ван царинског подручја БиХ.
6. У сврху става 5. овог члана "преостали производи" значе производе који су произашли из претрага анализа или тестова или производе који нису стварно кориштени.
 7. Када се примјењује став 5. овог члана производи који преостану на крају претрага, анализа или тестова из става 1. овог члана постају предметом одговарајућих увозних дажбина по царинској стопи која се примјењује на дан завршетка претрага, анализа или тестова, а на основу врсте робе и царинске вриједности коју надлежни царински орган утврди или прихвати на тај дан. Међутим, заинтересована странка може, у договору и под надзором надлежних царинских органа, да претвори преостали производ у отпад, у ком случају се на тај отпад примјењују увозне дажбине у вријеме претварања.
 8. Царински органи одређују рок у којем претраге, анализе или тестови морају да се изврше и административне радње и поступаци заврше како би се обезбиједила употреба робе у намијењене сврхе.
- Члан 19.**
Почасна одликовања, награде и поклони
- Од плаћања дажбине ослобађају се почасна одликовања, награде, поклони, пехари, медаље и слични предмети додијељени у оквиру међународних догађаја и међународних односа, и то:
- а) сва почасна одликовања која страна влада у трећој земљи додијели одређеном лицу; или
 - б) сви пехари, медаље или слични предмети који су у основи симболичног карактера, а који се одређеном лицу додјељују у трећој земљи као награда за активности тог лица на пољу умјетности, науке, спорта или јавне службе или као признање за заслуге остварене на одређеној манифестацији.
- Члан 20.**
Образовни, научни и културолошки материјали, научни инструменти и апарати
1. Од плаћања дажбине ослобађају се образовни, научни и културолошки материјали наведени у листи коју усваја Управни одбор без обзира ко је прималац и каква може бити намјена таквих материјала.
 2. Од плаћања дажбине ослобађају се образовни, научни и културолошки материјали наведени у листи коју усваја Управни одбор под условом да су намијењени:
 - (а) јавним образовним, научним или културолошким установама или организацијама;
 - (б) за установе или организације које су наведене у горе наведеној листи, под условом да су надлежни органи у БиХ одобрили пријем таквих производа без плаћања дажбине.
 3. Научни инструменти и апарати који нису уврштени у став 2. овог члана увозе се без плаћања увозних дажбина када се увозе искључиво у некомерцијалне сврхе.
 4. Олакшица из става 3. овог члана ограничава се на сљедеће научне инструменте и апарате:
 - (а) који су намијењени:
 - (i) јавним установама које се као основном дјелатношћу баве образовањем или научним истраживањем и оним дијеловима јавних установа који се као основном дјелатношћу баве образовањем или научним истраживањем;
 - (ii) приватним установама које се као основном дјелатношћу баве образовањем или научним истраживањем, а којима су надлежни органи у БиХ одобрили да увезу такве производе без плаћања дажбине, и
 - (б) у мјери у којој се ти инструменти или апарати еквивалентне научне вриједности не производе у БиХ.
 5. Олакшица се такође примјењује и на:
 - (а) резервне дијелове, компоненте или прибор који су посебно подесни за научне инструменте или апарате, под условом да су ти резервни дијелови, компоненте или прибор увезени у исто вријеме кад и такви инструменти и апарати, или ако су накнадно увезени, да се могу идентификовати као такви који су намијењени за инструменте или апарате:
 - (i) који су били претходно увезени без плаћања дажбине, под условом да су такви инструменти и апарати још увијек научног карактера у тренутку када се затражи олакшица за одређене резервне дијелове, компоненте или прибор;
 - (ii) који би имали право на олакшицу у тренутку када се та олакшица затражи за посебне резервне дијелове, компоненте или прибор.
 - (б) алати који се користе за одржавање, провјеру, калибрацију или поправку научних инструмената или апарата, под условом да су:
 - (i) ти алати увезени у исто вријеме кад и такви инструменти и апарати или, ако су увезени накнадно, да се могу идентификовати као такви који су намијењени за посебне инструменте и апарате;
 - (ii) који су били претходно увезени без плаћања дажбине, под условом да су такви инструменти и апарати још увијек научног карактера у вријеме када се затражи олакшица за алате; или
 - (iii) који би имали право на олакшицу у тренутку када се та олакшица затражи за алате; те да се
 - (iv) еквивалентни алати не производе у БиХ.
 6. Одобравање олакшица за научне инструменте или апарате и алате, које правно лице регистровано ван БиХ шаље као поклон установама из става 4. тачка (а) овог члана, не подлијежу условима предвиђеним у ставу 4. тачка (б) и 5. тачка (б) овог члана. Међутим, мора се утврдити да поклањање дотичних научних инструмената или апарата није потакнуто било каквим комерцијалним разлозима донатора.
 7. Предмети из става 2. овог члана и научни инструменти или апарати који су увезени без плаћања дажбине у складу са условима предвиђеним у ст. од 2. до 6. овог члана не смију да се посуђују, изнајмљују ни уступају, уз накнаду или бесплатно, без претходног обавјештавања надлежних царинских органа.
Ако се неки артикал позајми, изнајми или уступи предузетништву или организацији која има право на олакшице у складу са ставом 1. или 4. тачка (а) овог члана, олакшица се наставља давати под условом да предузеће или организација користи артикал, инструмент

или апарат у сврхе којима се стиче право на такву олакшицу.

У другим случајевима, посуђивање, изнајмљивање или уступање подлијеже претходном плаћању увозних дажбина по стопи која се примјењивала на дан посуђивања, изнајмљивања или уступања на основу врсте робе и царинске вриједности утврђене или прихваћене тог дана од стране надлежних царинских органа.

8. Предузеће или организације из ст. 1. и 2. овог члана, које престану да испуњавају услове за стицање права на олакшицу, односно које предлажу да користе артикле увезене без плаћања дажбине у друге сврхе од оних које су предвиђене тим ставовима, о томе обавјештавају надлежне царинске органе.

Артикли који остану у посједу предузећа или организација које престану да испуњавају услове за стицање права на олакшицу, подлијежу плаћању одговарајућих увозних дажбина по стопи која се примјењивала на дан када су се ти услови престали испуњавати, а на основу врсте артикла и царинске вриједности утврђене или прихваћене тог дана од стране надлежних царинских органа.

Артикли које предузеће или организације које уживају олакшицу користе у друге сврхе осим оних које су предвиђене у ст. 1. и 2. овог члана подлијежу плаћању одређених увозних дажбина обрачунатих на начин који се примјењивао на дан када су стављени у другу употребу, а на основу врсте артикла и царинске вриједности утврђене или прихваћене тог дана од стране надлежних царинских органа.

9. Ставови 6., 7. и 8. овог члана примјењују се, *mutadis mutandis*, и на производе из става 5. овог члана.

Члан 21.

Лабораторијске животиње и биолошке и хемијске материје намијењене за истраживање

- Од плаћања дажбине ослобађају се животиње које су посебно припремљене за лабораторијску употребу, те биолошке или хемијске материје за које не постоји еквивалентна производња на царинском подручју БиХ и које се увозе искључиво у некомерцијалне сврхе.
- Олакшица из става 1. овог члана ограничава се на животиње и биолошке и хемијске материје које су намијењене за:
 - јавне установе које се као основном дјелатношћу баве образовањем или научним истраживањем, као и оне дијелове јавних органа који се као основном дјелатношћу баве образовањем или научним истраживањем; или
 - приватне установе које се као основном дјелатношћу баве образовањем или научним истраживањем, а које су надлежни органи овластили да примају такву робу без плаћања дажбине.

Члан 22.

Терапеутске супстанце људског поријекла и реагенси за одређивање крвних група и типова ткива

- Од плаћања дажбине ослобађају се терапеутске супстанце људског поријекла, реагенси за одређивање крвних група и реагенси за одређивање типова ткива.
- У сврхе става 1. овог члана:
 - "терапеутске супстанце људског поријекла" значе људска крв и њене деривате (цјелокупна људска крв, осушена људска плазма, људски албумин и фиксни раствори људског плазмичког протеина, људски имуноглобулин и људски фибриноген);
 - "реагенси за одређивање крвних група" значе све реагенсе људског, животињског, биљног или неког

другог поријекла за одређивање типова крвних група и за откривање инкомпатибилности крви;

- "реагенси за одређивање типова ткива" значе све реагенсе било људског, животињског, биљног или неког другог поријекла за одређивање типова људског ткива.
- Олакшица се ограничава на производе који су:
 - намијењени институцијама или лабораторијама одобреним од надлежних органа за кориштење искључиво у некомерцијалне медицинске или научне сврхе;
 - попраћени потврдом о подударности коју издаје одговарајући надлежни орган у трећој земљи поласка;
 - смјештени у контејнерима с посебном ознаком која их идентификује.
 - Олакшицом се обухвата и посебан материјал за паковање који је од битне важности за превоз терапеутских супстанци људског поријекла или реагенаса за одређивање крвних група или типова ткива, као и сви раствори и прибор који је потребан за њихову употребу, а који могу да буду укључени у пошिल्ку.

Члан 23.

Фармацеутски производи који се користе на међународним спортским манифестацијама

Од плаћања дажбине ослобађају се фармацеутски производи за људску или ветеринарску медицинску употребу који припадају лицима или животињама које стижу из трећих земаља да би учествовали на међународним спортским манифестацијама организованим у БиХ у границама неопходним да би се испунили њихови захтјеви у току цјелокупног периода њиховог боравка.

Члан 24.

Лијекови за личну употребу

- Држављани БиХ и страни држављани ослобађају се од плаћања дажбине за лијекове за личну употребу које доносе са собом или примају у пошिल्кама из иностранства.
- Ради кориштења олакшице потребно је презентирати љекарски рецепт.

Члан 25.

Роба која се увози поводом вјенчања

- Од плаћања дажбине ослобађа се дјевојачка спрема и предмети домаћинства (нови или кориштени) који припадају лицу које своје уобичајено мјесто боравка премјешта из стране земље у БиХ поводом вјенчања, као и поклони које тим поводом дају лица из иностранства, с тим да вриједност сваког поклона не прелази 2.000 КМ.
- Олакшица се одобрава само сљедећим лицима:
 - чије је уобичајено мјесто боравка било ван царинског подручја БиХ у непрекидном периоду од најмање 12 мјесеци;
 - које пруже доказ о свом вјенчању.
- Олакшица се не одобрава за алкохолне производе, дуван и производе од дувана.
- Олакшица се одобрава само у погледу робе која је стављена за слободан промет:
 - не раније од два мјесеца од дана одређеног за вјенчање (у овом случају олакшица се условљава подношењем одговарајуће гаранције, чији облик и износ одређују царински органи); и
 - не касније од четири мјесеца од дана вјенчања.
- Роба може да се стави у слободан промет у неколико одвојених пошिल्ки.

6. Док не истекне период од 12 мјесеци од дана када је прихваћено њено стављање у слободан промет, роба која је увезена без плаћања дажбине поводом вјенчања не смије да се посуђује, изнајмљује или уступа, уз накнаду или бесплатно, без добијања претходне сагласности од надлежних царинских органа.
7. Свако посуђивање, давање у виду гаранције, изнајмљивање или уступање прије истека рока наведеног у ставу 6. овог члана повлачи за собом плаћање одговарајуће дажбине на дотичну робу по стопи која се примјењује на основу врсте робе или царинске вриједности утврђене или прихваћене тог дана од надлежног царинског органа.

Члан 26.

Школски материјал

1. Ослобођени су од плаћања дажбине школска опрема, школски материјал и други предмети домаћинства који представљају уобичајене предмете намјештаја за ученичку собу, а који припадају ученицима или студентима који долазе да бораве у царинском подручје БиХ у сврху њиховог школовања у том подручју и који су намијењени за њихову личну употребу за вријеме њиховог школовања.
2. У сврху става 1. овог члана:
 - (а) "ученик или студент" значи свако лице које је уписано у школску установу на подручју БиХ да би редовно похађало наставу која се у њој нуди;
 - (б) "опрема" значи доње рубље или постелину, као и одјећу, било нову или не, укључујући и обућу;
 - (ц) "школски материјал" значи предмете и инструменте (укључујући калкулаторе и писаће машине) које ученици или студенти обично користе у сврху њихових студија.
3. Ослобађање се одобрава најмање једном током школске године.

Члан 27.

Ковчежи са тијелима и урне са пепелом преминулих лица и украсни предмети који их прате

Од плаћања дажбине ослобађају се ковчежи с тијелима и урне с пепелом преминулих лица, те цвијеће, погребни вијенци и други украсни предмети који их обично прате, као и цвијеће, вијенци и други украсни предмети које уносе лица из иностранства за погреб у БиХ, а да се притом не ради о комерцијалном уносу.

Члан 28.

Међународне конвенције и уговори

Ништа што је наведено у овом закону не спречава одобравање:

- 1) царинских олакшица у складу с Бечком конвенцијом о дипломатским односима од 18. априла 1961.; Бечком конвенцијом о конзуларним односима од 24. априла 1963. или другим конзуларним конвенцијама, односно Њујоршком конвенцијом од 16. децембра 1969. о специјалним мисијама;
- 2) царинских олакшица по уобичајеним привилегијама договореним међународним споразумима или споразумима о сједиштима установа чији је потписник или нека страна земља или међународна организација, укључујући и царинску олакшицу која се одобрава поводом одржавања међународних састанака;
- 3) царинских олакшица по уобичајеним привилегијама и имунитетима договореним у контексту међународних споразума које је БиХ закључила, а којима се успостављају културни или научни

институти или организације по међународном закону;

- 4) царинских олакшица према уобичајеним привилегијама и имунитетима договореним у контексту споразума о културној, научној или техничкој сарадњи закљученим са страним земљама;
- 5) посебних царинских олакшица уведених према споразумима које је БиХ закључила с трећим земљама, а којима се прецизирају заједничке мјере за заштиту лица или околине;
- 6) посебних царинских олакшица уведених према споразумима закљученим са сусједним трећим земљама, а које се оправдавају карактером трговине у пограничној зони с тим земљама;
- 7) царинских олакшица у контексту споразума у које се ушло на основу реципроцитета са страним земљама које су потписнице Конвенције о међународном цивилном ваздушном промету (Чикаго 1944.) у сврху примјене Препоручених поступака 4.42 и 4.44 из Анекса 9. те Конвенције (осмо издање, јули 1980.).

Члан 29.

1. Роба стављена у слободан промет уз ослобађање од плаћања дажбине на основу чл. 5. и 13. овог прилога не смије да се продаје, посуђује, даје другом на употребу, даје у виду гаранције, изнајмљује или преноси као осигурање за друге обавезе без претходног обавјештавања надлежних царинских органа и плаћања дажбине до истека рока и то рока од 12 мјесеци од дана стављања у слободан промет за робу из члана 5. овог прилога, а 36 мјесеци од дана стављања у слободан промет за робу из члана 13. овог прилога.
2. Роба стављена у слободан промет уз ослобађање од плаћања дажбине, а која је наведена у чл. 11. и 12. овог прилога, не смије да се посуђује, изнајмљује или уступа, уз накнаду или бесплатно, без претходног обавјештавања царинских органа о томе.
3. Ако се роба стављена у слободан промет уз ослобађање од плаћања дажбине из чл. 11. и 12. овог прилога посуђује, изнајмљује или преноси на организацију, која и сама има право на ослобађање од плаћања дажбине из чл. 11. и 12. овог прилога, ослобађање наставља да се одобрава под условом да та организација користи робу у сврхе којима се стиче право на ослобађање од плаћања дажбине.
4. Свако поступање с робом супротно ст. 1., 2. и 3. овог члана повлачи за собом плаћање дажбине по стопи која се примјењује на дан такве радње, а на основу врсте робе и царинске вриједности коју је на тај дан утврдио или прихватио царински орган.

Na osnovu člana IV.4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na sjednici Doma naroda, održanoj 23. novembra 2004. godine, i na sjednici Predstavničkog doma održanoj 2. decembra 2004. godine, usvojila je

ZAKON

O CARINSKOJ POLITICI BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI OPĆE ODREDBE

POGLAVLJE I - DJELOKRUG I OSNOVNE DEFINICIJE

Član 1.

1. Carinski propisi sastoje se od ovog zakona o carinskoj politici BiH (u daljem tekstu: Zakon) i propisa usvojenih od strane Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i/ili Upravnog